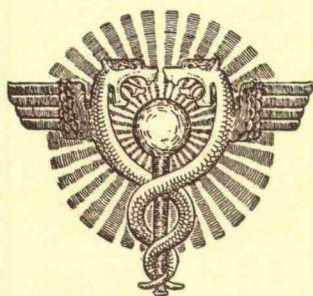
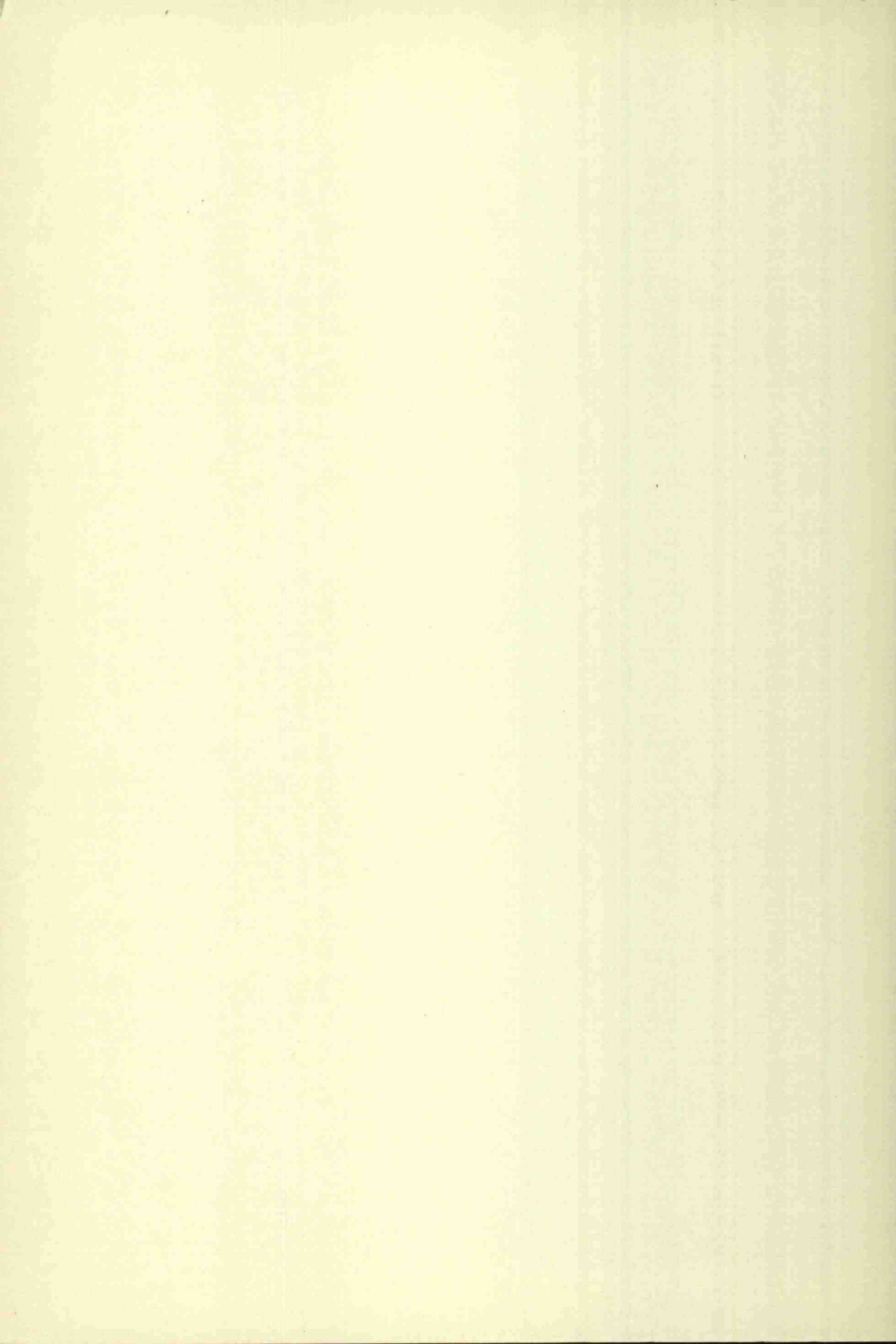

KAUPPA- KORKEAKOULU

1964 — 1965

HELSINGISSÄ 1965

KAUPPA-
KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA

1964—1965

Oy Weilin & Göös Ab
HELSINKI 1965

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA
1964—1965

TOIMITTANUT
KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINGISSÄ 1965

I Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1965

Hallinto

Kauppakorkeakoulun kansleri

SUVIRANTA, BRUNO KAARLE, FT, Professori. 93; 53.

Valtuuskunta

Puheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos. Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 50.

Varapuheenjohtaja: VIIMA, EERO JALMARI, KTM, Vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 07; 57.

AHLQVIST, ARMAS, VT, Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kauppakamarin valitsema. 97; 50.

AHLSTRÖM, BÖRJE BERTEL, Ekon., Apulaisjohtaja, Kotkan kauppakamarin valitsema. 11; 58.

AHLSTRÖM, KAUKO KALERVO, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 14; 63.

ANGERO, TAUNO PIETARI, LaL, VT, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 60.

ARO, EINO JOHANNES, MH, Kauppaneuvos, Pohjois-Karjalan kauppakamarin valitsema. 09; 59.

✓ CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Teollisuusneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 53.

✓ HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 04; 57.

✓ HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

✓ HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 22; 63.

HULKKO, VIHTORI OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Oulun kauppakamarin valitsema. 04; 64.

HÄYRINEN, ENSIO, Ekon., Kaupunginjohtaja, Mikkelin kauppakamarin valitsema. 11; 59.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KEMPPAINEN, ONNI VEIKKO, Ekon., Toimitusjohtaja, Kemin kauppakamarin valitsema. 06; 56.

KOSKELO, AARNE KAARLO, KTM, Pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 61.

KOSKINEN, URHO VIHTORI, Ekon., Konttoripäällikkö, Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin valitsema. 09; 64.

KURIKKA, HEIKKI OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 19; 61.

KUUSINEN, KALLE JUHO PETTER, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.

KUUSTERÄ, ANDERS GUSTAF, Ekon., Toimitusjohtaja, Kanta-Hämeen kauppakamarin valitsema. 05; 59.

LAPPALAINEN, ESKO, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 20; 63.

LIPSANEN, ERKKI AUGUST, Ekon., Kauppaneuvos, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

MÄLKIÄ, AARNE, Toimitusjohtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NIKLANDER, KARL ALWAR, KTT h.c., Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50.

PENTTILÄ, ONNI ANTERO, Ekon., VT, Toimitusjohtaja, Lahden kauppakamarin valitsema. 15; 62.

RAADE, TAUNO UOLEVI, Ekon., Dipl.ins., Vuorineuvos, Turun kauppakamarin valitsema. 12; 61.

RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

RANNIKKO, ONNI KAARLO OLAVI, Ekon., Kanslianeuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 59.

SWANLJUNG, KAJ TORSTEN, KTM, Toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 16; 65.

TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK, LaL, KTT h.c., Vuorineuvos, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

TOIKKA, OSMO AKSELI, FM, KTK, Pohjoismaiden Yhdyspankin toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 56.

VAINIO, EERO RAIMO, Ekon., Toimitusjohtaja, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 29; 65.

VAINIO, VALDE ANTON, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 59.

VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

VARTIAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Kauppaneuvos, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

WIHERHEIMO, TOIVO ANTERO, FM, Kauppa- ja teollisuusministeri, Keskuskauppakamarin valitsema. 98; 58.

VIRKKUNEN, LAURI VEIKKO, Dipl.ins., Konsuli, Toimitusjohtaja, Tampereen kauppakamarin valitsema. 20; 65.

✓ VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, FT h.c., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Turun Yliopiston kunniajäsen, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

WIRO, PAULI JULIUS, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 64.

VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

VÄYRYNEN, TAUNO VEIKKO, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 59.

YLIJOKI, YRJÖ ENSIO, Dipl.ins., Toimitusjohtaja, Kaakkois-Suomen kauppakamarin valitsema. 15; 63.

Hallitus

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, FT h.c., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Teollisuusneuvos, 11; 50.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 04; 57.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 22; 63.

KIRVES, LAURI KALERVO, KTM, Toimitusjohtaja. 14; 50.

NURMELA, ILMO OLAVI, KTM, Vuorineuvos, Toimitusjohtaja. 03; 54.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon., Kauppaneuvos, Toimitusjohtaja. 05; 50.

SOHLBERG, JORMA OLAVI, VT, Vuorineuvos, Toimitusjohtaja. 08; 60.

Rehtori**HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA)**

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori kesäkuun 1 p:stä 1963.

Vararehtori**HONKO, JAAKKO OLAVI**

Professori

Vararehtori kesäkuun 1 p:stä 1963.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö**Johtokunta**

Puheenjohtaja Alwar Niklander, jäsenet herrat Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Lauri Kirves, Olli Calonius, Severi Saarinen, Ilmo Nurmela, Pekka Heinänen ja Jaakko Honko.

Opettajakunta**Varsinaiset professorit**

RANINEN, HUUGO VALTTER, KTL, LaT, (Liiketaloustiede II) 99; 39.

SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, (Liiketaloustiede I). 06; 48.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kemia ja tavaraoppi). 04; 50.

TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT, (Kansantaloustiede). 13; 50.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, (Liiketaloustiede, opetus-alana markkinointi ja jakelutalous). 19; 59.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, opetus-alana laskenta-toimi). 22; 60.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 60.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppaoikeus). 15; 62. Virasto vapaa 1. 1.—31. 5. 65.

JAATINEN, STIG TYRGIL HJALMARSSON, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 18; 63.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, (Kansantaloustiede). 27; 63.

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 63.

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, (Kauppaoikeus). 27; 63.

Liiketaloustieteen professorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut oman virkansa ohella HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, professori.

Vieraileva professori

NADDOR, ELIEZER, PH.D (Operations Research and Industrial Engineering) 20; lukuvuosi 1964—65. Fulbright stipendiaatti: The Johns Hopkins University, Baltimore, Maryland, U.S.A.

Apulaisprofessorit

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, (Englannin kieli). 08; 64.

KUNZE, ERICH EMANUEL, FT, Professori, (Saksan kieli). 05; 65.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut oman virkansa ohella MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, professori, avustajanaan MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, assistentti.

Liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut oman virkansa ohella RANINEN, HUUGO VALTTER, KTL, LaT, Professori, avustajanaan AHLSTEDT, KARL LEO, KTL, lehtori.

Dosentit

KAITILA, ESA HEIKKI, FT, (Liiketaloustiede I). 09; 46. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

TARKIAINEN, TUTTU VILJO, FT, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori, (Valtio-oppi). 12; 54.

ROSSI, TARU REINO KAI, FT, (Kansantaloustiede). 19; 58.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Lehtori, (Romaaninen filologia). 17; 58.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.

AALTONEN, AIMO OLAVI, KTM, LaT, Turun Kauppakorkeakoulun professori, (Kauppaoikeus). 19; 58. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, Lehtori, (Suomen kieli ja tyylioppi). 08; 60.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Jyväskylän Kasvatusopillisen korkeakoulun professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 19; 62.

ALHO, KEIJO OLAVI, FT, (Taloushistoria). 07; 64.

Lehtorit

- LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, Dosentti. (Kotimaiset kielet). 08; 48.
 TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM. (Saksan kieli). 07; 49.
 HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Dosentti. (Ranskan kieli). 17; 50.
 SEVELIUS, MARTIN, FM. (Ruotsin kieli). 13; 55.
 VIERIKKO, ERKKI, FK. (Espanjan kieli). 24; 56.
 JUTILA, JUKKA HELJO, FM. (Kemia ja tavaraoppi). 23; 57.
 KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FM. (Pikakirjoitus). 13; (36) 57.
 AHLSTEDT, KARL LEO, KTL. (Liiketaloustiede II). 29; 61. Virasta vapaa.
 SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTK, D.B.A. (Liiketaloustiede II). 23; 61.
 VON VOLBORTH, DOROTHEA, FK. (Venäjän kieli). 25; 62.
 ARTTO, EERO VEIKKO, KTL. (Liiketaloustiede I). 30; 63.
 HOMI, MARTTA ELISABETH, FM. (Ruotsin kieli). 07; 63.
 HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL. (Talousmaantiede). 23; 64.
 LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM. (Saksan kieli). 30; 64.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englannin kieli). 11; 64.
 VUORINEN, ELSA MARIA, FM. (Englannin kieli). 08; 64.
 Englannin kielen kolmas lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut MURRAY, JAMES, MA. 36; 62.
 Saksan kielen kolmas lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. 23; 53.
 Liiketaloustiede I:n toinen lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut JÄRVINEN, RISTO ANTERO, KTK. 34; 63.
 Englannin kielen neljäs lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut BINHAM, PHILIP FRANK, MA. 24; 53.
 Liiketaloustiede II:n kolmas lehtorin virka on täyttämättä. Sitä ovat hoitaneet SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTL, assistentti ja HEIKKILÄ, ONNI IIVARI, KTK, yhdessä puoliksi kumpikin.
 Liiketaloustiede II:n neljäs lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VIHERSAARI, JUKKA KUSTAA, KTM, assistentti.

Opettajat

- HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA, (Konekirjoitus). 99; 45.
 PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA. (Portugalin kieli). 17; 51.
 NENONEN, AARRE VILHO, FL. (Ruotsin kieli). 17; 53.
 LAINE, NAIMI, FM. (Saksan kieli). 04; 55.
 PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTM. (Konttorityöt ja -tekniikka). 21; 57.

- MÅRTENSON, OTTO BÖRJE, FM. (Ruotsin kieli). 07; 57.
 NIKOLOWSKI, FERODORO MAX OTTO, FT. (Saksan kieli). Helsingin yliopiston Saksan kielen lehtori. 19; 57.
 NURMINEN, LAILA MARIA, FM. (Englannin kieli). 11; 59.
 KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM. (Ranskan kieli). 28; 59.
 SARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM. (Englannin kieli). 20; 61.
 SAVINEN, SEPPO TAPIO, Ekon., (Suomenkieli ja kauppakirjeenvaihto). 33; 61.
 GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA. (Englannin kieli). 05; (49) 62.
 JAKOWLEFF, TUULA SYLVIA, Kirjeenvaihtaja. (Espanjan kieli). 40; 62.
 FIELDS, DONALD, MA. (Talousmaantiede ja englannin kieli). 37; 63.
 VENTO, REINO RAIKAS, KTM. (Liiketaloustiede I). 19; 63.
 SUONIEMI, RAIMO JUSSI, KTK. (Liiketaloustiede). 31; 63.
 VAPAAVUORI, URHO ENSIO KRISTOFER, FM. (Liiketaloustiede II). 27; 63.
 PENTTI, LAURI JOHANNES, FM. (Liiketaloustiede II). 31; 62.
 HEIKKILÄ, ONNI IIVARI, KTK. (Liiketaloustiede II). 23; 64.
 KYLÄKALLIO, REINO JUHANI, OTT. (Kauppaoikeus). 30; 63.
 TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM. (Ruotsin kieli). 27; 63.
 EK, MARIA DEL AMOR, LF. (Espanjan kieli). 35; 63.
 KOUSA, ASKO EDVIN, KTM, (ATK-tekniikka). 30; 64.
 SALO, EIJA, (Englannin kieli). 28; 64.
 GLANCY, JOHN, BA. (Englannin kieli) —; 65.
 OTTO-SPRUNCK, ARNULF. (Saksan kieli). —; 65.

Assistentit

- MANNINEN, JOUKO JUHA, FT. (Talousmatematiikka). 28; 54. Virasta vapaa.
 SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTL. (Liiketaloustiede II). 28; 55.
 SARAKONTU, MATTI VELI, KTM. (Kansantaloustiede). 33; 58.
 CASTRÉN, KARI ZACHRIS, KTM. (Kansantaloustiede). 29; 60.
 GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM. (Liiketaloustiede II). 32; 60.
 PEKKANEN, RAIMO OSKARI, LaL, VT. (Kauppaoikeus). 27; 61.
 VIHERSAARI, JUKKA KUSTAA, KTM. (Liiketaloustiede II). 29; (58) 61.
 KETTUNEN, PERTTI EMIL, KTM. (Liiketaloustiede I). 35; 62.
 RIISTAMA, VEIJO OLAVI, KTK. (Liiketaloustiede I). 32; 63.
 WOIVALIN, PERTTI KALEVI, FK. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 38; 64.
 KORPELA, ASKO JUHANI, KTK. (Kansantaloustiede). 37; 62.

- KOSKIMIES, ERKKI JAAKKO EINARI, VT. (Kauppaoikeus). 34; 63.
 LAULAJAINEN, RISTO ILMARI, KTL. (Kemia ja tavaraoppi) 37; 64.
 UOTILA, OLLI PERTTI JOHANNES, FK. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 39; 64.
 RUUHELA, REIJO TUOMAS, KTK. (Liiketaloustiede I). 35; 64.
 Vt. HAKALA, PIRKKO SINIKKA, Ekon. (Liiketaloustiede I). 36; 60.
 Vt. GUSTAFSSON, KAJ MAURITZ, Ekon. (Liiketaloustiede II). 37; 61.
 Vt. LARMOLA, EERO ANTERO, Ekon. (Liiketaloustiede I). 37; 61.
 Vt. HAKALA, EEVA ESTERI, Kartografi. (Talousmaantiede). 26; 61.
 Vt. JAHNUKAINEN, IIRO AUGUST, Ekon. (Liiketaloustiede II). 38; 62.
 Vt. LINDHOLM, HARRY PAAVO, Ekon. (Liiketaloustiede II). 39; 63.
 Vt. CHYDENIUS, SEIJA LEENA MARJATTA, Ekon. (Liiketaloustiede II). 41; 64.
 Vt. KALLIONIEMI, KARI MARKKU OLAVI, Ekon. (Liiketaloustiede II). 42; 64.
 Vt. AALTOLA, KARI TOIVO JUHANI, Ekon. (Liiketaloustiede II). 39; 65.

Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat

- FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englannin kielen lehtori. 84; täysinpalv. 48.
 VIRTANEN, NIILLO PAAVO, FM. kirjastonhoitaja. 05; sai eläkkeen 56.
 HILDÉN, BROR ERIK, FM, saksan kielen lehtori. 84; täysinpalv. 54.
 KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, talousmatematiikan professori. 91; täysinpalv. 58.

Viran- ja toimenhaltijat

Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja

- TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Apulaissihteeri, tiedotussihteeri

- LINDHOLM, HARRY PAAVO, Ekon. 39; 65.

Kanslerin sihteeri

- SARAKONTU, MATTI VELI, KTM. 33; 58.

Kanslia

TASKINEN, ELLI MARIA, VTM. Kamreeri. 06; 50.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, Kanslisti. 05; 50.
 BORG, TAIMI ELINA, Kanslisti. 25; 50.
 KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, Kanslisti. 19; 52.
 LUUKKANEN, LISA MARITA SOFIA, Kanslisti. 20; 59.
 KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, Kanslisti. 15; 61.
 HALME, KERTTU TELLERVO, Kassanhoitaja. 22; 62.
 LAHONEN, LEA REGINA, Kanslisti. 24; 65.

Kirjasto

NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM. Kirjastonhoitaja. 04; (27) 60.
 WEGELIUS, PIIRKKO ONERVA, FK, Kirjaston amanuenssi. 29; (51) 60.
 TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, Kirjaston amanuenssi. 22; 60.
 RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, Kirjaston amanuenssi.
 33; 60.
 VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, Kirjaston amanuenssi. 35; 61.
 KEMPPINEN, TYTYNE, Konekirjoittaja. 03; 63.
 LEHTONEN, RITVA TYTTI ILONA, Kirjastoapulainen. 42; 60.

Laboratorio

KAINULAINEN, YRJÖ, Laboratoriomestari. 16; 53.
 MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, Laboratorioapulainen. 36; 51.

Vahtimestarit

NURMI, AARNE ANSHELM, Ylivahtimestari. 96; 50. Virasta vapaa.
 SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, Vahtimestari. 15; 53.
 LAINE, NIILLO ORVO, Vahtimestari. 17; 63.
 LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, Vahtimestari. 44; 62.
 HELMINEN, LEO, Vahtimestari. 19; 65.

Puhelinkeskus

TÖTTERMAN, KAARINA ELISABETH, Keskuksenhoitaja. 19; 50.

Konemestari ja talonmies

TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, Konemestari. 16; 50.
 LINDSTRÖM, KNUT VILHELM, Talonmies. 31; 62.

II Yleisiä tietoja

Kanslerin ja rehtorin toimet

Kanslerina on koko lukuvuoden ajan toiminut prof. *Bruno Suviranta*. Hänen ollessaan ulkomaanmatkan takia 21.—26. 9. 1964 välisen ajan estynyt virkaansa hoitamasta, rehtori on perussääntöjen 11 §:n mukaisesti toiminut hänen sijaisenaan.

Rehtorina on ollut prof. *Pekka Heinänen* ja vararehtorina prof. *Jaakko Honko*.

Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia

Valtuuskunta

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Syyskokouksessaan marraskuun 26 p:nä valtuuskunta hyväksyi talousarvion vuodeksi 1965. Hallituksen jäseniksi tammikuun 1 p:nä 1965 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi se valitsi uudelleen erovuorossa olevan jäsenen kauppatieteiden tohtori *Eino Hirvosen*. Virallisten asiain käsitteilyn päätyttyä rehtori kertoi valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen tapahtuneista virkanimityksistä ja erinäisistä muista korkeakoulua koskevista seikoista. Välittömästi kokouksen päätyttyä KTM *Raimo Suoniemi* selosti automaattisen tietojenkäsittelyn opetuksen järjestelyä Kauppakorkeakoulussa.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 25 p:nä 1965 valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1965 uudelleen vuorineuvos *J. W. Waldenin* ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vuorineuvos *Eero Viiman*. Hallituksen vuosikertomus hyväksyttiin, korkeakoulun tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus. Vuoden 1965 tilejä tarkastamaan valittiin uudelleen entiset tilintarkastajat:

professori *Martti Saario*, johtaja, KTM, KHT *Tyko Vanhala* sekä KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka viimeksimainitun tehtävänä on toimia myös valvontatarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin samoin entiset, nimittäin kauppaneuvos *Aulis Kauppinen* ja kauppaneuvos *Arvi Raikkala*. Rehtori *Heinänen* esitti selonteon korkeakoulun toiminnasta syyskokouksen jälkeiseltä ajalta. Välittömästi kokouksen päätyttyä professori *Stig Jaatinen* esitelmöi talousmaantieteen opetuksesta ja tutkimuksesta Kauppakorkeakoulussa.

Valtuuskunnan kokoonpanossa on tapahtunut toimintavuoden aikana seuraavat muutokset. Niistä jäsenistä, jotka tammikuun 1 päivänä jou-tuivat erovuoroon, ovat asianomaiset järjestöt valinneet uudelleen valtuuskunnan jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1965—1967 seuraavat: kaup-paneuvos *Kauko Ahlström* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Eino J. Aro* (Pohjois-Karjalan kauppakamari), teollisuusneuvos *Olli Calonius* (Liikesivistysrahasto), kaupunginjohtaja *Ensio Häyrinen* (Mikkelin kaup-pakamari), toimitusjohtaja *Veikko Kemppainen* (Lapin kauppakamari), pääkonsuli *Aarne Koskelo* (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *Anders Kuusterä* (Kanta-Hämeen kauppakamari), kauppaneuvos *Erkki Lipsanen* (Porin kauppakamari), toimitusjohtaja *Aarne Mälkiä* (Länsi-Uuden-maan kauppakamari), kauppaneuvos *Arvi Raikkala* (Liikesivistysrahasto), kanslianeuvos *Onni Rannikko* (Liikesivistysrahasto), vuorineuvos *Uuno Takki* (Liikesivistysrahasto), konsuli *Valde Vainio* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Erkki Varanko* (Liikesivistysrahasto), pääjohtaja *Matti Virkkunen* (Liikesivistysrahasto) ja kauppaneuvos *Tauno Väyrynen* (Liike-sivistysrahasto). Keski-Pohjanmaan kauppakamari on valinnut jäseneksi kauppaneuvos *Evald Vainion* tilalle toimitusjohtaja *Raimo Vainion* sekä Tampereen kauppakamari kauppaneuvos *Lauri Ruuskasen* tilalle toimitus-johtaja, konsuli *L. Veikko Virkkusen*. Lisäksi Vaasan kauppakamari on valinnut kauppakamarin alueelta pois muuttaneen toimitusjohtaja *Torsten Karkkilan* tilalle hänen toimikautensa loppuajaksi eli vuosiksi 1965—66 jäseneksi konsuli, toimitusjohtaja *Kaj Swanljungin*.

Hallitus

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut 6 kertaa. Perus-sääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt pääasiallisesti korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan tammikuun 27 p:nä hallitus valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1965 edelleen toimitus-johtaja, KTK, KTT h.c. *Eino Hirvosen* ja varapuheenjohtajakseen sa-moin edelleen pääjohtaja, VT, FT h.c. *Matti Virkkusen*. Niistä asioista, joita hallituksen kokouksissa on käsitelty, kerrotaan eri yhteyksissä tässä kertomuksessa.

Opettajaneuvosto

Opettajaneuvosto on lukukausien aikana kokoontunut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta joka toinen perjantai. Lisäksi on pidetty tarvittaessa muina aikoina kokouksia, mm. elokuussa uusien oppilaiden valitsemista varten. Päätökset, joita on kokouksissa tehty, ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Virat ja toimet

Professorin virat

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin päättyi avoinna olevan liiketaloustieteen professorin viran hakijalle MMT *Jouko Einolalle* myönnetty pätevyitymisaika lokakuun 7 p:nä 1964. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijan tieteellisestä pätevyydestä opettajaneuvosto pyysi professorit *Viljo Holopaisen* ja *Lars Wahlbeckin* sekä professori *T. Paulsson Frencknerin* Lundin yliopistosta. Sittenkun asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa hakija Einola toukokuun 26 p:nä 1965 peruutti hakemuksensa. Virkaa ei ole vielä julistettu uudelleen haettavaksi. Virkaa hoitamaan toistaiseksi on määrätty professori *Jaakko Honko* oman virkansa ohessa siinä laajuudessa kuin se annettavan opetuksen vuoksi on välttämätöntä.

Opettajaneuvoston esityksestä ja korkeakoulun hallituksen annettua omalta osaltaan suostumuksensa maaliskuun 10 p:nä 1965 kansleri vahvisti huhtikuun 22 p:nä 1965 tekemällään päätöksellä korkeakouluun perustettavaksi 1. 9. 1965 lukien perustutkimusosaston johtajana toimivan varsinaisen professorin viran, jonka opetusala on liiketaloustiede tai kansantaloustiede. Mainittu virka julistettiin haettavaksi huhtikuun 23 p:nä 1965. Seuranneen toukokuun 24 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa virkaa hakivat VTT *Timo Helelä* ja dosentti VTT *J. J. Paunio*, joista ensiksi mainittu pyysi vuoden lisäaikaa täydentääkseen pätevyytään. Kokouksessaan kesäkuun 10 p:nä 1965 opettajaneuvosto myönsi molemmille hakijoille pätevyitymisaikaa toukokuun 24 p:ään 1966 saakka.

Sittenkun kansleri päätöksellään huhtikuun 22 p:nä 1965 opettajaneuvoston esityksestä ja hallitusta asiassa kuultuaan oli perustanut korkeakouluun henkilökohtaisen ylimääräisen professorin viran syyskuun 1 p:stä 1965 lukien, opettajaneuvosto ryhtyi toimenpiteisiin valtioopin dosentin professori *Tuttu Tarkiaisen* nimittämiseksi tähän virkaan.

Kokouksessaan huhtikuun 23 p:nä 1965 opettajaneuvosto pyysi asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa professori *Tarkiaisen* tieteellisestä pätevyydestä virkaan professorit *Jan-Magnus Janssonin* ja *Lolo Krusius-Ahrenbergin*. Asiantuntijoiden annettua lausuntonsa opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 14 p:nä 1965 julisti professori *Tarkiaisen* virkaan päteväksi sekä päätti esittää kanslerille että hänet hakemuksetta nimitettäisiin valtio-opin henkilökohtaiseksi ylimääräiseksi professoriksi. Toukokuun 25 p:nä 1965 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti professori *Tuttu Tarkiaisen* valtio-opin henkilökohtaiseksi ylimääräiseksi professoriksi syyskuun 1 p:stä 1965 lukien.

Päätöksellään lokakuun 8 p:nä 1964 kansleri myönsi professori *K. A. Telarannalle* virkavapauden tieteellistä tutkimustyötä varten kevätlukukaudeksi 1965 sekä päätöksellään toukokuun 7 p:nä 1965 professori *Huugo Raniselle* samaa tarkoitusta varten virkavapauden syyslukukaudeksi 1965.

Apulaisprofessorin virat

Avoinna olevan talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessorin viran hakijalle FT *Jouko Manniselle* myönnetty lisäpätevyitymisaika päättyi marraskuun 25 p:nä 1964. Tri *Manninen* peruutti hakemuksensa virkaan marraskuun 11 p:nä 1964. Virka julistettiin uudelleen haettavaksi joulukuun 4 p:nä 1965. Seuraavan tammikuun 4 p:nä 1965 päättyneen määräajan kuluessa virkaa haki FT *Jouko Manninen*, joka pyysi vuoden lisääaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan tammikuun 15 p:nä 1965 opettajaneuvosto myönsi hänelle pätevyitymisaikaa tammikuun 4 p:ään 1966.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa on selostettu, päättyi saksan kielen apulaisprofessorin viran hakijoille, jotka olivat dosentti FT *Eero Alanne* ja professori FT *Erich Kunze* myönnetty pätevyitymisaika maaliskuun 7 p:nä 1964. Asiantuntijoiden professori *Olav Brattegardin* Bergenistä sekä professori *Peter Jørgensenin* Kööpenhaminasta annettua lausuntonsa hakijat pitivät näyteluentonsa lokakuun 23 p:nä 1964. Kokouksessaan marraskuun 6 p:nä 1964 opettajaneuvosto julisti molemmat hakijat kelpoisiksi virkaan sekä asetti virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle professori *Erich Kunzen* ja toiselle sijalle dosentti *Eero Alanteen*. Tästä opettajaneuvoston päätöksestä hakija *Alanne* valitti kanslerille. Kanslerin pyydettyä valituksesta lausuntonsa opettajaneuvostolta ja hakija *Kunzen* annettua vastineensa valitukseen opettajaneuvosto kokouksessaan tammikuun 15 p:nä 1965 yksimielisesti katsoi, ettei valituskirjelmä anna aihetta opettajaneuvoston marraskuun 6 p:nä 1964 teke-

män päätöksen muuttamiseen. Helmikuun 3 p:nä 1965 tekemällään päätöksellä kansleri, samalla kun hylkäsi valituksen nimitti professori *Erich Kunzen* saksan kielen apulaisprofessoriksi maaliskuun 1 p:stä 1965 lukien.

Avoinna olevan liiketaloustiede II:n apulaisprofessorin viran hakijalle lehtori KTL *Leo Ahlstedtille* ja KTM *Kyösti Pulkkiselle* myönnetty lisä-pätevöitymisaika päättyi helmikuun 17 p:nä 1965. Molemmat hakijat peruuttivat hakemuksensa helmikuun 16 p:nä 1965. Opettajaneuvoston esityksestä on viran uudelleen haettavaksi julistaminen kanslerin maaliskuun 11 p:nä 1965 tekemällä päätöksellä siirretty syyslukukaudelle 1965. Virkaa hoitamaan on tammikuun 1 p:stä 1965 lukien toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään, määrätty hoitamaan oman virkansa ohella prof. *Huugo Raninen* avustajana lehtori *Leo Ahlstedt*, joka täksi ajaksi on vapautettu lehtorin virkansa hoitamisesta.

Opettajaneuvoston esityksestä ja korkeakoulun hallituksen maaliskuun 10 p:nä 1965 annettua omalta osaltaan suostumuksensa kansleri vahvasti huhtikuun 22 p:nä 1965 tekemällään päätöksellä korkeakouluun perustettavaksi 1. 9. 1965 lukien suomen kielen ja tyyliopin, sosiologian sekä liiketaloustiede I:n apulaisprofessorin virat. Kaikki edellämainitut virat julistettiin haettavaksi huhtikuun 23 p:nä 1965.

Suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessorin virkaa hakivat toukokuun 24 p:nä 1965 päättyneen hakuajan kuluessa dosentti FT *Terho Itkonen*, dosentti FT *Jarl Louhija*, FL *Paavo Pulkkinen* ja FL *Pauli Saukkonen*, joista dos. Louhija pyysi kuuden kuukauden ja muut hakijat vuoden lisäaikaan pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan toukokuun 26 p:nä 1965 opettajaneuvosto myönsi kaikille hakijoille lisäpätevöitymisaikaa toukokuun 24 p:ään 1966 saakka. Virkaa hoitamaan on syyskuun 1 p:stä 1965 lukien määrätty toistaiseksi hoitamaan dosentti lehtori *Jarl Louhija*, joka täksi ajaksi on vapautettu lehtorinvirkansa hoitamisesta.

Sosiologian apulaisprofessorin virka, jonka opetusala on sosiologia erityisesti niiltä osin kuin se liittyy taloustieteisiin, hakivat toukokuun 24 p:nä 1965 päättyneen hakuajan kuluessa dosentti FT *Väinö Luoma*, dosentti FT *Kalevi Piha*, VTT *Oiva Laaksonen*, VTT *Paavo Piepponen* sekä VTT *Paavo Seppänen*, joista neljä viimeksi mainittua pyysi vuoden lisäaikaan pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan kesäkuun 10 p:nä 1965 opettajaneuvosto myönsi kaikille hakijoille lisäpätevöitymisaikaa toukokuun 24 p:ään 1966 sekä määräsi virkaa syyskuun 1 p:stä 1965 lukien toistaiseksi hoitamaan dosentti *Kalevi Pihan*.

Liiketaloustiede I:n apulaisprofessorin virkaa hakivat toukokuun 24 p:nä 1965 päättyneen hakuajan kuluessa lehtori KTL *Eero Artto* ja KTK *Veikko Jääskeläinen*, jotka molemmat pyysivät vuoden lisäaikaan pätevyy-

tensä täydentämistä varten. Kokouksessaan toukokuun 26 p:nä 1965 opettajaneuvosto myönsi molemmille hakijoille lisäpätevyitymisaikaa toukokuun 24 p:ään 1966 saakka.

Dosentin toimet

Dosentti *Esa Kaitila* on saanut vapautuksen luennoimisvelvollisuudesta lukuvuodeksi 1964—65, dosentti *Aimo O. Aaltonen* edelleen lukuvuodeksi 1965—66 sekä dosentti *Kaj B. Lindgren* 1. 3.—31. 5. 1965 väliseksi ajaksi.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa selostettiin oli opettajaneuvosto toukokuun 8 p:nä 1964 asettanut ehdolle taloushistorian dosentin toimeen ensimmäiselle sijalle FT *Keijo Alhon* ja toiselle sijalle FT *Kustaa Hautalan*. Tästä ehdollepanosta FT Hautala oli valittanut. Hänen sittemmin peruutettua valituksensa kansleri nimitti elokuun 8 p:nä 1964 FT *Keijo Alhon* taloushistorian dosentiksi.

Opettajaneuvoston kokouksessa toukokuun 26 p:nä 1965 esitettiin Teknillisen korkeakoulun dosentin TeT *Erkki Aaltion* anomus, että hänet nimitettäisiin tavaraopin ja teknologian dosentiksi. Hakijan tieteellistä pätevyyttä arvostelemaan pyydettiin professorit *Waldemar Jensen* ja *Jaakko Murto*.

Lehtorin virat, muut opettajan- tehtävät ja assistenttitoimet

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, oli opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 29 p:nä 1964 asettanut molempiin avoinna oleviin englannin kielen lehtorinvirkoihin ehdolle ensimmäiselle sijalle FM *Sirkka-Liisa Norko-Turjan*, toiselle sijalle FM *Elsa Vuorisen* ja kolmannelle sijalle FM *Hilkka Sarion*. Päätöksellään kesäkuun 30 p:nä 1964 kansleri nimitti FM *Sirkka-Liisa Norko-Turjan* ja FM *Elsa Vuorisen* englannin kielen lehtoreiksi elokuun 1 p:stä 1964 lukien.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa on selostettu oli opettajaneuvosto toukokuun 29 p:nä 1964 asettanut ehdolle avoinna olevaan saksan kielen lehtorin virkaan ensimmäiselle sijalle lehtori FK *Kaius Sulosen*, toiselle sijalle FM *Erkki Lautsilan* ja kolmannelle sijalle FM *Naimi Laineen*. Sittenkun lehtori Sulonen kesäkuun 8 p:nä 1964 oli peruuttanut hakeumuksensa kansleri kesäkuun 30 p:nä 1964 nimitti FM *Erkki Lautsilan* saksan kielen lehtoriksi elokuun 1 p:stä 1964 lukien.

Avoinna olleen liiketaloustiede II:n kolmannen lehtorinviran hakijoille KTM *Martti Särkisillalle* ja KTM *Kyösti Pulkkiselle* myönnetty lisäpätevyitymisaika päättyi joulukuun 16 p:nä. Ennen mainittua ajan-

kohtaa hakija *Pulkkinen* peruutti hakemuksensa ja hakija, nyttemmin KTL *Särkisilta* jätti lisäselvityksiä hakemukseensa. Kokouksessaan joulukuun 18 p:nä 1964 opettajaneuvosto pyysi asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijan kelpoisuudesta KTM *Reino Heinon* ja KTL *Arvo Puukarin*. Sittenkun hakija *Särkisilta* oli tammikuun 29 p:nä 1965 pitänyt näyteluennon ja asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa, opettajaneuvosto kokouksessaan helmikuun 12 p:nä 1965 julisti hänet kelpoiseksi liiketaloustiede II:n lehtorinvirkaan ja asetti siihen ehdolle. Päätöksellään maaliskuun 16 p:nä 1965 kansleri nimitti KTL *Martti Särkisillan* liiketaloustiede II:n lehtoriksi elokuun 1 p:stä 1965 lukien. Virkaa hoitamaan tammikuun 1 p:stä 1965 lukien siksi kunnes se täytetään on määrätty hoitamaan KTL *Martti Särkisilta* ja KTM *Onni Heikkilä* puoliksi kumpikin.

Avoinna oleva neljäs liiketaloustiede II:n lehtorin virka julistettiin haettavaksi syyskuun 11 p:nä 1964. Seuraavan lokakuun 12 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa virkaa hakivat KTM *Kyösti Pulkkinen* ja assistentti KTM *Jukka Viheraari*, joista edellinen pyysi lisäpätevyöitymisaikaa toukokuun 31 p:ään 1965 saakka ja jälkimmäinen yhden vuoden. Kokouksessaan lokakuun 23 p:nä 1964 opettajaneuvosto myönsi molemmille hakijoille lisäpätevyöitymisaikaa lokakuun 12 p:ään 1965 saakka. Virkaa hoitamaan tammikuun 1 p:stä 1965 lukien toistaiseksi on määrätty assistentti KTM *Jukka Viheraari*, joka täksi ajaksi on saanut vapautuksen assistentin tehtävistään.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa selostettiin oli avoinna oleva toisen liiketaloustiede I:n lehtorinviran hakijoille myönnetty lisäpätevyöitymisaikaa lokakuun 7 p:ään 1964 saakka. Ennen sanottua ajankohtaa kaikki hakijat, vt. lehtori KTK *Risto Järvinen*, assistentti KTK *Pertti Kettunen*, KTK *Jouko Lehtovuori* ja assistentti KTK *Veijo Riistama* peruuttivat hakemuksensa. Kokouksessaan lokakuun 9 p:nä 1964 opettajaneuvosto julisti viran uudelleen haettavaksi. Marraskuun 9 p:nä 1964 päättyneen hakuajan kuluessa virkaa hakivat vt. lehtori KTK *Risto Järvinen*, KTK *Veikko Jääskeläinen*, assistentti KTK *Pertti Kettunen*, KTK *Jouko Lehtovuori* ja assistentti KTK *Veijo Riistama*, joista KTK *Jääskeläinen* pyysi kuuden kuukauden ja muut hakijat vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan marraskuun 20 p:nä 1964 opettajaneuvosto myönsi kaikille hakijoille lisäpätevyöitymisaikaa marraskuun 9 p:ään 1965 saakka. Virkaa hoitamaan on määrätty toistaiseksi KTK *Risto Järvinen*.

Opettajaneuvoston esityksestä ja hallitusta kuultuaan kansleri vahvisti huhtikuun 22 p:nä tekemällään päätöksellä perustettavaksi kolmannen liiketaloustiede I:n lehtorin viran syyskuun 1 p:stä 1965 lukien. Virka

julistettiin haettavaksi huhtikuun 23 p:nä 1965. Seuraavan toukokuun 24 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa virkaa hakivat vt. lehtori KTK *Risto Järvinen*, assistentti KTK *Pertti Kettunen*, KTK *Jouko Lehtovuori* sekä assistentti KTK *Veijo Riistama*, jotka kaikki pyysivät vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan toukokuun 26 p:nä 1965 opettajaneuvosto myönsi kaikille hakijoille lisäpätevyitymisaikaa toukokuun 24 p:ään 1966 saakka. Virkaa hoitamaan syyskuun 1 p:stä 1965 lukien toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään on määrätty KTK *Jouko Lehtovuori*.

Avoinna olevan kolmannen englannin kielen lehtorinviran haettavaksi julistaminen oli kanslerin maaliskuun 24 p:nä 1964 antamalla päätöksellä siirretty kevätlukukauden 1965 alkuun. Kokouksessaan tammikuun 15 p:nä 1965 opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille että viran haettavaksi julistaminen saataisiin siirtää vuoden 1965 loppuun. Päätöksellään tammikuun 28 p:nä 1965 kansleri antoi tähän suostumuksensa. Virkaa hoitamaan toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään on määrätty Mr. *James Murray*, M.A.

Päätöksellään toukokuun 7 p:nä 1965 kansleri myönsi lehtori *Eero Artolle* väitöskirjatyötä varten virkavapauden syyslukukaudeksi 1965. Hänen lehtorinvirkaansa on määrätty tänä aikana hoitamaan assistentti KTK *Reijo Ruuhela*.

FK *Tuomo Tevajärvi* on määrätty syyskuun 1 p:stä 1965 lukien hoitamaan kotimaisten kielten lehtorinvirkaa sinä aikana kun lehtori *Jarl Louhija* hoitaa suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessorin virkaa.

Lehtori *Martin Sevelius* on ollut sairauden vuoksi virkavapaana 1. 10. — 15. 12. 1964 välisen ajan. Hänen opetustehtäviään tänä aikana ovat hoitaneet HUK *Paula Ahava* ja *Mirjam Tähtelä*.

KTM *Onni Heikkilä*, FK ekonomi *Leena Porko* ja YTK *Teuvo Moisio* on määrätty syyslukukaudesta 1965 alkaen toistaiseksi liiketaloustiede II:n ylimääräisiksi opettajiksi.

KTM *Asko Kousa* ja KTM *Raimo Suoniemi* on määrätty syyslukukaudesta 1965 alkaen toistaiseksi ATK-tekniikan erikoisopettajiksi, sekä KTL *Arvo Puukari* markkinatutkimuksen erikoisopettajaksi.

Mr. *John R. Glancy* ja radiotoimittaja *Arnulf Otto-Sprunck* on määrätty lukuvuodeksi 1964—65 edellinen englannin ja jälkimmäinen saksan kielen ylimääräisiksi opettajiksi. FT *Kustaa Hautala* on saanut toukokuun 31 p:stä 1964 lukien pyytämänsä vapautuksen taloushistorian ylimääräisen opettajan tehtävistä ja FM *Urho Vapaavuori* huhtikuun 30 p:stä 1965 lukien vapautuksen liiketaloustiede II:n ylimääräisen opettajan tehtävistä.

Dosentti TeT *Erkki Aaltio* on syyslukukauden 1965 alusta lukien toistaiseksi määrätty tavaraopin ja teknologian ylimääräiseksi opettajaksi.

Ekonomi *Kari Kallioniemi* on määrätty 1. 9. 1964 lukien ja ekonomi *Kari Aaltola* 1. 3. 1965 lukien toistaiseksi liiketaloustiede II:n vt. assistentiksi.

Virkailijat

Vt. assistentti *Paavo Lindholm* on määrätty 1. 1. 1965 lukien toistaiseksi hoitamaan apulaissihteri-tiedotussihterin tehtäviä.

Kanslisti *Ebba Lyytinen* on saanut pyynnöstään eron 31. 12. 1965 lukien. Konekirjoittajaksi on 1. 1. 1965 nimitetty ylioppilas *Lea Lahonen*, joka sittemmin on 1. 6. 1965 lukien nimitetty kanslistiksi.

HKT *Pirkko Pöysälä* on toiminut kirjastossa harjoittelijana 1. 9. 1964 — 31. 1. 1965 sekä ylimääräisenä virkailijana 1. 2. 1965 lähtien toistaiseksi.

Ylioppilas *Carita Schulman* on toiminut tuntiapulaisena kirjastossa 1. 9. 1964 alkaen toistaiseksi.

Ylioppilas *Kristiina Hämäläinen* on toiminut kirjastossa harjoittelijana 15. 10. 1964 — 15. 4. 1965 ja ylimääräisenä virkailijana elokuun loppuun.

Tilapäinen vahtimestari *Kaj Pentti Blomberg* on saanut pyynnöstään eron 31. 5. 1965 lukien. Vahtimestariksi on nimitetty 15. 5. 1965 lukien *Leo Helminen*.

Kauppakorkeakoulun kehittämissuunnitelma

Opettajaneuvosto asetti 8. 2. 1963 toimikunnan, jonka ensisijaisena tehtävänä oli ”suunnitella ja tehdä opettajaneuvostolle esitys pitkän tähtäyksen ohjelmaksi, jota noudatettaisiin korkeakoulun edelleen kehittämisessä ja mahdollisessa laajentamisessa”. Toimikuntaan valittiin silloinen vararehtori, professori *Pekka Heinänen* sekä professorit *Jaakko Honko*, *Mika Kaskimies* ja *Sakari Mattila* sekä sihteeriksi assistentti *Martti Särkisilta*. Toimikunta valitsi puheenjohtajakseen professori *Pekka Heinänen*.

Koska tehtävä oli erittäin laaja toimikunta katsoi välttämättömäksi jakaa korkeakoulun muodostaman toimintakokonaisuuden paremmin hallittavissa oleviin osa-alueisiin. Osamietinnössä I, joka on päivätty joulukuun 31. päivänä 1964, komitea käsittelee tutkimusta, opetusta ja toiminnan ulkoisia puitteita Kauppakorkeakoulussa. Opettajaneuvosto on kevätlukukaudella käsitellyt mietinnön ja hyväksynyt sen pääosiltaan.

Mietinnössään komitea toteaa, että tieteellinen tutkimus muodostaa Kauppakorkeakoulun perustan. Taloustieteellisenä erikoiskorkeakouluna Kauppakorkeakoulu tulee entisestään lisäämään tutkimustoimintaansa

talouselämän ja yhteiskunnan kasvavat tarpeet huomioon ottaen. Tämän mukaisesti korkeakouluun perustetaan ensi syksynä erillinen perustutkimusosasto, jonka johtoon tulee päätoiminen tutkijaprofessori. Tutkimustoiminnan kehittämiseksi kokonaisuudessaan komitea ehdottaa, että Kauppakorkeakoulussa suoritettava tutkimus pyrittäisiin kytkemään aineittaisiin instituutteihin käyttämällä toiminnan käytännöllisessä organisoimisessa yli 25 vuotta korkeakoulun yhteydessä toiminutta Liiketaloustieteellistä Tutkimuslaitosta.

Teoreettisen koulutuksen saaneiden henkilöiden tarve yhteiskunnassa kasvaa jatkuvasti. Tämän mukaisesti Kauppakorkeakoulu lisää vuosittain opiskelemaan otettavien määrää 5—7 %:lla, jolloin opiskelijamäärä aivan 1970-luvun alussa ylittää 3000. Annettavaa opetusta syvennetään ja tarjotaan enemmän mahdollisuuksia erikoistumiseen. Samalla opetus kuitenkin tähtää talouselämän ja yhteiskunnan laajempien yhteyksien tuntemisen lisäämiseen. Opetuksen tärkeimpinä tavoitteina on pidettävä opiskelijan analyyttisen ja itsenäisen ajattelukyvyn kehittämistä niin, että hän voi toimia rationaalisesti myös muuttuneissa oloissa.

Tätä taustaa vasten on tarpeen suorittaa eräitä tutkintojen rakentamiseen liittyviä muutoksia, jotka samalla tähtäävät tieteellisen jälkikasvun lisäämiseen. Ekonomin tutkintoa muutetaan ensi syksystä lähtien siten, että se voidaan suorittaa myös nykyistä keskitetyimmällä aineyhdistelmällä. Tähän päästään vähentämällä pakollisina opiskeltavien aineiden määrää, samalla kun vastaavasti annettavaa opetusta syvennetään. Niinpä ekonomin tutkintoon voidaan sisällyttää cum laude approbatur-arvosana. Tutkinnossa valittaviin aineisiin lisätään omina oppiaineinaan mm. sosiologia, sovellettu psykologia, logiikka ja tietoteoria. Nämä muutokset tarjoavat samalla paremmat mahdollisuudet kandidaatin tutkinnon suorittamiselle.

Kirjeenvaihtajan tutkinto muutetaan akateemiseksi sihteerin tutkinnoksi lisäämällä niinkään mahdollisuuksia nykyistä syvällisempiin opintoihin eri aineissa (cum laude approbatur-arvosanaan saakka). Samalla kun taloustieteellisten oppiaineiden osuutta lisätään voidaan tutkintoon sisällyttää yhteiskunnan rakennetta selvittelevä sosiologia ja sovellettu psykologia. Nämä tutkintojen rakennemuutokset Kauppakorkeakoulun kansleri on vahvistanut 7.5.1965 uusilla järjestyssäännöillä.

Kauppakorkeakoulun kehittämissuunnitelman toteuttaminen edellyttää eriasteisten tutkimus- ja opettajavoimien sekä toimintatilojen lisäämistä. Erityisesti sovelletun opetuksen tarpeita silmällä pitäen tullaan erikoisopettajajärjestelmää laajentamaan entisestään. Henkilökunnan tarpeen ennakointi samoin kuin muutkin korkeakoulun kehittämistä koskevat suunnitelmat ulottuvat vuoteen 1975.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille

Nuoria tieteenharjoittajia varten osoitettiin korkeakoululle vuodeksi 1965 kolme apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti antoi apurahat assistenteille KTM *Pertti Kettuselle*, KTL *Risto Laulajaiselle* ja KTM *Veijo Riistamalle*.

Valtion opintolainarahasto

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on Kauppakorkeakoulua edelleen edustanut prof. *Pekka Heinänen*. Hänen varamiehenään on ollut prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina olleet prof. *Martti Saario* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään apulaisprofessori *Erkki Penttilä* ja prof. *K. A. Telaaranta*, henkilökohtaisena varamiehenään lehtori *Outeri Kallioniemi*. Ylioppilaskunnan edustajina ovat olleet kauppat.yo:t *Pekka Niini* ja *Antti Wuorenjuuri*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut varatuomari *Jaakko Koskimies*.

Valtion opintotakauslautakunta

Lukuvuonna 1964—65 on 16. 1. 1959 korkeakouluissa opiskelevien ja niissä loppututkinnon suorittaneiden henkilöiden opintolainojen valtion takauksesta annetun lain mukaisesti myönnetty valtion takauksia opiskelulainoille.

Korkeakoulun opintotakauslautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina lukuvuoden 1964—65 aikana toimineet prof. *Martti Saario* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään apulaisprofessori *Erkki Penttilä* ja prof. *K. A. Telaaranta*, henkilökohtaisena varamiehenään lehtori *Outeri Kallioniemi*. Ylioppilaskunnan edustajina ovat olleet kauppat.yo:t. *Pekka Niini* ja *Antti Wuorenjuuri*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut varatuomari *Jaakko Koskimies*.

ATK-kurssit

Automaattista tietojenkäsittelyä koskeva luentokurssi (ATK-kurssi) pidettiin syyslukukauden aikana (yht. 20 tuntia). Kurssilla käsiteltiin mm. tietokoneiden kehitystä, rakennetta, tietokoneen ohjelmointia sekä käyttöä talouselämän eri aloilla.

Kurssin luennoitsijana toimi KTM *Asko Kousa*. Kurssin kuuntelusta annettiin todistus 97 korkeakoulun opiskelijalle.

Ekonomien ATK-kurssi

Automaattisen tietojenkäsittelyn merkityksen yhä lisääntyessä otettiin Kauppakorkeakoulussa keväällä 1965 täydennyskoulutusohjelmaan ekonomieille tarkoitettu ATK-kurssi. Kurssi käsitti 53 luentoa ja harjoitusta ATK:n tärkeimmiltä sektoreilta. Luennoitsijoina toimivat ATK-alan asiantuntijat. Kurssin osanottajamäärä oli varsin suuri, 128 henkilöä, joista sadalle yhdelletoista annettiin todistus aktiivisesta osanotosta.

Kauppakorkeakoulun sisäinen ATK-kurssi

Myös opettajille ja virkailijoille pidettiin keväällä 1965 oma 24 tunnin pituinen ATK-kurssinsa, jossa käsiteltiin osittain samoja asioita kuin ekonomien kurssilla. Luennoitsijoina toimivat myös suurelta osin samat henkilöt. Kurssiin liittyi myös antoisa ekskursio Enso-Gutzeit Oy:n Kaukopään tehtaille. Osanottajia luennoilla oli keskimäärin 20.

Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien neuvottelukokous

Kutsun otsikossa mainittuun kokoukseen oli esittänyt Handelshögskolan vid Åbo Akademi, joka huolehti kokouksen järjestelyistä. Kokous pidettiin Turussa huhtikuun 8 ja 9 päivinä 1965 isäntäkorkeakoulun rehtorin, prof. *Axel Grandellin* toimiessa puheenjohtajana. Hänen lisäkseen olivat läsnä rehtorit *Erkki Kivinen* Helsingin Yliopistosta, *Jaakko Rahola* Teknillisestä korkeakoulusta, *Tauno Nurmela* Turun Yliopistosta, *Oscar Nikula* Åbo Akademista, *Niilo Söyrinki* Oulun yliopistosta, *Martti Takala* Jyväskylän kasvatustieteellisen korkeakoulusta, *Paavo Koli* Yhteiskunnallisesta Korkeakoulusta, *Curt Olsson* Svenska Handelshögskolanista, *Veikko Rislakki* Eläinlääketieteellisestä korkeakoulusta, *Auvo Sääntti* Turun kauppakorkeakoulusta ja *Pekka Heinänen* Kauppakorkeakoulusta sekä isäntäkorkeakoulun vararehtori *Heimer Björkqvist*.

Ennen varsinaista kokousta tutustuttiin Handelshögskolan vid Åbo Akademian uuteen toimitaloon, joka on ollut käytössä vasta vajaat kaksi vuotta. Keskustelut kumpanakin päivänä käytiin alustusten pohjalta seuraavista aiheista:

Tohtorintutkimuksen suorittaminen esittämällä virallisesti tarkastettavaksi aikaisemmin painosta ilmestyneiden julkaisujen yhdistelmä sekä itse julkaisu sen liitteinä.

Tutkintojen kelpoisuus eri korkeakoulujen kesken

Oppilasmaksujen yhdenmukaistaminen

Tohtorinväitöskirjojen painatuskustannusten avustaminen

Kutsumismenetelmän käytön laajentaminen professorinvirkoja täytettäessä.

Professorinvirkojen pätevyysvaatimukset ja palkkaus.

Ensimmäisen kokouspäivän iltana Keskinäinen Vakuutusyhtiö Sampo oli kutsunut rehtorit juhlahuoneistoonsa päivälliselle, jolla isäntänä toimi yhtiön toimitusjohtaja *Raino Raade*. Toisena päivänä tutustuttiin Turun linnaan, jonka kirkossa dir.mus. Sune Carlsson esitti urkumusiikkia, ja jonka Herrainkellarissa Turun kaupunki tarjosi kokouksen osanottajille lounaan.

Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous

Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous pidettiin maaliskuun 9 päivänä 1965 Turun Kauppakorkeakoulussa. Kokouksessa olivat läsnä Turun Kauppakorkeakoulun rehtori *Auvo Sääntti*, joka toimi kokouksen puheenjohtajana, Handelshögskolan vid Åbo Akademin rehtori prof. *Axel Grandell*, Svenska Handelshögskolanin rehtori prof. *Curt Olsson*, Kauppakorkeakoulun rehtori *Pekka Heinänen* sekä Turun Kauppakorkeakoulun vararehtori, prof. *Veikko Halme*. Kokoukseen osallistui myös hallitussihteeri *Martti Nevalainen* Kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

Käsiteltäviin asioihin kuuluivat mm. selostukset toimenpiteistä ekonomin ja akateemisen sihteerin tutkinnon tehostamiseksi, esityksen tekeminen Tieteellisten kirjastojen lautakunnan täydentämisestä kauppakorkeakoulujen edustajalla, kysymys erikoisopettajajärjestelmästä ja korkeakoulujen välisen yhteistoiminnan kehittämisestä.

Pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous

Kahdeksas pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous pidettiin kesäkuun 1.—3. päivinä 1965 Bergenissä isäntäkorkeakoulun Norges Handelshøyskolen uudessa komeassa toimitalossa.

Kokouksen osanottajaluettelo oli seuraava:

Tanskasta: rehtori *Jan Kobbervagel* ja prof. *Ejler Alkjær* (Handelshøyskolen i København); rehtori *Søren Gammelgård* ja professori *Halvor Lund Christiansen* (Handelshøyskolen i Århus).

Suomesta: rehtori *Pekka Heinänen* ja professori *Jaakko Honko* (Kauppakorkeakoulu); rehtori *Curt Olsson* ja professori *Gunnar Fougstedt* (Svenska Handelshögskolan); rehtori *Axel Grandell* ja professori *Heimer Björkqvist* (Handelshögskolan vid Åbo Akademi); rehtori *Auvo A. Sääntti* (Turun Kauppakorkeakoulu).

Norjasta: rehtori *Dag Coward* ja professori *Olav Brattegard* (Norges Handelshøyskole, Bergen);

Ruotsista: rehtori *Kurt Grönfors* ja professori *Albert ter Vehn* (Handelshögskolan i Göteborg); rehtori *Gunnar Arpi* ja professori *Knut Rodhe* (Handelshögskolan i Stockholm); professori *Nils Västham* ja professori *Curt Kihlstedt* (Lunds Universitet).

Kokouksen sihteerinä toimivat korkeakoulun sihteerit *Rolf Larsen* ja assistentti *Cornelius Schilbred*.

Useimmat osanottajat olivat rouvineen, joille oli järjestetty omaa ohjelmaa.

Kokouksen ensimmäinen istunto käytettiin eri korkeakoulujen edellisen, Kööpenhaminassa 1962 pidetyn rehtorikokouksen jälkeisen toiminnan selostusten esittelyyn. Muusta ohjelmasta mainittakoot seuraavat, eri osanottajien alustusten pohjalta käsitellyt kysymykset: Korkeakoulun pitkän tähtäyksen suunnittelu ottaen erityisesti huomioon vastaisen ekonomikoulutuksen (*Honko*), ekonomitutkinnon identiteetti ja sen erottuminen muista tutkinnoista (*Rodhe*), ekonomikoulutus traditionaalisissa kauppakorkeakouluissa vai kytkettynä yliopistoon (*Västham*), IV pohjoismaisen liiketaloustieteilijäin kokouksen selostuksen tietyt kohdat ja kansainvälisen talouden opetuksessa esiintyvät ongelmat. (*Alkjær*).

Kokouksen osanottajille oli järjestetty myös muuta ohjelmaa, johon sisältyivät mm. teatteri-ilta konserttitalossa ja retki Fana Folkloreen sekä päätteenä Foreningen for Norges Handelshøyskole'n tarjoama lounas.

Ulkomaisia luennoitsijoita

Kauppakorkeakoulun kutsumina ovat seuraavat ulkomaiset luennoitsijat pitäneet julkisia luentoja:

Liiketaloustieteen professori *Erich Kosiol*, Freie Universität Berlin 14. 9. 1964 aiheesta: Grundlagen einer Theorie der Organization.

Ekon. lic. *Bo Wickström* Göteborgin Kauppakorkeakoulusta 11. 2. 1965 aiheesta: Risken för bias vid surveyundersökningar.

Bonnin yliopiston liiketaloustieteen professori *Horst Albach* 15—18. 2. 1965 aiheista: Der Einfluss der Forschungs- und Entwicklungsarbeit auf das Wachstum von Unternehmen sekä Preispolitik auf unvollkommenen Märkten (Polypol und Oligopol).

Professori *Carl L. Nelson*, Columbia University, USA, 1. 4. 1965 aiheesta: On Some Problems of Cost of Capital.

Professori *Charles A. Fisher*, School of Oriental and African Studies, 13. 5. 1965 aiheesta: Economic problems in South-East Asia.

Professori *Kalman J. Cohen*, Carnegie Institute of Technology, USA, 17—18. 6. 1965 yritysmallien rakentamisen metodologiasta ja tuotanto-funktioista.

Lisäksi professori *Harold J. Leawitt*, Carnegie Institute of Technology, USA, johti 29. 4. 1965 korkeakoulun opettajille tarkoitettua seminaari-tilaisuutta, jossa käsiteltiin organisaatiotutkimukseen liittyviä kysymyksiä.

Lahjoitukset

Oy Liikemainonta Ab 3.000:—, *Eevi ja Emil Tammisen säätiö* 1.000:—, *Opintoyhtiö Mainos-Junior* 100:—, *Sirkka ja Jussi Monosen säätiö* 16.000:—, *Liikesivistysrahasto* 103.000:—, *Oy Weilin & Göös Ab* 10.000:—, *Jenny ja Antti Wihurin rahasto* 3.562:50, *HOP* 3.000:— ja *OTK* 3.000:—.

Kauppakorkeakoulu kiittää kunnioittavasti kaikkia lahjoittajia.

Stipendivarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1965 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendinä jaettu vuonna 1965, selostetaan jalempänä, luvussa VII.

Professori *W. Bonsdorffin* rahaston pääoma oli 81.235:08 ja korot 6.177:17. Rahastosta julistettiin haettavaksi 3.000:— ja jaettiin 500:—.

Vakuutusosakeyhtiö *Fennian* rahaston pääoma oli 10.000:— ja korot 2.816:50.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 498:55 ja korot 128:78, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 120:—.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 340:11 ja korkovarat 133:60, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 130:—.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahaston pääoma oli 136.571:62 ja korot 9.812:76, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 9.800:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 1.020:40 ja kertyneet korot 89:88, josta julistettiin haettavaksi 85:— ja jaettiin 85:—.

Donovan Hjelmmanin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 107:94.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 1.631:78 ja kertyneet korot 175:35. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 175:—, mikä jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 65.140:—. Rahaston korkovarat olivat 6.688:31, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 6.600:—.

Kalle Kaupin muistorahasto, pääoma 17.885:45 ja korko 1.475:36, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.400:—. Tuntemattoman tälle rahastolle lahjoittama pääoma korkoineen 32.923:40, josta annettiin apurahoja 665:—.

Kauppakorkeakoulun keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto, pääoma 20.000:—. Rahaston korkovarat olivat 2.181:33, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.180:—.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 1.097:60 ja korkovarat olivat 94:22. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi ja jaettiin 90:—.

Kauppateieteiden Kandidaattiyhdistys r.y. Stipendirahasto, pääoma oli 8.630:10 ja korko 310:41, mistä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 310:—.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 11.499:24 ja korot 855.07, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 850:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 1.500:—. Rahaston korot olivat 96:03, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 95:—.

Konttoriteknikan palkintorahaston pääoma oli 170:23 ja kertyneet korot 28:02.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 3.515:07 ja korot olivat 244:63, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 240:—.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 990:16 ja stipendeiksi käytettävät korot 84:94. Korkovaroista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 80:—.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 2.378:70 ja korot 349:67. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 350:—.

Kauppaneuvos I. Lindforssin rahasto, pääoma 20.000:— ja korot 2.178:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.170:—.

Luentosarjan rahaston pääoma oli 1.655:77. Rahastosta annettiin stipendinä 200:—.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 5.226:66 ja korkovarat 433:78, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 430:—.

Opintoyhtiö Mainos-Juniorin lahjoitus 100:— annettiin palkintona.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 309:75 ja korot 23:10.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 2.502:77. Rahaston korot olivat 226:44, joista tänä keväänä julistettiin stipendeinä haettavaksi ja jaettiin 220:—.

Sirkka ja Jussi Monosen säätiön lahjoitus 16.000:— jaettiin stipendeinä.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 12.560:70 ja korko-
varat 934:34, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 930:—.

Naisekonomit r.y:n lahjoitus 100:— annettiin palkintona.

Olga ja J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 814:08.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 10.453:32 ja korot 870:69, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 870:—.

Anni ja Samuli Pajarisen rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 639:16 ja korot 153:14, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 150:—.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 10.976:— ja korot 906:68. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 900:—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 2.437:33 ja korot 204:83, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi 200:—, mikä jaettiin.

Ekonomi L. Y. Sailen rahaston pääoma oli vuoden lopussa korkoineen 163.819:88.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 675:48 ja korko-
varat 56:03, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 55:—.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 1.581:67 ja kertyneet korot 133:11, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 130:—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 38.170:90. Korko-
varat eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 3.132:10 ja korko-
varat 262:79, josta julistettiin haettavaksi 260:—, mikä jaettiin.

Senaattori Otto Stenrothin rahaston pääoma oli 225.000:— ja stipendeinä käytettävät voittovarot 60.844:—. Hakemusten perusteella jaettiin 43.000:—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahaston pääoma oli 65.752:48 ja korot 4.843:13, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 4.800:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 30.963:53 ja korko-
varat 2.436:80. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 2.400:—.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 5.093:10 ja käytettävissä olevat korot 319:72. Koroista julistettiin haettavaksi 310:—, mikä summa jaettiin.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 1.000:— julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 257:11 ja korot 28:50.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa 1.321:65 ja korot 75:23, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 75:—.

Weilin & Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 62.773:44 ja korkovarot 5.394:18. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaarikirjoituksista ja laudatututkielmista 4.570:—.

Professori Henrik Virkkusen muistorahaston pääoma oli 51.545:— ja korot 4.880:09, mistä julistettiin haettavaksi 1.500:—.

Kirjasto

(v. 1964)

Kirjaston kokoelmat lisääntyivät vuoden kuluessa 2.798 nidoksella, joista ostamalla saatiin 1.920 ja lahjoituksina tai vaihtoina 878 nidosta. Näiden lisäksi vietiin hankintakirjaan 524 nidosta aikakauslehtiä. Vuoden lopussa kirjaston nidosmäärä oli 56.872.

Vuoden 1964 aikana kirjasto sai jälleen vastaanottaa huomattavia lahjoituksia. ASLA-varoista kirjastolle myönnettiin 185 dollaria. Lahjoittajista mainittakoon seuraavat:

Akateeminen Kirjakauppa, Oy Alkoholiliike Ab, Ambassade de France, Banco di Roma, Barclays Bank, Eduskunnan Kirjasto, Ekonomiliitto, Företagsekonomiska Forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm, Geologinen Tutkimuslaitos, Göteborgs Universitet, Handelshögskolan i Göteborg, Handelshögskolan i Stockholm, Handelshøjskolen i København, Handelsvertretung der Bundesrepublik Deutschland, Helsingin Yliopiston eri laitokset ja kirjasto, Hochschule für Welthandel in Wien, Hochschule für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften Nürnberg, Hochschule St. Gallen für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften, Instituto Ibero-Americano Gotemburgo Suecia, Jyväskylän Kasvatusopillinen Korkeakoulu, kauppakamarit, Kungl. Universitetet i Uppsala, Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, the London School of Economics and Political Science, Lunds Universitet, Neuvostoliittoinstituutti, Norges Handelshøyskole, Osuuskassojen Keskus Oy, tri Jorma Pohjanpalo, Pohjoismaiden Yhdyspankki, Princeton University, Schweizerischer Bankverein, Suomen Metsätieteellinen Seura, Suomen Pankin Taloustieteellinen Tutkimuslaitos, Suomen Ulkomaankauppaliitto, kansleri Bruno Suviranta, Svenska Handelsbanken, Svenska Handelshögskolan, Taloudellinen Tutkimuskeskus, Tilastollinen Päätoimisto, Turun

Yliopisto, Universitetet i Oslo, Universität Bonn, Universität Erlangen-Nürnberg, Universität Wien, Universität zu Köln, Universität Zürich, Valtakunnansuunnittelutoimisto, Valtion Julkaisutoimisto, Varsovan Tiedeakatemia, Wirtschaftshochschule Mannheim, Åbo Akademi. Useat koulut ja laitokset lahjoittivat kirjastolle vuosi- ja toimintakertomuksensa. Kirjasto esittää tässäkin yhteydessä kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Kirjaston käyttö on edelleenkin kasvanut. Kotilainoja annettiin 25.438, näistä lyhytaikaisia käsikirjastolainoja 2.569. Lisäksi lainattiin 10.442 nidosta lukusaliin. Kaukolainoja lähetettiin 313 nidosta ja saatiin 16. Vuoden aikana oli päiväkirjaan merkittyjä lukusalikäyntejä 14.490. Aikakauslehtikierrossa, johon osallistui 49 korkeakoulun opettajaa ja toimihenkilöä, oli 86 kotimaista ja 294 ulkomaista lehteä sekä 18 eri kirjaston uutuustiedotukset.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 10 uutuustiedotusta, jotka lähetettiin 290 laitokselle ja yksityiselle henkilölle. Lisäksi laadittiin kirjastossa useita eri alojen kirjallisuusluetteloja asiakkaitten käyttöön. Kirjastoa on esitelty opiskelijoille ja ulkopuolisille vierailijoille ja eri aineiden seminaariryhmille on annettu opastusta kortistojen ja haku-teosten käytössä.

V. 1964 tuli kirjastoon 498 aikakauslehteä, joista 368 ulkomaista. Aikakauslehdistä ilmestyi vuoden alussa aakkosellinen luettelo.

Kirjasto ja lukusali olivat avoinna klo 9—20, lauantaisin 9—14. Kesä- ja elokuussa klo 15—20 (lauantaisin ja heinäkuussa kiinni).

III Luennot ja harjoitukset kertomus- kautena 1964–65

A. KAUPPATIETEIDEN LISENSIAATIN JA KANDIDAATIN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET

Liiketaloustiede II

Lisensiaattiseminaarissa, jota ovat johtaneet professorit *Huugo Rani-*
nen ja *Mika Kaskimies*, on pidetty seuraavat esitelmät:

Kauppat. maist. *Kyösti Pulkkinen*: Hajautusilmiö tarkasteltuna siihen liittyvän delegointi-
 tapahtuman erittelyn avulla. Kauppat. maist. *Jukka Viheraari*: Informaation merkityksestä
 päätöksen teossa. Kauppat. lis. *Leo Ahlstedt*: Projektisuunnittelun organisaatio. Kauppat.
 maist. *Meeri Saarsalmi*: Kuluttajan varainkäytön tutkimuksen metodiikasta.

Prof. *Mika Kaskimies* on luennoinut ja johtanut case-harjoituksia
 joka toinen viikko 2 t. kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon arvo-
 sanoja liiketaloustiede II:ssa suorittaville, Harjoituksista on laadittu
 raportteja ja keskusteltu ryhmässä.

Kansantaloustiede

Seminaariharjoituksissa, joita professorit *Mikko Tamminen* (vain kevät-
 lukukaudella), *Fedi Vaivio* ja *Jouko Paakkanen* ovat yhdessä johtaneet,
 on pidetty seuraavat esitelmät ja alustukset:

Ekonomi *Olavi Aikio*, Muutamia ajatuksia professori Erik Dahménin tutkimuksesta ”Suomen
 taloudellinen kehitys ja talouspolitiikka”; kauppat. kand. *Pertti Kettunen*, Taloudellinen kasvu
 ja rakennemuutokset; ekonomi *P. J. Koivisto*, Neuvostoliiton talousjärjestelmän erikoisongelmat;
 professori *Mikko Tamminen*, alustus aiheesta ”Minkä mitäkin taloustieteen metodiikasta ja
 talousteoriaa koskevista väärinkäsityksistä”; ekonomi *Jouko Sivander*, Ulkomaankaupan substi-
 tuutiojoustojen teoriasta ja mittaamisesta; professori *Mikko Tamminen*, alustus aiheesta ”Norma-

tiivisuus kansantaloustieteessä"; ekonomi *Jouni Löytömäki*, Tuottavuus ja kannattavuus: Erik Lundbergin näkemys; kauppat. maist. *Kari Castrén*, alustus aiheesta "Kilpailulainsäädännölle asetettavat kriteerit".

Professori *Jouko Paakkanen* on luennoinut 3 vt. hinta ja kilpailun-teoriaan liittyvistä kysymyksistä cl-arvosanaa opiskeleville.

Kauppaoikeus

Professori *K. A. Telaranta* on syyslukukaudella luennoinut kauppa-oikeuden keskeisistä kysymyksistä oikeustapausten valossa 2 vt.

Talousmatematiikka

Professori *Sakari Mattila* on luennoinut kevätlukukaudella 1 vt. differentiaali- ja differenssiyhtälöiden teorian taloustieteellisistä sovellutuksista.

Kieliopinnot yleensä

Professori *Åke Granlund* on luennoinut kevätlukukaudella yleistä fonetiikkaa 2 vt kaikkien kielten arvosanoja varten.

Englannin kieli

Apul. prof. *Erkki Penttilä* on lukuvuoden aikana luennoinut peruskurssin englannin kielen kehityksestä (1 vt.), lauseopin approbaturkurssin (syysl. 1 vt.), laudatur-kurssin Chaucer-tekstejä (1 vt.), synonyymiikkaa (1 vt.); johtanut proseminariharjoituksia cum laude approbatur-arvosanaa varten (2 vt.) sekä (kevätlukukaudella) seminaariharjoituksia (1 vt.).

Lehtori *Philip Bingham* on luennoinut englannin kirjallisuuden historiaa (1 vt.), Shakespearen draamoja (1 vt.) sekä johtanut käännös-harjoituksia korkeampia arvosanoja varten (1 vt.).

Vt. lehtori *James Murray* on pitänyt englannin kielen fonetiikan kurssin (1 vt.).

Espanjan kieli

Lehtori *Erkki Vierikko* on luennoinut sekä syys- että kevätlukukaudella 2 vt. nykyespanjan lauseoppiin liittyvistä kysymyksistä.

Ranskan kieli

Dosentti *Reino Hakamies* on luennoinut syyslukukaudella 2 vt. Ranskan kirjallisuushistoriaa ja kevätlukukaudella 2 vt. ranskan kielen historiaa.

Saksan kieli

Professori *Kaj B Lindgren* on luennoinut saksan kielen kehityksestä syyslukukaudella 1 vt. sekä kevätlukukaudella 28. 2. saakka 3 vt. ja johtanut proseminariharjoituksia syyslukukaudella 2 vt. saksan kielihistoriasta.

Professori *Erik Erämetsä* on luennoinut lukuvuoden aikana 1 vt. Saksan kirjallisuushistoriaa.

Professori *Erich Kunze* on johtanut kevätlukukaudella 3 vt. proseminariharjoituksia cumlaude approbatur-arvosanaa varten sekä luennoinut kevätlukukaudella 3 vt. stilistiikkaa.

Ruotsin kieli

Professori *Ake Granlund* on luennoinut syyslukukaudella 2 vt. aiheesta ”Ruotsia ja suomea” ja 2 vt. ”Ruotsin kielihistorian yleiskatsaus”, kevätlukukaudella 15. 2. saakka sekä osittain syys- ja osittain kevätlukukaudella 2 vt. prepositio-oppia ruotsin kielen arvosanoja varten. Lisäksi hän on johtanut 15. 2. lähtien proseminariharjoituksia, joissa on käsitelty tehtäviä nykyruotsin alalta.

Lehtori *Martin Sevelius* ei ole sairauden vuoksi pitänyt opetusohjelmassa mainittuja käännösharjoituksia.

FM *Tuomo Tevajärvi* on lukuvuoden aikana pitänyt 2 vt. ääntämisharjoituksia.

Suomen kieli ja tyylioppi

Dosentti *Jarl Louhija* on syys- ja kevätlukukaudella luennoinut suomen kielen kehityksestä 1 vt. ja tyylioppia 1 vt.

B EKONOMIN JA KIRJEENVAIHTAJAN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET

Koska pidetyt luennot ja harjoitukset on yksityiskohtaisesti selostettu lukuvuoden 1964—65 opetusohjelmassa, on tässä vuosikertomuksessa mainittu vain oleelliset poikkeukset vahvistetusta opetusohjelmasta sekä eri oppiaineissa pidetyt seminaariharjoitukset.

Liiketaloustiede I

Professori *Martti Saarion* johtamissa ja assistentti *Pertti Kettusen* avustamissa seminaaritilaisuuksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Anttila, Mikko, Erään selluloosatehtaan kustannustarkkailusta; *Auvinen, Eero*, Matkatoimiston kirjanpito; *Kaivonen, Raija*, Käteismaksutulojen sisäisestä tarkkailusta; *Könönen, Juhani*, Lyhytkautisen tuloslaskennan toteuttaminen eräässä trikootehtaassa; *Lintula, Paavo*, Varastokirjanpidosta ja sen sovellutuksesta eräässä yrityksessä; *Manu, Martti*, Ulkoisen raportoinnin periaatteet; *Oksanen, Tauno*, Inflaatio-odotus investointilaskelmissa; *Pollari, Veikko*, Kaksinkertainen osakeyhtiöverotus?; *Päiviö, Simo*, Fuusiosta; *Raatikainen, Heli*, Menojen ja tulojen kypsyminen kirjattavaksi; *Rautio, Marja*, Varaston kiertonopeus ja sen tarkkailu; *Salopuro, Kauko*, Liikevaihtoverotus ja vähittäisverovelvollisen plus- ja miinuserät; *Seppälä, Reijo*, Rakennustyöt liikevaihtoverotuksessa; *Sillfors, Eero*, Näkökohtia kirjanpidon mukauttamisesta välittömään tuloverotukseen.

Professori *Martti Saarion* johtamissa, lehtori *Eero Arton* ja assistentti *Reijo Ruuhelan* avustamissa seminaaritulaisuuksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Akkanen, Ulla, Konekirjanpidon täsmäytykset; *Collanus, Ritva*, Funktionaalinen tiliteoria ja sen vertailua meno-tulo- ja taseyhtälöteorian kanssa; *Dahlström, Ossi*, Leasing; *Hautaniemi, Erkki*, Saneerausesta lähinnä osakeyhtiön kannalta; *Johansson, Martti*, Miten pankki tutkii asiakkaansa luottokykyä; *Laaksonen, Kalevi*, Tukkuverovelvollisen liikevaihtoveron määrään vaikuttavat tekijät; *Leinonen, Antti*, Poistot investointilaskelmassa verotus huomioon otettuna, *Mäkinen, Leila*, Metsäverotuksesta, *Nikkanen, Jaakko*, Sisäisen tarkkailun järjestäminen eräässä yrityksessä; *Pellonmaa, Niilo*, Osake, obligaatio, tulo, ja verotus; *Pettersson, Harri*, Valmistusarvo ja pakollinen valmistuskustannuslaskenta.

Professori *Jaakko Hongon* johtamissa ja assistentti *Veijo Riistaman* avustamissa seminaaritulaisuuksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Alhonen, Mertsä, Lineaarinen ohjelmointi yrityksen pitkän tähtäyksen suunnittelun apuna; *Anttonen, Raimo*, Satunnaista myyntivoittoa koskevat säännökset valtion- ja kunnanverotuksessa; *Arminen, Raimo*, Puutavaran hankintaa suunniteltaessa huomioon otettavia kustannusnäkökohtia; *Hakala, Heikki*, Näkökohtia maatalouden laskentatoimesta; *Hammarén, Jaakko*, Kirjapainoalan laskentatoimen ongelmia; *Hannula, Martti*, Tuotekohtaisen jälkikalkyylin laatiminen autokoriteollisuudessa; *Hokkanen, Leena*, TEL:n järjestämisessä huomioon otettavia näkökohtia; *Isotupa, Matti*, Osingon ja osakkeen pörssikurssin välinen korrelaatio; *Kivelä, Seppo*, Auton pitoaikaan vaikuttavat tekijät ja edullisin pitoaika; *Sauna-aho, Jussi*, Tieinvestointisuunnittelun perusteista; *Sierla, Antti*, Vähittäiskaupan kustannustarkkailu; *Sointu, Pirkko-Liisa*, Verojen osuus tuotteiden hinnoissa; *Strömberg, Kari*, Kannattamattomien asiakasryhmien analysointi ja eliminointi tukkuliikkeessä; *Sääskilahti, Antti*, Aiheuttamisperiaatteen sivuuttaminen hinnanasetannassa; *Toivola, Olavi*, Pitkän tähtäyksen tavoitteiden asettaminen.

Professori *Jaakko Hongon* johtamissa ja vt.assistentti *Eero Larmolan* avustamissa seminaaritulaisuuksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Aaltola, Pekka, Suomalaiset taseet ja tasearvostelu; *Borg, Erkki*, Erään rakennuselementtitehtaan kustannuslaskenta; *Granholt, Heidi*, Yrityksen taloudellisen tilanteen ja tulosten esittäminen eri intressenttiryhmillä; *Haavisto, Kari*, Laskentatoimi johdon apuna vaihtoehdon valinnassa; *Holtari, Hannu*, Hinnanasetannan perusteita eräässä monituoteyrityksessä; *Leinonen, Irja*, Yleiset tuloverotusperiaatteet; *Pajunen, Jorma*, Ammatinharjoittajan vähennykset

tulosta; *Partanen, Terttu*, Ennakkoperintälain määräykset palkanpidätyksessä; *Pennanen, Marja*, Kiinteiden kustannusten käsittelystä kausivaihtelujen alaisissa yrityksissä; *Ruohomäki, Seppo*, Ostojen kulku, kirjaus ja tarkkailu tukkuliikkeessä; *Saarin, Jussi*, Tuloksen laskeminen voitonjaon intressenttejä varten; *Sundell, Helvi*, Ahtausliikkeen kustannuslaskennan muodot ja tehtävät; *Valkeapää, Timo*, Mitä ovat ns. Sinisen tason kustannukset?; *Winter, Lars*, Erään yrityksen palkanlaskentajärjestelmä reikäkorttisovellutuksena.

Lehtori *Eero Arton* johtamissa ja vt.assistentti *Eero Larmolan* avustamissa seminaaritulaisuuksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Aunesluoma, Hannu, Meno-Tulo-teorian soveltaminen vakuutuslaitokseen; *Haapaniemi, Hannu*, ATK ja tilintarkastus; *Huurinainen, Matti*, Pääomavoitot ja -tappiot taloudellisinä ilmiöinä sekä heijastumat verotuksessa; *Kangas, Juhani*, Ulkoisen rahoituksen muodoista Yhdysvalloissa; *Kari, Risto*, Simulointimenetelmä ja sen liikkeenjohdollisista soveltamismahdollisuuksista; *Kokkonen, Harri*, ATK investointiongelmiana; *Kyyrö, Sakari*, Jäännösarvo ja sen merkitys investointilaskelmissa; *Leinonen, Jorma*, Automaattinen varaston valvonta käytännön esimerkin valossa; *Oksa, Kimmo*, ATK:n kannattavuus- ja taloudellisuustarkkailu; *Paalanen, Martti*, Vienti- ja tuontiliikkeen kannattavuus suunnittelun ja tarkkailun kohteena; *Purasmaa, Kirsti*, Myynnin ja myyjien ohjaaminen kannattavampaan myyntiin; *Taukojärvi, Jouko*, Liikekirjanpito ja ATK; *Tuurman, Pentti*, Factoringin pääpiirteet ja sen maahantuonnin mahdollisuudet; *Viljanen, Juhana*, ATK:stä myynnin ja jakelun suunnittelussa.

Liiketaloustiede II

Seminaaritulaisuuksissa, joita on johtanut professori *Huugo Raninen*, vt. assistentti *Iiro Jahnukaisen* avustamana, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Alanne, Ermo, Johtajuudesta; *Angervo, Kerttu*, Yrityksen päätöksenteko ja päätökset; *Aro, Elina*, Tehtävien delegoinnista liikkeenjohdossa; *Auer, Altti*, Rautatiehallituksen organisaation epäkohtia; *Elomaa, Erkki*, Työntutkimus liikkeenjohdon apuvälineenä; *Elovaara, Seija*, (*Purolainen*), Epävirallisesta organisaatiosta; *Haataja, Marja*, Valtiokonttorin tehtävät ja organisaatio; *Hakola, Lasse*, Huolitsijan vastuu; *Hietanen, Matti*, Autokauppa ja sen organisaatio Suomessa; *Huhtala, Tauno*, Huolitsijan tehtävät; *Hämeen-Anttila, Marianna*, Omaisuuden rahoitussäännöt; *Jouhki, Juhani*, Kauppamerenkulomme viimeaikaisesta kehityksestä ja ongelmista; *Järvinen, Marjaana*, Motivointi johtamistehtävänä; *Kesti-Helia, Jukka*, Vertaileva esitys fas- ja cif-pohjalla tehdyistä sahatavaran myyntisopimuksista; *Kiuas, Jussi*, Westerback- ja Hopeakeskus yhtiöiden organisaatio ja sen arvostelut; *Kivelä, Seppo*, Posti- ja lennätinlaitoksen organisaatio; *Korolainen, S.* Johtaja- ja kollegiojärjestelmän edut ja haitat; *Kunela, Olli*, Eräitä yrityksen toiminnan tehokkuuteen vaikuttavia tekijöitä; *Kähäri, Heikki*, Johtaja ja alaisten lukumäärä; *Laivo, Marja-Leena*, Delegointi liikkeenjohdossa; *Lampinen, Martti*, Yrityksen henkilökunnan kouluttamisesta; *Larjavaara, Tuomas*, Voiton maksimointi yrityksen päämääränä; *Liikkanen, Anna-Maija*, Henkilöarvostuksesta; *Lindblom, Börje*, Huolintaliikkeiden kansalliset ja kansainväliset järjestöt; *Lindfors, Esko*, Suomen pankkiyhdistyksestä; *Malin, Pertti*, Organisaatiotutkimuksen kehitys; *Marttila, Erkki*, Postisiirron automaation ja koneellisen käsittelyn pulmia; *Mäkynen, Olavi*, Keskusosuusliike Hankkijan organisaatio; *Potila, Kaisa*, Poissaolot työpaikalta; *Saarin, Jaakko*, Kongressiorganisaatio; *Saarnio, Sakari*, Suomen paperiteollisuuden vientiorganisaatiosta ja sen kehityksestä; *Salokangas, Wisa*, Suunnitelman monidimensionaalisuus ja

suunnittelua rajoittavat tekijät; *Sankari, Raimo*, Kauppa-agentin asemasta sahatavaran vientikaupassa; *Sarla, Ari*, Remburssin yhteydessä esiintyvistä ongelmista; *Sippola, Yrjö*, Oma vai vieras auto; *Tirkkola, Heikki*, Konttorihenkilökunnan hankinnan suunnittelu; *Tirkkonen, Sonja*, Kenttämyyjien toiminnan valvonta; *Virtanen, Raili*, Saneeraus liiketaloudellisena ongelmana; *Visapää, Markku*, Suomen merenkulkuhallituksen ilmirakenne eräänä virallisena organisaation muotona; *Vuoksio, Jouko*, Kuljetusvälineen valinta ulkoisissa kuljetuksissa; *Waltari, Toivo*, Mainostoimisto, sen tehtävät ja organisaatio; *Wilkkö, Juhani*, Koordinointi yrityksen organisaation puitteissa.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Mika Kaskimies* on johtanut assistentti *Kaj Gustafssonin* avustamana, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Artto, Antero, Etelä-Amerikan markkinoista ja Suomen vientimahdollisuuksista sinne; *Fonsén, Riitta*, Suomalaisten tekstiilien vienti; *Harjula, Markku*, Näyteotto ja sen merkitys markkinatutkimuksessa; *Heikkinen, Kauko*, Suomen kaupallisesta lentoliikenteestä; *Karvonen, Seppo*, Vähittäiskaupan rakenteellinen keskittyminen Suomessa; *Mallat, Heikki*, Värien käyttö sovellettuna sanoma- ja aikakauslehtimainontaan; *Manninen, Erkki*, Siirtomaatavara-alan valmistaja ja vähittäiskauppa yhteistyössä uuden tuotteen markkinoinniseksi; *Merenlahti, Paavo*, Pienteollisuuden vientimarkkinoinnin tehostaminen Suomen ulkomaankaupassa; *Nietosvaara, Veikko*, Vähittäisliikkeiden aukioloajoista kuluttajan kannalta tarkasteltuna; *Parpola, Riitta*, Aerosolien markkinointi; *Peritalo, Eero*, Liikepankkien osamaksurahoitusyhtiöt; *Simula, Jukka*, Teollisen yrityksen osto-osasto; *Pyykkö, Onerva*, Lääkkeiden vähittäiskauppa Suomessa; *Tammisto, Erkki*, Suomalaisten minkinnahkojen tuotannosta ja markkinoinnista; *Tuohi, Jussi*, Autohuoltoasemien sijainti ja siihen vaikuttavat tekijät Helsingissä; *Rajamaa, Juhani*, Sparryryhmä, sen tarkoituksen toteuttaminen ja tulevaisuus; *Vahvelainen, Tarmo*, Lehti-ilmoitusten ennakkotestauksesta; *Yrjölä, Jussi*, Tietojenkäsittelykone markkinatutkimuksessa apuvälineenä; *Ailus, Rauno*, Itä-autojen markkinointi Suomessa; *Auvinen, Eero*, Tutkimus kesällä 1963 Savonlinnaan suuntautuneesta matkailusta ja sen taloudellisesta merkityksestä; *Forsman, Erik*, Onko osuustoimintaliike menettänyt ideologisen merkityksensä; *Heporauta, Eva*, Kaupallisten keskusjärjestöjemme harjoittama sisäinen koulutustoiminta; *Kallioniemi, Kari*, Vientituotteen hinnoittelu; *Keronen, Ahti*, Näyttelyt ja messut suomalaisen viejän apuna; *Kukkamäki, Tuuli*, Marimekon markkinointi; *Kunnaala, Eeva*, Televisiomainonta Suomessa ja erikoisnäkökohtia kosmeettisten tuotteiden mainonnasta televisiossa; *Laurén, Kai*, SOK:n tavaratalo-osaston tehtävät ja toiminta; *Nousiainen, Matti*, Vapaa-aika ja markkinointi; *Pihlström, Esko*, Radioalan postimyynti; *Rinne, Erkki*, Jälleenvakuutus vaihnkovakuutustoiminnan vastuuntasoittajana; *Roiha, Liisa*, Kemiallinen itsepalvelupesula — uusi tekijä pesula-alalla; *Stén, Risto*, Maataloustuotteiden tuottajahintojen muodostumisesta Suomessa; *Tammivuori, Juhani*, Osto-osastojen organisaatio ja tehtävät Boots-yhtiöissä.

Lehtori *Leo Ahlstedtin* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aalto, Matti J., Yrityksen toiminta-ajatus ja sen täsmäntäminen; *Harala, Pentti*, Yrityksen luottokelpoisuuden arviointiperusteista; *Hietakymi, Jukka*, Työvuorottelu yrityksen sisäisenä koulutusmenetelmänä; *Hovi, Hellevi*, Sensitivity-koulutuksen tarkoitus, muodot ja arvostelu; *Jahkola, Leena*, Liikkeenjohtoineksen pitkän tähtäimen valinta ja koulutus; *Juutilainen, Matti*, Vähit-

täiskaupan myyjäkoulutuksen muodot, sisältö ja merkitys; *Korhonen, Mervi* (kirj.vaiht.), Yrityksen sisäisen suhdetoiminnan suunnittelu, organisaatio ja merkitys; *Kotiranta, Keijo*, Koulutus-tarpeen määrittely; *Kääriäinen, Markku*, Automaation vaikutuksista työllisyyden kannalta *Laaksonen, Sinikka*, Palkka motiivoinnin välineenä; *Laine, Heljä*, Yksilö ja organisaatio; *Laitinen, Tuula*, Työhönhakulomake ja sen merkitys työhönoton prosessissa; *Leino, Risto*, Henkilökunnan vaihtuvuuden edut ja haitat; *Mannermaa, Kari*, Syyt itsepalvelumenetelmän leviämiseen elin-tarvikkeiden myymäläkaupassa; *Massinen, Marjatta*, Toimihenkilöiden palkanmaksuperus-teista; *Nuutinen, Raita*, Leasing-toiminta; *Paavola, Juhani*, Työnantaja ja työehtosopimukset; *Päiviö, Simo*, Yrityksen kasvu fuusion kautta; *Rassi, Hannu*, Koulutuspäällikön tehtävät ja hä-nelle asetettavat vaatimukset; *Räty, Seppo*, Yrityksen sisäinen palkkarakenne ja sen ylläpito; *Salonen, Raili*, Human Relations-koulukunnan opillinen sisältö ja merkitys liikkeenjohdon kannalta; *Sarja, Oili*, (kirj. vaiht.), Pankkitakaukset puutavaran viennissä; *Savonsaari, Tarja*, Yrityksen kasvu ja organisaatio; *Seppä, Jussi-Pekka*, Ohjelmoitu opetus ja opetuskoneet; *Seppälä, Reijo*, Herbert Simon ja päätöksenteon koulukunta liikkeenjohtoteorian edistäjänä; *Siljola, Antero*, Toimivallan delegoinnin sisältö ja vaikeudet; *Sillanpää, Markku*, Organisaation pitkän tähtäimen miehityssuunnittelu; *Sulonen, Taisto*, Pitkän tähtäimen suunnittelun sisältö ja merki-tys; *Tienari, Risto*, Psykologiset testit henkilövalinnan eräänä perusteena; *Tikkanen Aila*, Klassillinen liikkeenjohtoteoria ja sen arvostelu; *Tuomala, Risto*, Oppimisprosessi aikuiskoulu-tuksen kannalta; *Törhönen, Jarmo*, Eri palkkausmenetelmät, niiden edut ja haitat; *Walkama, Pentti*, Myytyjen tuotteiden huolto LVI-alan yrityksessä; *Venesmaa, Kaija*, (kirj.vaiht.), Suoritus-arvostuksen sisältö, merkitys ja kritiikki.

KTM *Kyösti Pulkkinen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aalto, Matti, Pankin notariaattitoiminta; *Aho, Maire*, Delegoitavan tehtävän määrittelystä; *Eriksson, Seppo*, Sivuelimet organisaatiossa; *Hyvärinen, Heikki*, Shekki pankkitekniikassa; *Ilkka, Raija*, Koordinoinnista; *Jalava, Riitta-Maija*, Työnjako; *Johansson, Martti*, Saatavien perimi-sestä pankkitekniikassa; *Kajanoja, Jouko*, Toimivallan luovutus delegoinnissa; *Keskinen, Pirkko*, Linjaorganisaatio; *Kuoppala, Kari*, Osuuskassan kirjanpidon rationalisoinnista; *Lehmuskallio, Jorma*, Konttori palvelusten myyjänä; *Manninen, Seppo*, Aikaremburssi maksutapana; *Paananen, Tapani*, Liikearkiston luokituksista; *Palomäki, Tuula*, Monistusmenetelmistä; *Pasola, Tuula*, Telex; *Ramstedt, Eva*, Liikkeenjohtajan tärkein ominaisuus; *Repo, Leena*, Kirjoituskoneista ja niiden hankinnasta; *Salopuro, Kauko*, Osoitekoneet ja niiden konttoritekniilliset käyttömahdolli-suudet; *Tiainen, Tuttu*, Valvonta organisaatiossa.

Lehtori *Meeri Saarsalmen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsi-telty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aatola, Pekka, Osamaksukauppa kuluttajan kannalta; *Ekola, Eeva*, Suomalaisten korujen vienti; *Estamo, Esko*, Osuustukkukaupan kuljetusten järjestely; *Hietakari, Marja*, Voin kysynnän analysointia; *Hyryläinen, Britta*, Painotuotteen suunnittelu; *Jalkanen, Kalle*, Lannoitteiden tuonnin kehitys toisen maailmansodan jälkeen; *Kajanoja, Etelka*, Palvelukset perhetalouden budjetissa; *Kekki, Riitta*, Liikepankkien luotonanto kauppatoiminnalle; *Kiiskinen, Irmeli*, Luotto-tietotoiminnasta; *Koskinen, Olle*, Viljakauppa Suomessa; *Kukkonen, Tapio*, Pankkien palvelu-kilpailu liiketaloudelliselta kannalta katsottuna; *Lehtinen, Marja-Liisa*, Myyntiennusteiden

laatimisessa käytetyistä menetelmistä; *Lehto, Marjatta*, Suomalaisista suksista ja niiden viennistä; *Leskelä, Sinikka*, Tilastojen käyttö markkinoinnin suunnittelussa; *Luovila, Eeva*, Lento-kuljetus tuonin palveluksessa; *Lähteenmäki, Marjatta*, "The Family Cycle" kulutukseen vaikuttavana tekijänä; *Manninen, Jorma*, Tuotekuolleisuudesta; *Mellin, Heidi*, Kotimaisen matkailun edistämisestä; *Merenlahti, Aila*, Tukkukaupan menekinedistämistoiminnasta Suomessa; *Mäkinen, Osmo*, Kuluttajien säästämistavoista; *Näkki, Simo*, Pakasteista ja niiden markkinoinnista Suomessa; *Palos, Maija*, "Cash and Carry" Suomen tukkukaupassa; *Porkka, Raimo*, Käyttäytykö kuluttaja rationaalisesti; *Porvali, Harri*, Äänilevyjen markkinointi Suomessa; *Puputti, Lauri*, Kulutusverojen osuus kulutusmenoista; *Rahikainen, Heikki*, Vähittäiskaupan liikekoon viimeaikaisesta kehityksestä; *Rajala, Pirkko*, Kulutusprognosoista; *Salolainen, Pertti*, Markkinoinnin psykologiasta; *Sarvilinna, Timo*, Mainonnan etiikka; *Tanner, Kari*, Mainosvälineen valinta lehtimainonnassa; *Tavi, Juha*, Kuljetussuoritteet kilapiluvälineenä; *Tervo, Aimo*, Markkinoinnin pitkän tähtäimen suunnittelusta; *Tuominen, Seppo*, Alihankkijajärjestelmän eduista ja haitoista alihankkijana toimivan yrityksen kannalta tarkasteltuina; *Turunen, Ulla*, Muoti ja vaatetusalan yrittäjä; *Uro, Ritva*, Messut mainontamuotona.

Vt. lehtori KTL *Martti Särkisillan* johtamissa seminaariharjoituksissa on lukuvuoden aikana käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aaltonen, Raimo, Sales Promotion markkinoinnin osatekijänä; *Ahvenainen, Ilkka*, Vähittäiskaupassa havaittavissa olevat kehitysilmiot ja niiden merkitys markkinoinnissa; *Hanste, Kirsti*, Tuotesuunnittelu markkinoinnin osatekijänä; *Helomaa, Kauko*, Erään tuotteen kampanjasuunnittelun pääsuuntaviivat; *Jyrhä, Lauri*, Suora mainonta ja sen toteuttamismahdollisuudet Suomessa; *Kiilamo, Pentti*, Tukkukaupan yhteistyöryhmät Suomessa; *Kotilainen, Kari*, Kuluttajien vähittäiskaupparytystä koskevat käsitykset kilpailuasemaan vaikuttavina tekijöinä; *Laaksonen, Eeva*, Asennetutkimukset markkinoinnin apuvälineenä; *Lindgren, Göran*, Alitajuinen mainonta ja sen käyttömahdollisuudet; *Mänttari, Jukka*, Mainonnan kommunikaatio; *Niini, Pekka*, Helsinki-aiheisen postikorttisarjan markkinointi; *Norvela, Heikki*, Mainonnan tavoitteen asettamiseen vaikuttavat tekijät; *Pirilä, Tapio*, Mainonnan valvontalautakunnat ja niiden toimintaperiaatteet Suomessa; *Sairanen, Seppo*, Mainosbudjetin laadintaperusteet; *Sinerma, Hannu*, Yhdysmiesten tehtävät ja asema mainostoimiston organisaatiossa; *Suurnäkki, Jorma*, Teollisuuden sijaintiratkaisuihin vaikuttavista tekijöistä; *Taurinen, Leena*, Sattumavaraisen edun myöntäminen liiketoiminnassa; *Veijalainen, Pekka*, Kontaktikustannusten käyttökelpoisuudesta mainosvälineiden välisessä vertailussa.

Vt. lehtori *Jukka Vihersaaren* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Almari, Heikki, Näkökohtia teollisuusyrityksen sisäisestä tutkimustoiminnasta ja sen organisoimisen järjestelystä; *Helin, Seija*, Automaation vaikutus tuottavuuteen yrityksessä; *Helin, Tero*, Sairausvakuutuksen tietokonesovellutus; *Järvinen, Sirkka*, Näkökohtia yrityksen siirtymisestä ATK-järjestelmän hyväksikäyttöön; *Kari, Risto*, PERT; *Lammi, Seppo*, ATK ja sen sovellutus varastokeskusjärjestelmään osuustukkukaupassa; *Lampén, Erkki*, Automaattiseen tietojenkäsittelyyn siirryttäessä syntyvistä henkilö- ja koulutusongelmista; *Paalanen, Martti*, Tavoitteet toiminnan tehokkuden mittana; *Raviniemi, Kirsti*, Nykyaikaisen yrityksen suunnittelufunktio; *Sampila, Kirsti*, Työnsuunnittelun asemasta ja tehtävistä yrityksessä; *Santalampi, Matti*, Mitä

systemisuunnittelu on ja kuinka se voi olla yrityksen johdon apuna; *Suvisaari, Jukka*, Näkökohtia kirjasta "The European Executive" (David Granick). *Uuskivi, Maija-Liisa*, Markkinointi ja tietokone; *Viljanen, Juhana*, Valmistuksen järjestely teollisessa yrityksessä; *Walden, Klaus*, Päätöksenteko ja sen uusi teknologia; *Winter, Lars*, Näkökohtia ATK:n hyväksikäyttöön liittyvistä kysymyksistä.

Kansantaloustiede

Lukuvuoden 1964—65 opetusohjelmasta on poikettu siten, että professori *Jouko Paakkanen* on professori *Mikko Tammisen* asemesta luennoinut kevätlukukaudella pitkää oppijaksoa opiskeleville 3 vt. aihepiirinsään hinta- ja kilpailun teoria.

Professori *Fedi Vaivion* syyslukukaudella ja professori *Mikko Tammisen* kevätlukukaudella johtamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät aihepiiristä "Kansainvälisen kaupan teoria":

Alhonen, Mertsä, Ulkomaankaupan vaihtosuhte (The Terms of Trade); *Arminen, Raimo*, Kuljetuskustannusten vaikutukset kansainväliseen kauppaan; *Haavisto, Kari*, Tulovaikutus ja maksutasemekanismi; *Hammarén, Jaakko*, Maksutaseen rakenne; *Hautaniemi, Erkki*, Komparatiivisten kustannusten periaate; *Hämeen-Anttila, Marianna*, Ulkomaankaupan teoria Bertil Ohlinin modernisoimana; *Jalkanen, Kalle*, Maksutaseen tasapaino; *Koskinen, Olle*, Kultakannan sopeutumismekanismi; *Lammi, Seppo*, Tullien vaikutuksista reaalitytöön ja tulonjakautumiseen; *Lampén, Erkki*, Ulkomaankaupan tulokerroin; *Paananen, Tapani*, Ostovoimapariteettiteoria; *Raatikainen, Heli*, "The Theory of International Values"; *Salolainen, Pertti*, Kansainvälisestä kaupasta osapuolille koituva "hyöty"; *Sillanpää, Markku*, Kansainvälisen kaupan teorian rajankäyntiä; *Stén, Risto*, Merkantilismin ulkomaankauppateoria; *Sulonen, Taisto*, Kansainvälisen kaupan vaikutus tuotannon tekijöiden hintoihin; *Suvisaari, Jukka*, Kasvatustullit; *Veijalainen, Pekka*, Maksutaseen tasapainottaminen valuuttakurssien muutosten avulla.

Seminaariharjoituksissa, joita dosentti *Reino Rossi* on assistentti *Matti Sarakonnun* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

(Aihepiiri: Suomen ulkomaankauppa ja kansainvälinen taloudellinen yhteistyö): *Angervo, Kerttu*, Suomen maatalouskysymys ulkomaankaupan näkökulmasta; *Anttila, Mikko*, Suomen metsäteollisuuden vientimarkkinointi; *Hakala, Heikki*, Suomi — kehitysmaako; *Harjula, Markku*, Bilateralismi ja multilateralismi Suomen ulkomaankaupassa; *Kangas, Juhani*, Kansainvälinen Valuuttarahasto; *Kotiranta, Keijo*, Suomen tullipolitiikka ja -taso; *Lindblom, Börje*, Suomen ulkomaankaupan rakenne; *Merenlahti, Aila*, Suomen ulkomaankaupan maaryhmittäinen jakautuminen; *Merenlahti, Paavo*, Euroopan Talousyhteisö; *Niini, Pekka*, Kehitysmaiden ongelma; *Paalanen, Martti*, YK:n ensimmäinen kauppa- ja kehityskonferenssi; *Pirilä, Tapio*, Suomen EFTA-kysymys; *Raviniemi, Kirsti*, Suomen maksutase; *Rinne, Erkki*, Maailmanpankki; *Saarinén, Jussi*, Suomen kauppapolitiikan kehityspiirteitä; *Strömberg, Kari*, Suomen idänkauppa; *Tammisto, Erkki*, GATT-sopimus; *Walkama, Pentti*, Euroopan Vapaakauppaliitto.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Fedi Vaivio* on assistentti *Matti Sarakonnun* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

(Aihepiiri: Raha- ja pankkikysymykset): *Aalto, Matti J.*, Rahapolitiikan nykyiset mahdollisuudet; *Dahlström, Ossi*, Kansanvarallisuuskalkulat eri maissa ja niiden ongelmia; *Hakola, Lasse*, Teollisuutemme rahoitus ja sen lähteet; *Heporauta, Eva*, Likvidit varat ja niiden vaikutus kysyntään; *Hietakari, Marja*, Rahaorganisaation historiasta; *Hietanen, Matti*, Suomen Pankin talouspoliittinen voima; *Huurinainen, Matti*, Rahalainsäädäntömme uudistus, sen syyt ja seuraukset; *Hämäläinen, Mirja*, Rahalaitosten parametrikilpailu; *Juutilainen, Matti*, Säästämisen muodot eri maissa; *Kukkamäki, Tuuli*, Englannin ja Yhdysvaltain raha- ja pääomamarkkinat verrattuina toisiinsa; *Larjavaara, Tuomas*, Sveitsin raha- ja pääomamarkkinat, salaisten tilien problematiikka; *Leino, Risto*, Suomen Pankin rahapolitiikan kehitys viimeisen 10-vuotiskauden aikana; *Nousiainen, Matti*, Miksi pääomamarkkinamme ovat kehittymättömät ja mitä olisi tehtävä niiden kehittämiseksi; *Roiha, Liisa*, Tietokoneiden soveltaminen pankkitoimintaan ja kertyneen materiaalin käyttömahdollisuudet; *Sierla, Antti*, Korkokanta meillä ja muualla; *Taurinen, Leena*, Liikepankkien toimintapolitiikka; *Tuomala, Risto*, Arvopaperipörssit eri maissa ja niiden merkitys.

(Aihepiiri: Julkisen talouden ongelmia): *Forsman, Erik*, Työllisyyspolitiikka Suomessa; *Haataja, Marja*, Suomalainen finanssipolitiikka; *Holtari, Hannu*, Julkisen sektorin laajuus meillä ja muualla; *Keronen, Ahti*, Onko asuntotuotantomme veronhuojennuslaki ollut tarkoituksenmukainen; *Kääriäinen, Markku*, Sosiaalipolitiikka meillä ja muualla; *Leinonen, Antti*, Verotus ja tulonjakautuminen Suomessa; *Lintula, Paavo*, Kuntien finanssipolitiikka; *Malin, Pertti*, Budjettierotuksen merkitys suhdanteita tasoittavan finanssipolitiikan osoittimena; *Mannermaa, Kari*, Sosiaalipolitiikan taloudelliset rajat; *Manu, Martti*, Maatalouden saama tuki Suomessa; *Puuputti, Lauri*, Ns. "expenditure tax", puolesta ja vastaan; *Sääskilähti, Antti*, Julkinen talous kokonaistaloudellisessa mallissa; *Tirkkola, Heikki*, Budjettimme rakenne ja sen uudistamispyrkimykset; *Valkeapää, Timo*, Olisiko verojärjestelmäämme muutettava.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Jouko Paakkanen* on assistentti *Matti Sarakonnun* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

(Aihepiiri: Aikamme suuret taloudelliset ongelmat): *Alanne, Ermo*, Kehitysmat; *Hyttinen, Paula*, Angus Maddison: Economic Growth in the West; *Jouhki, Juhani*, Ranska ja sen taloussuunnitelmat; *Kajanoja, Etelka*, Kehittyneet maat; *Kajanoja, Jouko*, Neuvostoliiton nyky-aikaisia taloudellisia ongelmia; *Kukkonen, Tapio*, Keski-Itä; *Liikkanen, Anna-Maija*, Puolan taloudellinen kehitys; *Nuutinen, Raita*, Intian taloudelliset ongelmat; *Pellonmaa, Niilo*, Comecon; *Pettersson, Harri*, Likviditeettiongelma ja kansainvälinen kauppa; *Pihlström, Esko*, Länsi-Saksan ajankohtaiset taloudelliset ongelmat; *Porkka, Raimo*, Espanjan taloudelliset ongelmat; *Rajamaa, Juhani*, Japanin taloudelliset ongelmat; *Salokangas, Wisa*, Etelä-Afrikan Liittotasavallan teollistumisen nykyisiä ongelmia; *Sankari, Raimo*, Maailman väestöongelma; *Savonsaari, Tarja*, Kiina, kommunistisen kehitysmaan ongelmia; *Siljola, Antero*, Taloudellisen kasvun edellytykset; *Tammivuori, Juhani*, Kehitysapu ja -lainat; *Tuohi, Jussi*, Yhdysvaltain ajankohtaiset taloudelliset ongelmat; *Vahvelainen, Tarmo*, Maailman talous; *Walden, Klaus*, Raaka-aineiden ja teollisuustuotteiden vaihtosuhte; *Vuoksio, Jouko*, Jugoslavian talousjärjestelmä.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Jouko Paakkanen* on assistentti *Kari Castrénin* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

(Aihepiiri: Kilpailuteoria ja -lainsäädäntö): *Aunesluoma, Hannu*, Kilpailun käsite; *Hovi, Hellevi*, Taloudellisen keskittymisen ongelma; *Isotupa, Matti*, Bruttohintajärjestelmä; *Kyyrö, Sakari*, Tehokkaan kilpailun käsite; *Könönen, Juhani*, Monopolistisen kilpailun teoria; *Laaksonen, Eeva*, Ruotsin kilpailulainsäädäntö; *Lehtinen, Marja-Liisa*, Vapaa kilpailu; *Mallat, Heikki*, Suomen kilpailuolosuhteet; *Manninen, Jorma*, Luovan tuhon prosessi; *Mäkinen, Osmo*, Englannin teollisuuden rakenne; *Norvela, Heikki*, "Sunlight"-tapaus; *Porvali, Harri*, Englannin auto-teollisuus; *Rajala, Pirkko*, The Process of Dynamic Competition; *Rautio, Marja*, Suomen kilpailulainsäädäntö; *Sointu, Pirkko-Liisa*, Vastavoimateoria; *Tervo, Aimo*, Oligopolistin "elämäntarina"; *Toivola, Olavi*, Täydellisen kilpailun teoria.

Kauppaoikeus

Professori *K. A. Telarannan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Jouhki, Juhani, Osakekirja ja sen merkitys; *Lindfors, Esko*, Osakeyhtiön kauppakisteriin merkitseminen; *Massinen, Marjatta*, Osakeyhtiön osakepääoma; *Nikkanen, Jaakko*, Osakeyhtiön hallituksen päätöksen syntyminen; *Niku-Paavola, Matti*, Osakeyhtiön hallituksen asema osakeyhtiössä; *Palos, Maija*, Osakeyhtiön perustaminen; *Tikkanen, Aila*, Apportti osakeyhtiöitä perustettaessa; *Tonteri, Veikko*, Määräalan kauppa.

Professori *Pertti Muukkosen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Eriksson, Seppo, Elinkeinotoiminnan halventaminen; *Harala, Pentti*, Sattumanvaraiset lahjat VilpKilpL:n mukaan; *Huhtala, Tauno*, Yleislauseke VilpKilpL:n mukaan; *Ilmanen, Harri*, Liike- ja ammattisalaisuuden suoja; *Jyrälä, Eeva*, Työsuhdekeksintö; *Kiuas, Jussi*, Ns. mallinsuojat; *Sarla, Ari*, Patentin kohde; *Tanner, Kari*, Henkilöstön lahjominen.

Assistentti *Raimo Pekkasen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Akkanen, Ulla, Tavaramerkin rekisteröiminen; *Anttonen, Raimo*, Totuudellisuusvaatimus toiminimessä; *Collanus, Ritva*, Osakepääoman korotus; *Heikkinen, Kauko*, Sivuliike toiminimioikeudessamme; *Leinonen, Irja*, Tavaramerkkiin kohdistuvien oikeuksien kollisiosta; *Marttila, Erkki*, Tavaramerkin luovutus ja käyttölupa; *Pennanen, Marja*, Osakeyhtiön vararahasto; *Pere, Anja*, Toiminimen oikeussuojat; *Pollari, Veikko*, Osakkeenomistajan oikeus osinkoon; *Rassi, Hannu*, Osakeluettelo; *Salopuro, Kauko*, Kollektiiviprokura; *Sarvilinna, Timo*, Toiminimen luovutus; *Seppä, Jussi-Pekka*, Osakeyhtiön hallintoneuvosto; *Sillfors, Eero*, Tavaramerkkioikeuden sisältö; *Sulonen, Taisto*, Osakeyhtiön tilintarkastajien tehtävä ja asema; *Törhönen, Jarmo*, Osakeyhtiön toimitusjohtajan oikeudellinen asema.

Talousmatematiikka

Professori *Sakari Mattilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Haapaniemi, Hannu, Koneen taloudellinen pitoaika ja rahan arvon muutokset; *Helin, Tero*, Pert Cost; *Purasmaa, Kirsti*, Dynaamisen suunnittelun perusteet; *Rissanen, Erkki*, Portfolio selection problema; *Uotila, Ilkka*, Investointisuunnitelman optimointi ja likviditeetti.

Tilastotiede

Professori *Sakari Mattilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Elomaa, Erkki, Kausivaihtelut ja niiden tasoittaminen aikasarjasta; *Hokkanen, Leena*, Kuluttajien asenteiden mittaamisesta ja saatujen tulosten ennustusarvosta; *Järvinen, Sirkka*, Mainonnan tehon mittaaminen; *Kokkonen, Harri*, Satunnaishavainnot työntutkimukseen liittyvissä ajankäyttötutkimuksissa; *Leinonen, Jorma*, KOP:n ja PYP:n kehityksen tilastollinen vertailu; *Nissilä, Rauno*, Engelin käyrien estimointi kulutustutkimusten perusteella; *Oksa, Kimmo*, Tulojakautuman mallit ja niiden estimointi; *Ruohomäki, Seppo*, Palkkojen ja hintojen korrelaatiosta; *Sauna-aho, Jussi*, Kaupunkiliikenteen malleista ja niiden tilastollisesta estimoinnista; *Taukojärvi, Jouko*, Päätöksenteon teorian perusteet.

Kemia ja tavaraoppi

Lehtori *Jukka Jutilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahonen, Y. E., Moottoriöljyt; *Hannula, M. J.*, Autokorin valmistus Suomessa; *Helin, Seija*, Tee viljelijältä kuluttajalle; *Hellsten, H. J. Y.*, Moottoribensiinin puristuskestävyys; *Hietakymi, J. A.*, Sahatavaran kuivaus; *Hyvärinen, H. O.*, Viljan varastointi; *Ilkka, Raija*, Vehnäjauhojen valmistus; *Itkonen, V. A.*, Vitamiinit; *Kaivonen, Raija*, Kulutusmaidon meijerikäsittely ja laadun tarkkailu; *Kalliola, M. T.*, Puun sinistymisen ehkäisy; *Karvonen, S. O.*, Villan karstausta kehruvalmiiksi esilangoiksi; *Keskinen, Pirkko*, Titaanidioksidin valmistus, ominaisuudet ja käyttö; *Laaksonen, K. A.*, Menettelytapoja lihan säilyvyyden parantamiseksi; *Lehto, Marjatta*, Hienosaippua; *Manninen, E. A.*, Kynttilä; *Mäkinen, Leila*, Voi; *Ojala, J. A.*, Ohrasta olueksi; *Olkku, V. P. R.*, Kivennäisvedet; *Pajunen, J. K.*, Korroosionestomaaleista; *Peritalo, E. N.*, Perunajauho; *Potila, Kaisa*, Puuvillan ominaisuudet, laatuluokittelu ja tuotanto; *Pyykkö, Onerva*, Oopiumi ja oopiumiäkaloidit; *Sipola, S. T.*, Fenolimuovit; *Tiainen, Tuttu*, Jalokivistä; *Vanhanen, P. M.*, Seoslannoitteet; *Virta, Irmeli*, Maitojauhe.

Talousmaantiede

Professori *Stig Jaatisen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Ekola, Eeva*, Maitokauppojen sijainti Helsingissä väentiheyteen verrattuna; *Fonsén, Riitta*, Tampereen tekstiiliteollisuus; *Haavisto, Anneli*, Lapin läänin malminvarat ja niiden hyväksikäyttö; *Leskelä, Sinikka*, Oulu teollisuuskaupunkina; *Lintula, Paavo*, Raahan ja sen ympäristökuntien muuttoliikkeestä; *Luovila, Eeva*, Helsingin satama ja sen merkitys kaupungille; *Partanen, Terttu*, Suomen kaivosteollisuus ja metallien perusteollisuus; *Tol-*

vanen, Kari-Pekka, Siirtolaisuus Suomesta toisen maailmansodan jälkeen; Tuominen, Seppo, Polttoaineiden tuonti ja kuljetukset Suomessa.

Kevätlukaudella: Aalto, Matti, Suomen ulkomaanlentoliikenne ja sen kehitys; Kumela, Olli, Islannin kalastus; Lähteenmäki, Marjatta, Metsätasemme ja sen alueelliset eroavuudet; Mäkynen, Olavi, Keskus Oy Hankkijan toiminnasta maatalouden hyväksi; Nietosvaara, Veikko, Suomen voimatalous; Niska, Vesa, Pohjois-Lapin tiestön ja matkailun kehitys; Näkki, Simo, Helsingin kaupungin sisäinen julkinen henkilöliikenne; Uro, Ritva, Pariisi Ranskan keskuksena.

Lehtori Jaakko Havukkalan johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aho, Maire, Suomen järvien pilaantuneisuus ja siihen vaikuttavat tekijät; Ailus, Rauno, Latinalainen Amerikka suomalaisen paperin markkina-alueena; Alanne, Ermo, Järvenpää keskuksena; Almari, Heikki, EEC:n teollisuustuotanto; Angervo, Kerttu, Naantalin kaupungin ja maalaiskunnan yhdistyminen ja syntyneen talousalueen talousmaantieteellinen itenäisyys; Arto, Antero, Japanin poliittisimaantieteellinen kehitys 1850-luvulta lähtien; Auer, Altti, Suomen rataverkon kehityksestä; Elovaara, Seija, Teräksen maailmankauppa; Estamo, Esko, Keskustukuliikkeet ja niiden markkinointirakenne; Hanste, Kirsti, Öljyn tuotanto maapallolla; Hyryläinen, Riitta, Graafisten teollisuuslaitosten sijainti Suomessa; Jalava, Riitta-Maija, Tampereen talousalueelta tehtyjen tutkimuksien tuloksia; Järvinen, Marjaana, Kahvin tuotanto ja markkinointi latinalaisessa Amerikassa; Kekki, Riitta, Pohjanlahden rannikon satamat; Kesti-Helia, Jukka, Sahateollisuuden kehittyminen Kymijoen varrelle; Kiilamo, Pertti, Lapin metsätalous; Kiiskinen, Irmeli, Lahti teollisuuskaupunkina; Kotilainen, Kari, Länsi-Saksan autoteollisuuden tuotanto ja sen tuotteiden myynti; Kunnaala, Eeva, Hong Kong; Kuoppala, Kari, Savonlinna matkailukaupunkina; Laine, Heljä, Etelä-Afrikan rotuongelma; Laitinen, Tuula, Mikkelin läänin väestömaantieteelliset olot; Lampinen, Martti, Itä-Suomen vientisatamat; Laurén, Kai, Pohjois-Amerikan kaupunkilaistumisprosessi; Lehmuskallio, Jorma, Troppiikin metsävarat, niiden käyttö ja tulevaisuus; Lindgren, Göran, Hangon sataman ja sen liikenteen kehitys; Manninen, Seppo, Suomen turvevarat ja niiden hyväksikäyttö; Mänttari, Jukka, Indokiina ja sen vaiheet; Niini, Pekka, Suomen kauppalaivaston kehitys ja ulkomaankaupan suuntautuminen itsenäisyytemme aikana; Oksanen, Tauno, Kalkkikivi-Lohjan Kalkkitehdas Oy; Paavola, Juhani, Poliittisimaantieteellisten tekijöiden vaikutus Suomen taloudelliseen kehitykseen; Ramstedt, Eva, Väestön liike länttä kohti USA:ssa; Repo, Leena, Karibianmeren talousalueen merkitys maailmantaloudessa; Rätty, Seppo, Suomen nykyinen sähkövoimatalous; Salonen, Raili, Altiplanon kulttuurimaantieteellinen erikoisleima; Simula, Jukka, Kokemäenjokisuun sahateollisuus; Tavi, Juha, Suomen maantielikenteen kehityksestä; Uskiivi, Maija-Liisa, Uusimaa immigration kohteena; Wilkko, Juhani, Kaakkois-Suomen väestömaantieteelliset olot; Visapää, Markku, Maantieteellisen aluejaon yleisistä perusteista ja Suomen aluejaosta; Yrjölä, Jussi, Suomi amerikkalaisten turistien matkailukohteena ja läpikulkumaana.

C. LIIKKEENJOHDOLLINEN TÄYDENNYSKOULUTUS

Liikkeenjohdollinen Täydennyskoulutuskurssi järjestettiin kuluneena lukuvuotena seitsemännen kerran. Kurssin järjestäjänä toimi ensimmäistä kertaa tämän alan koulutusta varten perustettu Liikkeenjohdon Instituutti, jonka kannatusyhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi Kauppa-

korkeakoulu liittyi välittömästi yhdistyksen perustamisen jälkeen, syyskuussa 1964.

Kahdeksan viikon pituinen kurssi oli jaettu kolmeen jaksoon. Kursseille osallistui 28 käytännön liike-elämässä johtajakokemusta saanutta henkilöä, joilla useimmilla oli jokin akateeminen loppututkinto takanaan.

Kurssien tavoitteena on:

- osanottajien ohjaaminen liikkeenjohdolliseen ajatteluun ja pulmien käsittelyyn yrityksen kokonaisuuden kannalta,
- osanottajien johtamismenetelmien tuntemuksen lisääminen,
- yrityksen toiminnan eri osien ja näiden yhteistoiminnan selvittäminen osanottajille,
- yrityksen ulkopuolisten taloudellisten ja sosiaalisten tekijöiden merkityksen selvittäminen sekä näiden tekijöiden tarkastelu yrityksen johtamisen kannalta.

Opetusohjelma sisälsi jaksojen puitteissa seuraavat osat:

I jakso

1. Liikkeenjohdon tehtävät ja yrityksen tavoitteet
2. Yrityksen organisaatio
3. Henkilöhallinto

II jakso

4. Markkinoinnin johto

III jakso

5. Tuotannon johto
6. Taloudellinen suunnittelu ja valvonta
7. Liikkeenjohto ja muuttuva yhteiskunta

Kurssin opettajina toimi helsinkiläisten kauppakorkeakoulujen opettajien lisäksi useita käytännön liike-elämän johtohenkilöitä ja liikkeenjohdon asiantuntijoita.

Kurssi järjestetään samaan tapaan lukuvuonna 1965—66.

D. LIKETALOUSTIETEELLINEN TUTKIMUSLAITOS (LTT)

(v. 1964)

Korkeakoulun piirissä harjoitettu instituuttimuotoinen liiketaloustieteellinen tutkimus on kuluneenakin vuonna pääosiltaan tapahtunut

korkeakoulun yhteydessä toimivassa Liiketaloustieteellisessä Tutkimuslaitoksessa. Kaikkiaan on vuoden aikana saatettu loppuun tai otettu ohjelmaan 30 erillistä tutkimusta, joista eräät ovat olleet varsin laajamittaisia. Teoreettisluontoisten perustutkimuksien ohella on tutkimusohjelmaan edelleen kuulunut talouselämää välittömästi palvelevia sovellettuja tutkimuksia.

Tutkimusvuoden aikana vireille pannuista, perustutkimuksen piiriin kuuluvista projekteista mainittakoon yritysten investointiratkaisuja sekä yritysten investointien suunnittelua ja tarkkailua koskeva tutkimus, tutkimus informaation lähteistä ja informaation käyttämisestä päätöstilanteissa, tutkimus vähittäiskaupan dimensioihin vaikuttavista tekijöistä sekä kuljetustoiminnan taloudellista merkitystä koskeva tutkimus.

Sovelletun tutkimuksen kohteista mainittakoon eräiden kaupan alojen kannattavuustutkimukset, joista laitoksen toiminnassa on jo muodostunut traditio. Verraten uusina tutkimustyyppinä sisältyvät ohjelmaan mm. toimialoittaiset rationalisointitutkimukset, kaupunkien city-suunnittelua palvelevat elinkeinoelämän toimitilaravetta selvittelevät tutkimukset samoin kuin aikakauslehtimainonnan kehitystä sekä myymälöiden aukioloaikoja eräissä maissa koskeneet selvitykset. Tutkimuslaitoksen ohjelmassa on lisäksi lukuisia alueellista suunnittelua palvelevia tutkimustehtäviä, jotka selvittävät maan eri osien talouselämän rakennetta, omavaraisuutta, liikenneoloja sekä markkinointiolosuhteita. Vaikuttanut asema tutkimusohjelmassa on myös suhdannetutkimuksiin kuuluvalla, neljännesvuosittain suoritettavalla tekstiilialan suhdannepeilitutkimuksella.

Tutkimuslautakuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet professori *Huugo Raninen* puheenjohtajana sekä jäseninä professorit *Jaakko Honko*, *Mika Kaskimies*, *Martti Saario* ja *Mikko Tamminen*.

Tutkimuslaitoksen johtajana on edelleen toiminut professori *Huugo Raninen* ja hallinnollisena johtajana KTL *Martti Särkisilta*.

Laitoksen eri osastojen johtajina ovat toimineet:

A-osasto, organisaatio- ja henkilökuntakysymykset: KTL *Leo Ahlstedt*

C-osasto, kannattavuus- ja kustannuskysymykset: Professori *Jaakko Honko*

D-osasto, jakelutaloudelliset kysymykset: Professori *Mika Kaskimies*

E-osasto, ulkomaankauppakysymykset: Professori *Fedi Vaivio*

S-osasto, menekinedistämisskysymykset: KTL *Martti Särkisilta*

Laitoksen organisaatiota ja toimintaa selostetaan lähemmin sen omassa toimintakertomuksessa.

IV Opettajain ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AHLSTEDT, LEO:

Liikkeenjohdon Instituutin sivutoiminen johtaja. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston johtaja. *Ekonomia*-lehden toimituskunnan jäsen.

Suorittanut kesällä 1964 opintomatkan Tanskaan ja Ruotsiin. Osallistunut elokuussa Bergessä IV. Nordiske Foretaksökonomiske Studiekonferanse'iin, jossa alustanut keskustelun aiheesta "Organisatoriske synpunkter på planeringsprocessen i företag".

Luennoinut ja johtanut case-harjoituksia Liikkeenjohdon Instituutin, Vientikoulutuksen Erikisrahaston, Ekonomiliiton, Oy PohjoismaidenYhdyspankin, Oy Ford Ab:n, Suomen Maanviljelijäin Kauppa Oy:n ym. järjestämissä erilaisissa koulutustilaisuuksissa. Pitänyt Helsingin Ekonomit r.y:n Liiketeknillisessä Kerhossa vuosikokousesitelmän aiheesta "Liikkeenjohdon valmennus nykypäivän koulutusyhteiskunnassa." Toiminut lisäksi koulutukseen liittyvissä konsultointitehtävissä.

Julkaisut:

"Ajatuksia liikkeenjohdollisen koulutuksen sisällöstä ja yrityksen suhtautumisesta siihen", *Ekonomia* 7—8/1964.

ALHO, KEIJO:

Pitänyt esitelmän "Teollisuutemme murrosaikoja" Kauppateieteellisessä yhdistyksessä 4. 11. 1964.

Julkaisut:

"Teollisuutemme murrosaikoja". Liiketaloudellinen Aikakauskirja N:o 1/1965. — Tuotantoyritys. Yhteiskuntatieteiden käsikirja I. Helsinki 1964. — Talousjärjestelmä. Yhteiskuntatieteiden käsikirja II. — Säännöstely. Yhteiskuntatieteiden käsikirja II.

ARTTO, EERO:

Teknillisen Korkeakoulun Teollisuustalous IV:n erikoisopettaja.

Ekonomia-lehden erikoistoimittaja.

Osallistunut De Nordiska Handelskögskolornas IV Företagsekonomiska Konferens'en Bergenissä 24.—26. 8. 1964.

Vuosittilintarkastajana, valvontatarkastajana ja neuvottelevana asiantuntijana eräissä yhteisöissä.

Esitelmiä:

Vientikoulutuksen Erikoisrahaston Vientipäällikköseminaarissa 2.—3. 12. 1964 aiheista: "Katetuottoajattelun periaatteet"; "Katetuottoajattelu ja kannattavuustarkkailu" ja "Katetuottoajattelun sovellutuksia vientiin". Vientikoulutuksen erikoisrahaston Vientiteknillisellä kursilla 19. 10. 64, 14. 12. 64 ja 8. 3. 65 aiheesta: "Kannattavuuslaskelmat ja vientihinnoittelu". Tilinpäätäjän päivillä 4. ja 11. 12. 1964 aiheesta: "TEL-lainanehdot vakuutusyhtiössä". Konttoritekniikka-64 21. 10. 1964 aiheesta "Rahoituksen ja maksuvalmiuden valvonta".

Oy Ford Ab:n liikkeenjohdollisilla täydennyskoulutuskursseilla 12.—14. 1. 1964 aiheista "Yrityksen tulossuunnittelu" ja "Rahoituksen suunnittelu ja valvonta".

Julkaissut:

Kassavirta-analyysiin suomalaisista taseista. Ekonomia 6/1964 3 s.

Kassavirta-analyysiin tasearvostelussa. Talouselämä 7/1965 1 s.

Verotus ja taloudellinen keskittyminen. Ekonomia 2/1965. 2 s.

Tasearvosteluja. Talouselämä 1964—1965.

BINHAM, PHILIP:

Esitelmiä Sihteeriyhdistys ry:ssä 23. 2. aiheesta "Some Difficulties with English".

Julkaissut:

Spoken English, 58 s., Helsinki 1964.

ERÄMETSÄ, ERIK:

Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun saksan kielen professori. Helsingin yliopiston germaanisen filologian dosentti. JKK:n studia generalia-toimikunnan puheenjohtaja. Jyväskylän Suomalais-Saksalaisen yhdistyksen puheenjohtaja. Jyväskylän Finnish-British Society'n johtokunnan jäsen.

Antanut asiantuntijan lausunnon Turun Kauppakorkeakoulun saksan kielen lehtorinviran hakijoista kesäkuussa 1964. Antanut asiantuntijan lausunnon Yhteiskunnallisen Korkeakoulun saksan kielen lehtorinviran hakijasta elokuussa 1964.

Kutsuttu Institut für Deutsche Sprache'n kirjeenvaihtajajäseneksi tammikuussa 1965.

Julkaissut:

Avustanut Otavan ison tietosanakirjan toimitusta kirjoittamalla osaan VIII noin 80 haku-sanaa Saksan ja Hollannin kirjallisuuden alalta.

FIELDS, DONALD:

Luennoinut Helsingin yliopiston maantieteen laitoksella Ranskan maantieteestä syyslukukautena 1964, ja Kanadan maantieteestä kevätlukukautena 1965.

Luennoinut Oulun Yliopiston maantieteen laitoksella Brittein saarten talousmaantieteestä kevätlukukautena 1965.

GRANFELT, JARMO:

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, vanhempi tutkija. Lapin teollisuustoimikunta, sihteeri v:sta 1959 alkaen. Kehitysaluetoimikunta, sihteeri v:sta 1962 vuoteen 1965. Suomen Työn Liitto, Perheneuvoston markkinatutkimusten asiantuntijana. Vuoriteollisuuden kuljetuskomitean jäsen v:sta 1963 alkaen.

GUSTAFSSON, KAJ:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalous I:n assistentti. Hakalehdon Yhteiskoulun taloudenhoitaja ja rakennustoimikunnan jäsen.

Tilintarkastajana muutamassa yhteisössä.

Esitelmänyt Tiliekonomien kerhossa aiheesta: "Laskentaekonomien sijoittuminen ja palkkaus muihin ekonomeihin verrattuna."

Julkaisuut:

Ekonomikunnan sijoittumista ja palkkatasoa selvittelevä tutkimus. Ekonomi n:o 2—3 H:ki 1965.

Ekonomernas tjänsteställning och lönenivå. Affärsekonomisk Revy nr 2. H:fors 1965.

HAKAMIES, REINO:

Edelleen Romanistisches Jahrbuchin toimituskunnan jäsen. Edelleen Suomi-Ranska yhdistyksen hallituksen jäsen.

Suomentanut:

Régine Pernoud: Ristiretket, Hki 1965.

HANGASJÄRVI, RUTH:

Toiminut Helsingin kaupungin Kotitalouslautakunnan laulunopettajana ja kerhonohjaajana.

HAVUKKALA, JAAKKO:

Julkaisuut:

Iran. 4 s. Öljyposti 1964, n:o 2.

Uusi Seelanti. 4 s. Öljyposti 1964, n:o 4.

Brasilia. 5 s. Öljyposti 1965, n:o 1.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti.

Lääkintöhallituksen tieteellisen neuvoston jäsen, Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen, Matemaattisten aineiden aikakauskirjan toimituskunnan ja Suomen Kemistiliiton neuvottelukunnan jäsen, Lvv-tavaratoimikunnan puheenjohtaja.

Suomalaisen Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsen, Niilo Helanderin Säätiön hallituksen jäsen, Tavaraselosteiliiton ja sen hallituksen puheenjohtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan tilintarkastaja ja luottamusmiehistön jäsen, Noiro Oy:n johtokunnan jäsen.

Kielin kaupungin kutsumana osallistunut 23.—27. 6. 64 "Kielin viikon" eri tilaisuuksiin.

Osallistunut Turun Kauppakorkeakoulussa 9. 3. 65 pidettyyn maamme kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukseen, jossa alustanut kaksi keskustelukysymystä, sekä Turussa 8.—9. 4. 65 pidettyyn maamme yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien kokoukseen.

Suorittanut 15. 10. 65 Myyntijohdon XVII luentopäivien ja 2. 2. 65 Kauppakorkeakoulun järjestämän ATK-kurssin avauksen.

Saanut Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan komentajamerkin 6. 12. 64 ja Ekonomiliiton ansiomerkin 20. 3. 65.

Julkaisut:

Käytännön kemiaa, kolmas korjattu painos, 131 s. Hki-Porvoo 1964.

(& Niilo Kallio) Matematiikan esimerkkikirja IV. Ylioppilastehtävät 1947—1964. Neljäs painos, 237 s. Hki-Porvoo 1965.

Tavaraoppi II. 216 s. Hki 1965.

Muuttuva korkeakoulu. Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1964 pidetty puhe. Eripainos tämän vuosikertomuksen liitteestä. 15 s. Hki 1964.

Toimittanut: Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1964—1965.

HONKO, JAAKKO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen ja C-osaston johtaja. International University Contact for Management Education'in neuvoston (Council) jäsen. Suomen Kulttuurirahaston kulttuurihallinnon neuvottelukunnan jäsen. Samoin Suomen Kuljetustaloudellisen Yhdistyksen kuljetustaloudellisen asiantuntijalautakunnan jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistys r.y:n hallituksen puheenjohtaja. Tuottavuusmiesten Killan tutkintolautakunnan puheenjohtaja. Suomalais-amerikkalaisen stipenditoimikunnan kauppakorkeakouluja edustava jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Maansiirto-lehden toimituskunnan jäsen.

Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Osallistunut Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaftslehre nimisen yhdistyksen kokoukseen Saarbrückenissä 19.—23. 5. 1964 ja IV Pohjoismaiseen liiketaloustieteelliseen työkokoukseen Bergenissä 24.—26. 8. 1964.

Esitelmöinyt viimeksi mainitussa kokouksessa aiheesta "Den vetenskapliga återväxten vid handelshögskolorna" 26. 8. 1964. Toiminut alustajana International University Contact for Management Education nimisen yhdistyksen kokouksessa Kööpenhaminassa aiheesta "How do university teachers in Scandinavia participate in industrial management courses?" 2. 9. 1964.

Lisäksi pitänyt Svenska Civilekonomföreningens Institut för Vidareutbildning (SCIV) nimisen laitoksen kursseilla Ronnebyssä yhteensä 10 luentoa aiheista "Investeringsplanering och dess samordning med finansiell planering" ja "Värderingsteori — teoretiska modeller och deras praktiska betydelse" 2.—3. 11. 1964. Lundin yliopiston kutsusta pitänyt lyhyen luentosarjan aiheesta "Årsresultatberäkning på grundval av ekonomisk teori" em. yliopistossa 4.—5. 11. 1964.

Kotimaassa esitelmöinyt mm. Konttoritekniikka —64:n kursseilla aiheesta "Yrityksen johtamisen ongelma" 19. 10. 1964; KHT-yhdistyksen kokouksessa aiheesta "Investointien suunnittelu ja tarkkailu" 9. 1. 1965; Tuottavuuden päivillä aiheesta "Yrityksen investointien suunnittelu ja investointipolitiikka" 15. 2. 1965 ja Ekonomiliiton 30-vuotisjuhlassa aiheesta "Ekonomikoulutuksen tulevaisuus" 20. 3. 1965. Lisäksi luennoin Liikkeenjohdon täydennyskoulutuskursseilla, Vientikoulutuksen Erikoisrahaston vientipääällikköseminaarissa sekä eräiden yritysten järjestämällä kursseilla.

Julkaisut:

(& C. H. Gudnason, K. Holt, T. Paulsson Frenckner, toimittajat), Management Education in the Scandinavian Countries. 71 s. Delft 1964 (moniste)

Yrityksen johtamisen ongelma. 8 p. Ekonomia 7—8, 1964.

(& Veijo Riistama, Pirkko Hakala), Tutkimus Suomen nahkateollisuuden kannattavuudesta ja toiminnan edellytyksistä. 101 s. + 80 s. liitteitä. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen moniste. Helsinki 1965.

JAATINEN, STIG:

Helsingin yliopiston dosentti: ollut virkavapaa syyslukukaudella ja luennoinut geomorfologian peruskurssin kevätlukukaudella.

Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen jäsen ja saman seuran julkaisusarjojen toimittaja.

JAKOWLEFF, TUULA:

Antanut espanjankielisen kauppakirjeenvaihdon opetusta Suomen Ibero-amerikkalaisen Instituutin järjestämällä kielikursseilla kevätlukukaudella 1965.

JAHNUKAINEN, IIRO:

Opintomatka Pariisiin 17. 6.—8. 7. 1964.

JÄRVINEN, RISTO:

Tilintarkastajana eräissä yhteisöissä. Osallistunut Bergenissä 24.—26. 8. 1964 järjestettyyn ”Den IV Nordiske foretaksoekonomiske studiekonferanse”-kokoukseen.

Esitelmöinyt mm: Oy International Business Machines Ab:ssä syksyllä 1964 16 tuntia käsittäneen luentosarjan finanssianalyysistä, Helsingin Ekonomit r.y:n Laskentatoimen kerhossa 19.11. 1964 aiheesta ”Verotaloudellisia näkökohtia suunnittelussa”, Merkonomiliiton rahoituspäivillä 20. 11. 64 aiheesta ”Rahoituksen suunnittelu erityisesti verot huomioonottaen”, Suomen General Motors Oy:n piirimyyjille järjestetyssä tilaisuudessa 20. 12. 64 alustus ”Tulostasauksesta”, Valtakunnan Kauppiasliitto r.y:n tilitoimistojen neuvottelupäivillä 8. 1. 65 aiheista ”Kulujen verovaikutukset” sekä ”Liikevaihto ja TLH”, sekä kauppiaille järjestetyssä tilaisuudessa 25. 1. 65 ”Vähittäiskaupan vero-ongelmista”, SLK:n Killassa 1. 2. 65 ”Veron- ja osingonmaksu-ongelmista”, Rastorin Liikeverotuksen Erikoisryhmässä 5. ja 19. 3. sekä 23. 4. 65 aiheista ”Tulostasaus ja tilinpäätös” sekä ”Osingonjako huokeammaksi”, Rastorin Talousjohdon seminaarissa 29. 3. 65 aiheesta ”Mitä on veroekonomia” ja Suomen Liikemiesyhdistyksen kokouksessa 26. 4. 65 ”Verot ja yritys”.

Julkaisut:

Verotettavasta tulosta ja tulostasauksesta. Merkonomiliiton Laskentatoimen jatkokurssi, Helsinki 1964. 19 s.

Liikevaihdon laskemisen periaatteista. Suomen Tukkukauppa 1/1965. 2 s.

Uutta vaihto-omaisuuden arvostuksessa. Merkonomi 2/1965. 3 s.

(& Pertti Kettunen) Tuotot liikkeen harjoittamisesta. Verotus 2/1965. Pienempiä kirjoituksia Kauppaviestiin ym. lehtiin.

KALLIONIEMI, KARI:

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan opintoneuvoja ja KKK:n ja KY:n välisen opinto-yhteistyökomitean jäsen.

KY:n edustajiston jäsen sekä KY:n Autokerhon ekonomijäsen.

Osallistunut KY:n edustajana NHS-viikolle Bergenissä syksyllä -64.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA:

Italian kielen alkeisopetusta Istituto di Cultura Italianan kursseilla 6 vt.

Liikesivistysrahaston apuraha Ranskaan tehtävää opintomatkaa varten.

KASKIMIES, MIKA:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen ja D-osaston johtaja. Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman pienteollisuusneuvottelukunnan markkinointijaoston puheenjohtaja. Liikelyrityslaskennan valmistelua varten asetetun toimikunnan jäsen 5.3. 65. asti. Helsingin Kauppakamarin aluesuunnitteluvaliokunnan puheenjohtaja. Liiketyöntantajain Keskusliiton koulutusvaliokunnan neuvotteleva jäsen. Vientikoulutuksen Erikoisrahaston työvaliokunnan puheenjohtaja ja hoitokunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimitusvaliokunnan jäsen ja toimitussihteeri. Sinisen Kirjan toimituskunnan puheenjohtaja ja johtokunnan jäsen. Uuden Tietosanakirjan avustaja. Radioliikkeiden TVX-tarkkailulaitakunnan jäsen. Svenska Telegrambyrån AB:n johtokunnan puheenjohtaja. Markkinointiseura ry:n varapuheenjohtaja. International Marketing Federation'in (IMF) Suomen edustaja. Kauppatieteellinen Yhdistys ry:n johtokunnan varajäsen.

Osallistunut IMF:n yleiskokoukseen Suomen edustajana Lontoossa 2. — 5. 10. 65.

Esitelmöinyt teollisuuden hajasijainnista ja markkinoinnista Helsingin Kauppakamarin syyskokouksessa 16. 11. 1964. Samoin markkinointijohdon koulutuksesta Markkinointiseura ry:n vuosikokouksessa 30. 3. 1965.

Luennoin Liikkeenjohdon täydennyskoulutuskursseilla, Vientikoulutuksen Erikoisrahaston vientipääällikköseminaareissa, Liiketyöntantajain Keskusliiton johtajapäivillä, sekä Suomen Tukkukauppiaiden Liiton ja Ekonomiliiton Konttoriteknikan luentopäivillä.

Julkaisut:

Teollisuuden hajasijainti ja tuotteiden markkinointi, Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o IV/1965, 10 sivua.

Markkinointiongelma, Teollisuussanomien n:o 1/1965, 2 sivua.

KETTUNEN, PERTTI:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalous IV:n assistentti.

Osallistunut pohjoismaisten Kauppakorkeakoulujen neljänteen liiketaloustieteelliseen konferenssiin Bergenissä 24. — 26. 8. 1964.

Valvonta- ja vuositilintarkastajana eräissä yhteisöissä.

Esitelmöinyt toimialakohtaisten kannattavuustutkimusten merkityksestä.

Suomen Radio- ja televisiokauppiaiden liiton vuosikokouksessa 15. 11. 1964 ja Suomen Värikauppiat r.y:n vuosikokouksessa 21. 3. 1965 sekä kannattavuus-, rahoitus- ja verotuskysymyksistä eräiden yritysten ja yhdistysten järjestämällä kursseilla.

Julkaisut:

Toimialakohtaisten kannattavuustutkimusten tavoitteet ja merkitys. Radiokauppias 6/1964, 4 s.

Uusi yritys ja verotus. Talouselämä 51 — 52/1964, 1 s.

(& Risto Järvinen) Tuotot liikkeen harjoittamisesta. Verotus 2/1965.

Tasearvosteluja Talouselämä-lehdessä 1964 — 1965.

KORPELA, ASKO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen E-osaston nuorempi tutkija.

Asiantuntijana IBM:n suunnitelmassa suhdannepeilittyypisen pikakyselyn ohjelmointia tietokoneille keväällä ja syksyllä 1964; tulosten selostus Kt-päivillä 21. 10. 1964.

KOSKIMIES, JAAKKO:

Suomen Kenttätieteiden Seuran hallintoneuvoston jäsen; Pohjoismaisen Kesäakatemian presidiumin jäsen; Pohjoismaisen Kesäakatemian Suomen osaston sihteeri 5. 8. 1964 lukien.

Osallistunut Pohjoismaisen Kesäakatemian 14. kesäkokoukseen Bergenissä 27. 7.—8. 8. 1964 sekä presidiumin kokoukseen Tukholmassa 8.—9. 5. 1965.

Yliluutnantti 4. 6. 1964.

Julkaisu:

”Teollisuusmaat ja kehitysmaat”. Teollisuuslehti 8, 1964.

KUNZE, ERICH:

Helsingin yliopiston saksalaisen ja vertailevan kirjallisuudenhistorian dosentti. Hoitanut vuoden 1965 maaliskuun alusta Helsingin yliopiston lehtorinvirkaa. Toiminut opettajana Münchenin yliopistossa.

Julkaisu:

Gedenkblatt für Petter Forskål, Nerthus I. 7 s.

Zum Gebrauch des Es-Pronomens als Subjekt (I). Vuosikirja V — Suomen uusien kielten opettajien liitto. 9 s.

Ein Quellennachweis zum Wagnerbuch. Neuphilologische Mitteilungen LXV. 32 s.

KYLÄKALLIO, JUHANI:

Helsingin yliopiston vt. siviilioikeuden apulaisprofessori.

Siviili- ja kauppaoikeuden kurssi Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa.

Esitelmöinyt:

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lahden osaston kokouksessa 4. 9. 1964 aiheesta: Osakeyhtiön yhtiökokouksen päätöksen pätemättömyydestä; Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Hämeenlinnan osaston kokouksessa 4. 11. 1964 aiheesta: Osakeyhtiön hallituksen vastuusta; Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen kuukausikokouksessa 21. 4. 1965 aiheesta: Osuuden suuruus määräosaisessa yhteisomistuksessa.

Julkaisu:

Osakeyhtiön hallituksen vastuun toteuttaminen. Vammala 1965. XX + 254 s.

Määräosainen yhteisomistus. Vammala 1965. XXIV + 335 s.

LAINEN, NAIMI:

Myynti- ja Mainoskoulun saksan ja englannin kielen opettaja.

LARMOLA, EERO:

Toiminut apulaistilintarkastajana.

Helsingin Ekonomien Laskentatoimen kerhon puheenjohtaja.

Esitelmöinyt Kauppakorkeakoulun ATK-kursseilla maaliskuussa 1965.

Tehnyt opintomatkan Hollantiin tietojenkäsittelyopetuskurssille heinäkuussa 1964.

LAULAJAINEN, RISTO:

Osallistunut Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen työskentelyyn.

Luennoin Merihuolto Oy:ssä tavaraopin pääseikoista.

Antanut lausunnon Kustannusosakeyhtiö Tammelle karttakirjasta ”Atlas General Bordas, La France — La Monde”.

LAUTSILA, ERKKI:

Toiminut opettajana Bremenissä 8. 6—9. 7. 1964 Valtion opintoretkeilylautakunnan ja Pädagogischer Austauschdienstin järjestämällä saksan kielen stipendiaattikursseilla.

Toiminut Korkeakoulujen vieraiden kielten lehtorit r.y:n väliaikaisena sihteerinä 2. 12.—20. 4. 1965.

LINDGREN, KAJ B.:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori.

Aikakauslehti Germanistik (Tübingen) avustaja.

Valtion humanistisen toimikunnan sihteeri 31. 10. 64 saakka.

Julkaisut:

Syntaktische Probleme beim deutschen Infinitiv, Neuphilologische Mitteilungen LXV:3, 16 s.

Kielen rakenne ja sisältö, Suomalainen Suomi 7, 1964, 5 s.

Saksan kielen merkitys kansainvälisessä kanssakäymisessä, Uusi Suomi.

LOUHIJA, JARL:

Turun Kauppakorkeakoulun suomen kielen ja tyyliopin vt. professori lukuvuonna 1964—65.

Luennoinut ”Tehokkaan ilmoituksen laatimisesta” Jyväskylän kesäyliopistossa kesäkuussa 1964.

Kirjallisuudentutkijain Seuran työntekijän. Suomen Näytelmäkirjailijaliiton hallituksen jäsen, varapuheenjohtaja, maalisk. 27 p:stä lukien puheenjohtaja. Tiedotusmiehet r.y:n jäsen. KY:n lehdistökerhon kuraattori.

Osallistunut tammikuussa 1965 Suomen Näytelmäkirjailijaliiton edustajana Oslossa pidettyyn Pohjoismaisen Teatteriunionin ja Pohjoismaisen Dramaatikkounionin kokoukseen.

Toiminut Kauppakorkeakoulun III vuosikurssin kesäkuussa Ranskaan ja Espanjaan tekemän ekskursioiden johtajana.

Pitänyt Oy Rastor Ab:n lokakuussa 1964 sekä maaliskuussa 1965 järjestämällä sihteerikursseilla esitelmää kauppakirjeenvaihdon tyyliseikoista. — Luennoinut maaliskuussa 1965 Yrityskonsultit Oy:n järjestämällä kurssilla aiheesta ”Oikeakielisyyden ja tyylin merkitys vaikuttavassa kirjallisessa esityksessä” sekä huhtikuussa 1965 Valtiovarainministeriön Järjestelyosaston järjestämällä sihteerikursseilla aiheesta ”Kirjelmän tyyliin vaikuttavat tekijät”.

Toiminut Suomen Henkilökuntalehtien Yhdistys r.y:n järjestämän kirjoituskilpailun (reportaasit, haastattelut, pääkirjoitukset) arvostelulautakunnan puheenjohtajana helmikuussa 1965.

Toiminut Yleisradion julistaman Televisionäytelmän-kirjoituskilpailun arvostelulautakunnan puheenjohtajana maalisk. huhtikuussa 1965.

Julkaisut:

”Liikekirjeen tyyliin vaikuttavat tekijät”. Liikemaailma n:o 1, 1965.

MANNINEN, JOUKO:

Osallistunut skandinaaviseen matemaattikkokongressiin Kööpenhaminassa 24.—28. 8. 1964.

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet. tiedekunnassa.

Tietojen käsittelyalan kansallisen komitean jäsen.

Länsi-Suomen korkeakouluyhdistys r.y:n hallituksen jäsen.

Toiminut asiantuntijana Åbo Akademin kauppakorkeakoulussa talousmatematiikan dosenttin tointa täytettävässä.

Osallistunut syysk. 1964 Zürichissä pidettyyn TIMS:n (The Institute of Management Sciences) Euroopan jaoston kongressiin.

Julkaisu:

Tilastotiede II 174 s., Helsinki 1965.

MUUKKONEN, PERTTI:

Hoitanut puolta Turun yliopiston toisen siviilioikeuden professorin virasta. Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa. Nimitetty merivahingonlaskijaksi 1. 2. 1965 lukien. Pyynnöstä saanut eron sanotusta toimesta 1. 3. 1965.

Maankäyttölain mukaisten lainojen hoitopalkkioiden määrää tarkistamaan asetetun komitean puheenjohtaja. "Maaliskuun 25 päivän rahasto" nimisen säätiön hallituksen jäsen. Suomen lakimiesliiton koulustoitimikunnan jäsen.

Pitänyt seuraavat esitelmät: 12. 10. 1964 Työnantajarakennusmestariyhdistys r.y:n neuvottelupäivillä "Rahaliike- ja rahoitusmuodot silmällä pitäen perustettavaa asunto-osakeyhtiötä"; 23. 10. 1964 toiminut puheenjohtajana ja pitänyt esitelmän "Konttoritekniikka 64"-kurssien "juridiikan päivänä"; 10. 12. 1964 vientipääällikköseminaarissa "Tyyppisopimuksista käytännön valossa"; 7. 5. 1965 Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen yleisen kerhon kokouksessa "Säästökirjojen saantosuoja"; 12. 5. 1965 Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kuopion paikallisosastossa "Merkintäsopimuksen oikeusvaikutuksista ns. gründer-asunto-osakeyhtiössä".

Antanut Helsingin yliopiston oikeustieteelliselle tiedekunnalle asiantuntijalausannon oikeustiet.toht. Lauri Drockilan pätevyydestä kauppaoikeuden dosenttin toimeen.

Julkaisu:

Virallisena vastaväittäjänä annetun lausunnon pääosa teoksesta Lauri Drockila: Osingonjakokelpoiset varat osakeyhtiölain mukaan (Porvoo 1964). Lakimies 1964. 9 s.

Kauppaoikeus siviilioikeuden osana. Lakimies 1964. 7s.

Turun Kauppakorkeakoulun yhdistämisestä Turun Yliopistoon. Suomalainen Suomi 8/1964. 4 s.

Kaavakeoikeudesta. Ekonomia 4/1964. 2 s.

Näkökohtia ns. gründer-toiminnasta erityisesti silmällä pitäen osakkeiden ostajan oikeusasemaa. Ekonomia 6/1964 2 s.

Muutama kirja-arvostelu.

MÄRTENSON, BÖRJE:

Helsingin Kauppakoulun ruotsin ja suomen kielen lehtori. Suomen kielen tuntiopettajana Helsingfors sv. arbetarinstitutissa. Svenska Handelshögskolanin ruotsin kielen tuntiopettajana syysl. 1964. Sv. Litt. sällsk. Folkkultursarkivnämnd'in jäsen. Viransijaisena Hufvudstadsbladet'issa heinä—elokuussa 1964, joulukuussa 1964, tammikuussa 1965. För. f. Nordisk Filologi:n siht. Folkmålsstudier nimisen julk.-sarjan toimituksen jäsen. Valt. "Delegationen för den svenska litteraturens främjande"-nimisen toimik. siht. 1965—. Finlands Biodlarförening'in puheenjoht.

Kirja-arvost. Hufvudstadsbladet'issa. "Meddelanden från Finlands Biodlarförening"- ja "Folkdansaren" nimisten aikakauslehtien avustajana.

NENONEN, A. V.:

Suomen Pankin ulkomaan kirjeenvaihto-osaston päällikkö.

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen English Language Instituten hallituksen jäsen.
Helsingin Väestönsuojeluyhdistys r.y:n Neuvottelukunnan jäsen.

Suomen Kulttuurirahaston Naistoimikunnan opetusjaoston jäsen.

Osallistunut The Experiment International Living-järjestön kongressiin Kifiassa, Kreikassa,
15. 9.—20. 9. 1964.

NURMINEN, LAILA:

Toimii Sotilaskotiliiton varapuheenjohtajana.

H:gin Akat. Naisten johtokunnan jäsen.

Osallistunut London University Institute of Education'in kesäkursseille Lontoossa 7. 7.—
31. 7. 1964.

Tutustunut SAS'n vieraana New York'in maailmannäyttelyyn lokak. 1964.

OTTO-SPRUNCK, ARNULF:

Toiminut eräiden saksalaisten radio-ohjelmien sekä aikakauslehtien (mm. Finnfacts) avustavana toimittajana.

Pitänyt fonetiikan ja suullisen esitystaidon kurssin Goethe-Instituutissa Helsingissä.

Pitänyt saksan kielen kurssin Yleisradiossa.

PAAKKANEN, JOUKO:

KY:n inspehtori 1965 lähtien.

Myynti- ja Mainoskoulun johtokunnan puheenjohtaja. Taloustieto r.y:n hallituksen jäsen.
Suomen Liikemiesyhdistyksen varapuheenjohtaja. Suomen Tukkukauppiaiden Liiton taloudellinen neuvonantaja. Uuden Suomen hallintoneuvoston jäsen. Tullitariffilautakunnan jäsen.
Ulkomaankaupan neuvottelukunnan tulliteknillisen jaoston jäsen. Elinkeinovapausneuvoston jäsen. Vilpillisen kilpailun lainsäädäntökomitean jäsen. Hintaneuvottelukunnan jäsen. Keskuskauppakamarin liikekilpailun valvontakunnan jäsen. Talousneuvoston varajäsen. Vientipäällikköseminaari. Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus. Kirjoituksia ajankohtaisista taloudellisista ja talouspoliittisista aiheista eri lehdissä. Liikeverotuksen uudistustoimikunta. Mont Pelerin Society Semmering. Pohjoismainen ekonomikongressi Oslolla. Esitelmä "Hva vi frykter?". Esitelmöinyt Stockholms Reklam- och Försäljningsföreningin järjestämällä pohjoismaisilla kursseilla Suomen taloudesta ja kaupasta. Liikkeenjohtajan päivälehti. Esitelmä: "Taloudellisen kasvun välttämättömyys" "Kauppa muuttuvassa kansantaloudessa" Suni Oy:n 60-vuotisjuhla Lappeenrannassa. Ekonomipäivät: "Onko Suomi kehitysmaa?".

Julkaisut:

"Taloudellisen kasvun välttämättömyys" Unitas n:o 4 1964 8 s.

"Taloudellinen kasvu ja muuttuminen" Ekonomia: Ekonomiliitto 1935—1965. 8 s.

"Prioriteettiongelma" Suomen Tukkukauppa 5/1965.

PENTTI, LAURI:

Teollisuuden Työnjohto-opiston psykologisen osaston osastopäällikkö.

Hoitanut työn psykologian ja johtamistaidon opetusta Helsingfors svenska sjuksköterskeinstitutin eri jatkokursseilla.

Psykologiliiton liittovaltuuston jäsen ja työpsykologian jaoston puheenjohtaja. Psykologernas Nordiska Samarbetskommittén sihteeri. Suomen sotilaspsykologisen seuran johtokunnan jäsen.

Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan koulutusjaoston sihteeri.

Osallistunut Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan järjestämään kansalaisajattelun seminaariin Jollaksessa 8.—13. 6. 64. Osallistunut XV kansainväliseen sovelletun psykologian kongressiin Ljubljanassa 2.—8. 8. 64 ja esittänyt siellä tutkimusraportin ”Selection of supervisors”. Seurannut Tanskassa ”Sensitivity training”-periaatteen soveltamista esimieskoulutukseen 5.—10. 4. 65.

Luennoin Liikkeenjohdollisilla täydennyskoulutuskursseilla valtion laitosten, kuntien, ammattienedistämislaitoksen, sekä eri järjestöjen ja yritysten koulutustilaisuuksissa.

Julkaisu:

Selection of supervisors (moniste) 8 + 6 s. Ljubljana. 64.

Markkinointikysymysten psykologista taustaa, 5 s. teoksessa Fogelund-Larres: Mainonnan tietokirja WSOY, 64.

PENTTILÄ, ERKKI:

Helsingin yliopiston englantilaisen filologian dosentti.

Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.

Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsen ja puheenjohtaja.

PEITSO, JUKKA:

PYP:n ulkomaanosaston prokuristi.

Suomalais-amerikkalaisen stipenditoimikunnan jäsen.

Antanut portugalín kielen opetusta Suomen Ibero-amerikkalaisen Instituutin järjestämällä kielikursseilla.

Toiminut portugalín kielen opettajana Vientikoulutuksen Erikoisrahaston järjestämällä vientikaupallisilla kielikursseilla.

PORKO, LEENA:

Oy Rastor Ab:n konsultti.

Ekonomiliitto r.y:n hallituksen työvaliokunnan jäsen 1. 1. 65 lähtien.

Helsingin Ekonomit r.y:n johtokunnan jäsen 31. 12. 64 saakka.

Naisekonomien kerhon puheenjohtaja 25. 2. 65 saakka, varapuheenjohtaja 25. 2. 65 lähtien.

Osallistunut Oslissa pidettyyn 8. Ekonomikongressiin 19—21. 8. 64.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen kauppaopin ja -oikeuden sekä liikkeenhoito-opin lehtori.

Liikearkistoyhdistys r.y:n koulutustoimikunnan puheenjohtaja.

Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Toiminut Ekonomiliiton ja Ekonomföreningen Niordin yhteisesti järjestämällä kursseilla ”Konttoriteknikka 1964” erään kurssipäivän toisena puheenjohtajana sekä osallistunut kurssipäivän esitykseen ”Yrityksen sihteerityön ongelmat”. Luennoin Merkonomiliitto-Merkonomförbundet r.y:n ja Rastor Ab:n sihteerikursseilla konttoriorganisaatiokysymyksistä.

Julkaisu:

Organisaation yksiköiden tehtäväkeskeisessä virikealttiudessa vallitsevien erojen mittaamisesta. Liiketaloudellinen Aikakausikirja II. Hki 1965. ss. 175—193.

Konttori tuotantolaitoksen organisaatiossa. Kemian Teollisuus N:o 5/1965.

Johtajan sihteerin asemasta yrityksen organisaatiossa. Kauppakamarilehti N:o 5/1965.

RANINEN, HUUGO:

Hoitanut Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede II:n professorinvirkaa.

Antanut Handelshögskolan vid Åbo Akademin opettajaneuvoston pyynnöstä asiantuntijalausannon professori Borge Barfodin ja lisensiaatti Bengt Åke Sandkullin tieteellisestä pätevyydestä liiketaloustieteen professorinvirkaan.

Seurakuntien Talousneuvoston, Kauppatieteellinen Yhdistys r.y:n, Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n, Liikearkistoyhdistys r.y:n, Helsingin Savonlinna-Seura r.y:n ja Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Yleisen Kerhon puheenjohtaja.

Kaatuneiden Omaisten Liitto r.y:n ja Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaft nimisen yhdistyksen hallituksen sekä Ylioppilaiden Terveystuhoitosäätiön valtuuskunnan jäsen.

Keskuskauppakamarin välityslautakunnan ja saman kamarin kauppaopetuslautakunnan sekä Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä saman laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen.

Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimitusvaliokunnan jäsen.

Savonlinnan kesäyliopiston rehtori ja kesäyliopiston johtokunnan puheenjohtaja.

Kesäyliopistojen rehtorien kollegion työvaliokunnan jäsen.

Eräiden yhtymien ja yksityisten osakeyhtiöiden hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen tahi tilintarkastaja.

Esitelmöinyt Savonlinnassa 4. 6. 1964 Suhdetoiminnasta, 5. 6. 1964 ja 8. 6. 1964 Yrityksen organisaatio-ongelmista ja 9. 6. 1964 Yrityksen toimitusjohtajan tehtävistä, sekä 21. 11. 1964 Savonlinnan lyseon seniorien järjestämässä tilaisuudessa Kauppatapanormeista ja käytännöstä, Seurakuntien Talousneuvoston järjestämällä luottamusmiesspäivillä Helsingissä 21. 9. 1964 seurakuntien talousneuvoston toiminnasta vuoden 1964 aikana. Savonlinnan kaupungin järjestämässä tilaisuudessa 10. 4. 1965 Savonlinnassa tämän kaupungin kesäyliopiston toiminnasta vuonna 1965, sekä vientiteknillisillä kursseilla Helsingissä syyslukukaudella 1964 ja kevätlukukaudella 1965 edustussopimuksista.

Osallistunut pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen liiketaloustieteen edustajain IV konferenssiin Bergenissä 24.—26. 8. 1964 ja yhteiskuntatieteiden professorien neuvottelupäiville Turussa 24. 4. 1965.

Suorittanut I liikearkistonhoitokurssien avauksen 26. 4. 1965 ja II liikearkistonhoitokurssien avauksen 10. 5. 1965.

Julkaisu:

Asiakirjain julkisuudesta ja liike- ja ammattisalaisuudesta. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1964 ss. 91—101.

Arvioinnit teoksista:

Erich Kosiol. Organisation der Unternehmung. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1964 ss. 409—416 ja

Bengt Sandkull. Prognoser i företags planering. Insamlings- och beräkningsmetoder. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1965. ss. 101—104.

RIISTAMA, VEIJO:

Osallistunut Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen suorittamaan nahkateollisuuden kannattavuutta ja toimintaedellytyksiä koskevan tutkimuksen suorittamiseen.

Osallistunut IV pohjoismaiseen liiketaloustieteilijöiden konferenssiin Bergenissä 24.—26. 8. 1964.

Esitelmöinyt yrityksen talouden suunnitteluun ja tarkkailuun liittyvistä kysymyksistä eri luentopäivillä ja koulutustilaisuuksissa.

Julkaisu:

Eräs päivänhintamenetelmän sovellutus tarvikekirjanpidossa. Liiketalous 1/1965, 3 s.

Rahan tarve. Merkonomi 2 ja 3/1965, 6 s.

RUOKONEN, KYLLIKKI:

Opintomatka Tukholman, Göteborgin ja Kööpenhaminan kauppakorkeakoulujen kirjastoihin elokuussa 1964.

Osallistunut 10. pohjoismaiseen kirjastokokoukseen 16—19 päivinä elokuuta 1964 Göteborgissa.

Toimittanut edelleen Tietokone-lehdessä yhteisluetteloa eri kirjastoissa olevista tietokonealan kirjoista.

RUUHELA, REIJO:

Toiminut opponenttina Turun Kauppakorkeakoulussa 27. 1. 1965 järjestetyssä lisensiaattiseminaarissa, jossa käsiteltiin kauppat.kand. Aarno Kuosan tutkimus ”Monitavoitteisuus allokointilaskelmissa”.

KY:n kirjastotoimikunnan puheenjohtaja edelleen. Taloustieteellisen Seuran johtokunnan jäsen.

Esitelmöinyt Puhelinlaitosten Liiton Talouspäivillä 19. 11. 1964 aiheesta Liikelaitoksen kasvun mahdollisuuksista. Julk. Puhelin 1964:6

Julkaisu:

Valinnan periaatteita ja kriteerejä. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1965:1.

Kirjassittely Liiketaloudellisen aikakauskirjan no:ssa 1965: 2 teoksesta William T. Morris, Management Science in Action.

Tasearvosteluja Liiketalous-lehdessä.

SAARIO, MARTTI:

Hoitanut osaa Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede I:n professorinvirasta.

Antanut asiantuntijalausannon Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede I:n professorinviranhakijan tieteellisestä pätevyydestä.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen hallintoneuvoston, tutkimuslautakunnan ja johtokunnan jäsen. Viipurin Taloudellinen Korkeakouluseura r.y:n sekä Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan jäsen.

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspehtori vuoden 1964 loppuun.

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Osallistunut Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaftslehre e.V:n kongressiin Saarbrückenissä 19.—23. 5. 1964 sekä liiketaloustieteilijöiden pohjoismaiseen konferenssiin Bergenissä.

Esitelmöinyt Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön tilinpäätäjän päivillä 4. ja 12. 12. 64 ”Näennäisveloista ja liikevaihtoverosta tilinpäätöksessä”. Luennoin Rastorin liikeverotusseminaarissa 6. 2. ja 24. 4 ”Veroista investointilaskelmissa”.

SAARSALMI, MEERI:

Tutkimustyötä Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan alaisena tutkijana. prof. Mika Kaskimiehen työryhmän jäsenenä.

Osallistunut 4. pohjoismaiseen liiketaloustieteilijain kongressiin Bergenissä elokuussa 1964.

SALO, EIJA:

Toimii Oy Stockmann Ab:n palveluksessa englannin ja suomen kielen opettajana.

SARAKONTU, MATTI:

Taloustieteellinen Seura — Nationalekonomiska Sällskapet ry:n johtokunnan jäsen helmik. 1965 asti.

Luennoin Vuoksenlaakson Teknillinen Seura ry:n kokouksessa Imatralla 12. 3. 1965 aiheesta "Kokonaistaloudellisen ajattelutavan pääpiirteet".

SARIO, HILKKA:

Englannin kielen ja englanninkielisen kauppakirjeenvaihdon opettaja Helsingin yliopiston maat.-metsät.tiedekunnan puukaupallisella linjalla.

Pitänyt Lappeenrannan kesäyliopistossa englannin kielen pro exercitiokurssin harjoituksiin sekä englannin kielen jatkokurssin kesäk.—heinäk 1964.

Luentomoniste: Timber Correspondence and Market Reports, 118 sivua, Hki 1964.

SAVINEN, SEPPO:

Maalaiskuntien Liiton liikeosaston myyntipäällikkö.

Luento sanelukoneen käytöstä Vakuutusyhtiö Pohjolassa 11. 3. 65.

SÄRKISILTA, MARTTI:

Suorittanut kauppatieteiden lisensiaatin tutkinnon 11. 9. 1965.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen hallinnollinen johtaja ja S-osaston johtaja. Saman laitoksen johtokunnan ja tutkimuslautakunnan sihteeri. Suomalaisen Liikesivistysrahaston stipendivaliokunnan sihteeri. Suomen Myynti- ja Mainosyhdistyksen tutkimusjaoston työvaliokunnan jäsen. Markkinointiseura r.y:n sihteeri.

Maataloustuotteiden hinnanmuodostuskomitean jäsen.

Esitelmöinyt Liikkeenjohdollisen täydennyskoulutuksen markkinointijaksolla, Vientikoulutuksen erikoisrahaston järjestämällä vientiteknillisillä kursseilla ja vientipäällikköseminaarissa sekä eräiden yritysten ja järjestöjen koulutustilaisuuksissa markkinointiin, markkinatutkimuksiin sekä mainonnan suunnitteluun liittyvistä aiheista.

Julkaisut:

Eräs tutkimus mainonnan vaikutuksista, Sektori 1965: 2.

TAMMINEN, KAISA:

Venäjänkielen alkeiskurssi Lahden kesäyliopistossa 1964.

Esitelmä Suomalaisen Naisliiton lokakuun 1964 kokouksessa aiheesta Yhdistyneitten Keskustien palveluksessa olevien virkailijoiden asema.

Opintomatka Tukholmaan ja Upsalaan kesäkuussa 1965.

TAMMINEN, MIKKO:

Syyslukukaudella nauttinut Kauppakorkeakoulusta järjestyssääntöjen 6 §:ssä tarkoitettua virkavapautta ja kevätlukukaudella 5 §:n mukaista osittaista virkavapautta kirjallista työskentelyä varten.

Kansantaloustieteen professorien ja dosenttien yhdistys r.y:n varapuheenjohtaja. Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan, Tieteenharjoittajain liitto — Vetenskapsidkarnas förbund r.y:n neuvottelukunnan, Kansantaloudellisen Yhdistyksen johtokunnan, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan, Kansantaloudellisen aikakauskirjan toimituksen, Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan, Suomen taloudellisen bibliografian toimikunnan ja taloussanastokomitean jäsen.

Suomen Työn Liiton hallituksen puheenjohtaja. Valtioneuvoston asettaman ulkomaisia investointeja tutkivan komitean jäsen.

Elinkeinovapausneuvoston varajäsen.

KY:n Yhteiskunnallisen Kerhon kuraattori. Helsingin Normaalilyseon *Veikko*-lehden kustantaja.

Julkaisu:

Arvostelu R. G. Lipseyn teoksesta "An Introduction to Positive Economics". 12 palstaa. Kansantaloudellinen aikakauskirja LX: 3. Hki 1964.

TARKIAINEN, TUTTU:

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun valtio-opin professori.

Valtiotieteellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen. Eduskunnan historiakomitean jäsen. Valtioneuvoston historiakomitean jäsen.

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan dekaani.

Julkaisu:

Valtio. Yhteiskuntatieteiden käsikirja II, 3 s.

Valtiolliset järjestelmät. Yhteiskuntatieteiden käsikirja II, 24 s.

TELARANTA, K. A.:

Hoitanut puolta Turun yliopiston ensimmäisen siviilioikeuden professorin virasta. Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa.

Akatemialautakunnan sihteeri.

Kaupallista edustusta koskevaa yhteispohjoismaista lainsäädäntöä valmistelevaan asetetun Suomen komitean puheenjohtaja.

Keskuskaupakamarin asettaman Liikekilpailun valvontakunnan varajäsen. — Vakuutusalan liiketapaneuvoston varajäsen. — Lääkemainonnan valvontakunnan varapuheenjohtaja. — KOP:n Erottajan konttorin valvoja.

Pelastakaa Lapset r.y:n hallintoneuvoston puheenjohtaja. — Lasten Päivän säätiön valtuuskunnan jäsen. — Eteläsuomalaisen osakunnan seniorit r.y:n esimies. — Eteläsuomalaisten ylioppilaiden säätiön valtuuskunnan jäsen. — Genevessä kotipaikan omaavan Service social international'in hallintoneuvoston (Conseil) ja hallituksen (Comité exécutif) jäsen.

Kauppakorkeakoulun III vuosikurssin opiskelijoiden "Ekskursio 1964":n johtajana itä-Euroopan maihin ja Turkkiin tehdyllä opintomatalla kesä—heinäkuussa 1964.

TERÄS, HANNU:

Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.

Esitelmä Sihteeripäivillä joulukuussa 1964.

Pitänyt pro exercitio-kurssin Kadettikoulussa 1964—65.

TEVAJÄRVI, TUOMO:

Ylioppilastutkintolautakunnan varajäsen keväästä 1965 lähtien.

Luennoin ruotsin lauseopista kansakoulun opettajien kielivalmennuskursseilla.

Helsingin yliopiston ruotsin kielen vt. lehtorina ja näiden tuntien lisäksi määrätty hoitamaan ruots.approb. käännöskokeet ja kirjalliset käännösharjoitukset.

Hoitanut ruotsin opetuksen Lahden ja Oulun kesäyliopistoissa.

UOTILA, OLLI:

Helsingin yliopiston maatalous-metsät. tiedekunnan tilastotieteen approbatur kurssin assistentti syyslukukaudella 1964.

Teknillisen Korkeakoulun matematiikka I:n kurssiassistentti syyslukukaudella 1964.

Osallistunut pohjoismaiseen tietokonekongressiin NordSAM 64 Tukholmassa 18.—22. 8. 64.

VAISTO, ERKKI:

Toimii Luotsikirjaston kirjastonhoitajana.

Osallistunut Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa 30. 1. 1965 harjoittelukirjastojen harjoittelu-ohjaajien kokoukseen ja sen asettaman työjaoston työhön.

Opintomatka Ruotsiin ja Länsi-Saksaan kesä—heinäkuussa 1964.

Luotsikirjastoa koskevia kirjoituksia Luotsi- ja majakkamieslehdessä.

VAIVIO, F. L.:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen E-osaston johtaja.

Hoitanut syyslukukaudella osaa Svenska Handelshögskolanin kansantaloustieteen professorin virasta.

Ekonomia-lehden toimitusvaliokunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Vientikoulutuksen Erikoisrahaston hoitokunnan varajäsen. Toiminut Suomen hallinnon ja talouden TA-lautakunnan asiantuntijajäsenenä. Taloustieteellisen Seuran puheenjohtaja 22. 2. 65 saakka.

Pitänyt oppikoulujen historianopettajien taloudellisilla neuvottelupäivillä 20—22. 8. 64 esitelmäsarjan aiheesta ”Talouselämän kiertokulku”. Esitelmöinyt kauppaoppilaitosten opettajille 18. 8. 64 aiheena ”Havainnollinen makromalli”. Esitelmöinyt Suomen Teknillisen Seuran informaatiopäivillä kysymyksestä ”Taloutemme kehittäminen” 25. 8. 64. Ylioppilaiden kansainvälisen viikon puitteissa esitelmöinyt aiheesta ”Finland's Economic Life” 23. 9. 64. Pitänyt esitelmän aiheesta ”Suomalaisen yrityksen kasvun edellytyksistä” 15. 2. 65 Tuottavuuden päivillä. Esittänyt alustuksen aiheesta ”Talouselämämme makrotarkastelun valossa” Diplomi-merkonomit r.y:n kokouksessa 6. 4. 65. Pitänyt lukuisia esitelmiä Suomen talouselämästä, Euroopan Yhteismarkkinoista, talouselämän kokonaismekanismista jne. Vientikoulutuksen Erikoisrahaston, PYP:n ja SOK:n kurssi- ja koulutustoiminnan yhteydessä.

Julkaissut:

Makroekonomia I (moniste). 116 s. Hki 1965.

Makroekonomia II (moniste). 39 s. Hki 1965.

Onko kansantaloustiede koulukypsää? Historian opettajien liiton vuosikirja 1965. 9 s.

VAPAAVUORI, URHO:

Myynti- ja Mainoskoulun suullisen esityksen ja neuvottelutaidon opettaja. Suomen Puheopiston puhedidaktikan yliopettaja.

Pitänyt puhetaidon kurssin Kuopion kesäyliopistossa ja Helsingin yliopiston teol. tiedekunnassa syys- ja kevätlukukausina sekä suullisen esityksen peruskurssin Yhteiskunnallisen Korkeakoulun humanistisessa tiedekunnassa syyslukukaudella 1964. Luennoinut ja johtanut case-harjoituksia Liikkeenjohdollisella täydennyskoulutuskurssilla 3. 9. 64.

Esitelmöinyt Suomen Nuorisotyöntekijäin Liiton vuosikokouksessa Jyväskylässä 26. 1. aiheesta "Alustustekniikan soveltaminen päätöksentekotilanteessa".

Suomen Kirkon Pappisliiton luentopäivillä Helsingissä 8. 4. aiheesta "Puhetapa saarnassa — eräiden radion iltahartauspuheiden analysointia".

Yleisradiossa 1. 10. aiheesta "Tilanteenmukainen puhuminen".

Esitelmöinyt neuvottelutapahtumasta Markkinointi r.y:n jatkokoulutuspäivillä Helsingissä 19. 9., rautakaupan esimiespäivillä Vierumäellä 4. 11. ja Turun Myyntimiehet r.y:n luentopäivillä Turussa 7. 11. Lisäksi luennoinut eräiden yritysten järjestämällä kursseilla.

Julkaisu:

Toimittanut puhekokelman "Suomalaisia puheita" toisen uusitun painoksen (l.p. toim. T. Karilas), 516 s. ja kirjoittanut siihen kokoelmaa analysoivan johdannon, ss. XI—XVII.

"Kokemuksia puhe- ja neuvottelutaidon opettamisesta erikoishuoneissa", Äidinkielen opettajain liiton vuosikirja XI, 1963—64, ss. 124—130.

Kirjoittanut Uuteen Tietosanakirjaan osiin XVI—XVII hakusanat "Puhetaito", "Retoriikka", "Retorinen", yht. 102 riviä.

WEGELIUS, PIRKKO:

Toiminut edelleenkin Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran — Samfundet för Litteraturtjänst i Finland sihteerinä.

Opintomatka Tukholman ja Uppsalan tieteellisiin kirjastoihin.

VENTO, REINO:

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Keskuskauppakamarin KHT-tutkijalautakunnan jäsen.

Pohjoismaiden Yhdyspankin Kulosaaren konttorin valvojen puheenjohtaja.

Esitelmöinyt:

PYP:n matkatarkastajien neuvottelupäivillä 8. 10. 1964 aiheesta: "Tarkastuksen tehtäväkenttä".

Tietojenkäsittelyneuvonta Oy:n tilintarkastajien ATK-päivillä 17. 11. 1964 aiheesta: "Tilintarkastaja ja ATK".

Konttoritekniikka 1964-päivillä 21. 10. 1964 aiheesta: "Tietokoneiden aiheuttamista ongelmista sisäisessä tarkkailussa".

Puhelinlaitosten Liiton talouspäivillä 19. 11. 1964 aiheesta: "Puhelinlaitoksen vaihto- ja käyttöomaisuuskäsitteistä".

Pohjois-Hämeen Ekonomit r.y:n tilintarkastuspäivänä 25. 11. 1964 kaksi esitelmää aiheista: "Kirjanpidon tarkastus" ja "Tilintarkastuskertomuksen analyysi".

Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön Tilinpäätätäjäin päivillä 4 ja 11. 12. 1964 aiheesta: "Sisäinen tarkkailu kuntoon".

KHT-yhdistyksen tilintarkastajapäivillä 10. 1. 1965 aiheesta: "Eläkesäätiöistä ja -kassoista".

Kauppatieteellisessä yhdistyksessä 27. 1. 1965 ja Helsingin kauppakamarin yhdessä HTM-tilintarkastajayhdistyksen kanssa järjestämällä tilimiespäivällä 9. 4. 1965 aiheesta: "Kehittyvä tilintarkastus".

Julkaisu:

Tietokoneiden aiheuttamista ongelmista sisäisessä tarkkailussa. *Ekonomia* 6/1964, 5 s.

Osakkeisiin kohdistuvan lainaosuuden maksaminen asunto-osakeyhtiössä. *Suomen Kiinteistölehti* 1—2/1965 1 s.

Merkonomiliitto r.y:n kurssikirjaan: "Laskentatoimen jatkokurssi" sisäistä tarkkailua ja tilintarkastusta koskeva osa. *Hki* 1964 52 s.

VIERIKKO, ERKKI:

Antanut espanjan kielen opetusta Tampereen kesäyliopistossa v. 1964 sekä Suomen Ibero-amerikkalaisen instituutin järjestämällä kielikursseilla. Toiminut Vientikaupallisten kielikurssien espanjan kielen ryhmän opettajana.

Toiminut edelleen Suomen Ibero-amerikkalaisen instituutin johtajana.

Toiminut edelleen Korkeakoulujen vieraiden kielten lehtorit r.y:n sihteerinä 2. 12. 1964 saakka.

Toiminut edelleen Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsenenä.

Määrätty 7. 2. 1965 hoitamaan Suomi-Espanja-Seura r.y:n ulkomaisia suhteita.

Määrätty laatimaan ylioppilastutkinnon espanjan kielen ylimääräinen koe kev. 1965.

Valittu 20. 4. 1965 Suomen korkeakoulujen kielten opettajat r.y:n puheenjohtajaksi.

VIHERSAARI, JUKKA:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston nuorempi tutkija 31. 12. 1964 saakka.

Kauppätieteellisen Yhdistyksen sihteeri.

Ekonomia-lehden erikoistoimittaja.

Ekonomiliiton koulutusvaliokunnan jäsen.

Osallistunut Saarbrückenissä pidetyille liiketaloustieteilijäin (järjestäjänä Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaft) luontopäiville 20.—23. 5.

Osallistunut Bergenissä järjestetyille pohjoismaisten liiketaloustieteilijäin neuvottelu- ja luontopäiville 24.—26. 8.

Selostus teoksesta "The Red Executive", David Granick, Liiketaloudellinen Aikauskirja II/1964.

WOIVALIN, PENTTI:

Toiminut lukuvuoden matematiikan kurssiassistenttina Teknillisessä Korkeakoulussa.

Osallistunut pohjoismaiseen tietokonealan kongressiin NordSAM 64, Tukholmassa 18.—22. 8. 1964.

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten. Edelleen toiminut Radio Bremenin kirjeenvaihtajana Suomessa. Tutustunut C.R.E.D.i.F.'n kielistudioihin ja niissä tapahtuvaan opetustoimintaan Pariisissa 11.—15. 5. 1964.

Pitänyt esitelmän aiheesta "Die deutsche Presse" saksan kielen oppikoulun lehtorien vuosikokouksessa 27. 2. 1965.

Esittänyt Kauppakorkeakoulun kielistudion Suomen Sihteeriliitto r.y:n vuosikokouksessa 24. 10. 1964 oppikoulujen saksan kielen lehtoreille 7. 1. 1965 sekä Teollisuuden Työnjohtopiston opiskelijoille.

Luennoinut aiheesta "Vuoden kokemus kielistudiotyössä" Tampereen kaupunginkirjaston järjestämässä kieliseminaarissa 4. 4. 1965.

Julkaisu:

Lebendes Deutsch, 4. p., Hki 1964.

Jugendliches Helsinki, Merian 3/65.

UM:n toimeksiannosta laatinut katsauksia saksan kielestä ja Saksan kirjallisuudesta Suomessa.

Käännöksiä: KOP:in vuosikertomus 1964 ja useampia taloustieteellisiä artikkeleita.

VUORINEN, ELSA:

Opettanut Jyväskylän Kesäyliopistossa englantia pro exercitio-harjoituksiin osallistuville 12 v.t.

V Tilastollisia tietoja oppilaista

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. *varsinaisia oppilaita*, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai kirjeenvaihtajan tutkinnon;

2. ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;

3. *ylimääräisiä* tai *kuuntelijaoppilaita*, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaiksi haki 1964 1047 henkilöä, joista hyväksyttiin ekonomin tutkintoa suorittamaan 341 ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittamaan 165. Hyväksytyistä aloitti ekonomin tutkinnon opinnot 299 ja kirjeenvaihtajan tutkinnon opinnot 135 eli yhteensä 434 opiskelijaa.

Kertomusvuotena on korkeakoulussa syyslukukauden alussa ollut yhteensä 1.985 opiskelijaa, joista

	I vsk. v. 1964 al.	II vsk. v. 1963 al.	III vsk. v. 1962 al.	Yht.	Aikais. aloitt.	Kaik- kiaan
Ekon.tutk.suor.	299	275	259	833	320	1.153
Kirj.vaiht.tutk.suor.	135	126	120	381	158	539
	434	401	379	1.214	478	1.692
Kand.tutk.suor.						293
						1.985

**Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden lukumäärä
lukuvuoden alussa**

	I v. kurssi 1964		II v. kurssi 1963		III v. kurssi 1962		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä	224	51,6	188	46,9	185	48,8	597	49,2
Naisia	210	48,4	213	53,1	194	51,2	617	50,8
Yhteensä	434	100	401	100	379	100	1.214	100

Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden lukumäärä

	I vsk. v. 1964 al. ek. kv.		II vsk. v. 1963 al. ek. kv.		III vsk. v. 1962 al. ek. kv.		Aikaisemmin aloittaneet		Yhteensä
	ek.	kv.	ek.	kv.	ek.	kv.	ek.	kv.	
Syyskulukausi	299	135	275	126	259	120	320	158	1692
Keskeyttäneet ./...	—	—	6	3	1	1	16	7	34
Valmistuneet ./...	—	—	—	—	—	—	50	25	75
Kevätlukukausi ..	299	135	269	123	258	119	254	126	1583
Keskeyttäneet ./...	5	8	2	1	2	1	10	5	34
Valmistuneet ./...	—	—	—	—	67	27	63	37	194
Lukuv. lopussa	294	127	267	122	189	91	181	84	1355

Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden kotipaikka

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä 1964	%	Luku- määrä 1963	%	Luku- määrä 1962	%	Luku- määrä	%
Helsingistä	157	36,2	118	29,4	120	31,7	395	32,5
Muualta Uudenmaan l:stä ..	39	9,0	56	14,0	53	14,0	148	12,2
Turun ja Porin l:stä	27	6,2	24	6,0	27	7,1	78	6,4
Hämeen l:stä	72	16,6	68	17,0	71	18,7	211	17,4
Kymen „	34	7,8	35	8,7	28	7,4	97	8,0
Mikkelin „	13	3,0	14	3,5	14	3,7	41	3,4
Kuopion „	17	3,9	18	4,5	12	3,1	47	3,9
Vaasan „	24	5,5	24	6,0	17	4,5	65	5,3
Oulun „	19	4,4	15	3,7	17	4,5	51	4,2
Lapin „	6	1,4	7	1,7	6	1,6	19	1,6
Keski-Suomen l:stä	19	4,4	16	4,0	11	2,9	46	3,8
Pohj.Karjalan „	7	1,6	6	1,5	3	0,8	16	1,3
Yhteensä	434	100	401	100	379	100	1214	100

Ekonomin tutkintoa suorittavat

	I vsk. v. 1964 aloittaneet					II vsk. v. 1963 aloittaneet					III vsk. v. 1962 aloittaneet					Kaikkiaan				
	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.
Syyslukukausi	224	74,9	75	25,1	299	188	68,3	87	31,7	275	185	71,4	74	28,6	259	597	71,7	236	28,3	833
Keskeyttäneet./.	—	—	—	—	—	3	—	3	—	6	—	—	1	—	1	3	—	4	—	7
Kevätlukukausi	224	74,9	75	25,1	299	185	68,8	84	31,2	269	185	71,7	73	28,3	258	594	71,9	232	28,1	826
Keskeyttäneet./.	1	—	4	—	5	—	—	2	—	2	2	—	—	—	2	3	—	6	—	9
Valmistuneet	223	75,8	71	24,2	294	185	69,3	82	30,7	267	183	71,5	73	28,5	256	591	72,3	226	27,7	817
31. 5. 1965./.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	—	13	—	67	56	—	13	—	69
	223	75,8	71	24,2	294	185	69,3	82	30,7	267	129	67,9	60	32,1	189	535	71,5	213	28,5	748

Kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavat

	I vsk. v. 1964 aloittaneet					II vsk. v. 1963 aloittaneet					III vsk. v. 1962 aloittaneet					Kaikkiaan				
	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.
Syyslukukausi	—	—	135	100	135	—	—	126	100	126	—	—	120	100	120	—	—	381	100	381
Keskeyttäneet./.	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	1	—	1	—	—	—	—	4
Kevätlukukausi	—	—	135	100	135	—	—	123	100	123	—	—	119	100	119	—	—	377	100	377
Keskeyttäneet./.	—	—	8	—	8	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	—	—	10	—	10
Valmistuneet	—	—	127	100	127	—	—	122	100	122	—	—	118	100	118	—	—	367	100	367
31. 5. 1965./.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	27	—	—	27	—	72
	—	—	127	100	127	—	—	122	100	122	—	—	91	100	91	—	—	340	100	340

Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden vanhempien ammatti

Elinkeinon mukaan

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
	1964		1963		1962			
1. Maa- ja metsätalous sivuelinkeinoinen	54	12,4	58	14,5	60	15,8	172	14,2
2. Teollisuus	123	28,4	92	22,9	70	18,5	285	23,5
3. Rakennustoiminta	19	4,4	19	4,7	33	8,7	71	5,8
4. Kauppa	113	26,1	102	25,4	110	29,0	325	26,8
5. Liikenne	41	9,4	42	10,5	27	7,1	110	9,0
6. Palvelukset	77	17,7	82	20,5	76	20,1	235	19,4
7. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit	7	1,6	6	1,5	3	0,8	16	1,3
Yhteensä	434	100	401	100	379	100	1214	100

Yhteiskunnallisen aseman mukaan

	I. kurssi 1964		II. v. kurssi 1963		III v. kurssi 1962		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Itsenäiset yrittäjät: Tehtailijat ja tukkukauppiat ..	10	2,3	13	3,2	2	0,5	25	2,1
Vähittäiskauppiat ja muut liikkeenharjoittajat	57	13,1	48	12,0	48	12,7	153	12,6
Maanviljelijät	51	11,8	45	11,2	46	12,1	142	11,7
2. Kaupan ja teollisuuden palveluksessa olevat: Johtavassa asemassa olevat	69	15,9	45	11,2	46	12,1	160	13,2
Toimihenkilöt	59	13,6	54	13,5	74	19,6	187	15,4
Työntekijät	63	14,5	65	16,2	55	14,5	183	15,1
3. Valtion ja kunnan palveluk- sessa olevat: Johtavassa asemassa olevat	36	8,3	17	4,2	11	2,9	64	5,3
Virka- ja toimihenkilöt	36	8,3	64	16,0	48	12,7	148	12,2
Työntekijät	18	4,1	16	4,0	21	5,5	55	4,5
4. Vapaiden ammattien harjoitta- jat ja opettajat	28	6,5	28	7,0	23	6,1	79	6,5
5. Ei ilmoitettu ammattia	7	1,6	6	1,5	5	1,3	18	1,4
Yhteensä	434	100	401	100	379	100	1214	100

Kauppat.kand. tutkintoa suorittavat

	M	N	Yhteensä
Kirjoissa syyslukuk. alussa	224	69	293
Uusia hyväksytty	67	27	94
Uudelleen kirjoihin	16	1	17
Keskeyttänyt ./.	307	97	404
Valmistunut ./.	40	11	51
Valmistunut ./.	2	—	2
Kevätlukukausi	265	86	351
Uusia hyväksytty	30	8	38
Uudelleen kirjoihin	3	1	4
Keskeyttänyt ./.	298	95	393
Valmistunut ./.	32	6	38
Valmistunut ./.	10	1	11
Kirjoissa kevätlukuk. lopussa	256	88	344

Opiskelijain lukumäärä

Heinäkuun 31 päivänä 1964 päättyneen hakuajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaiksi pyrki 1047 ylioppilasta (edellisenä vuonna 905), joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 666 (miehiä 426, naisia 240) ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajiksi 381, (miehiä 1, naisia 380). Hakijoista hyväksyttiin yhteensä 506 eli 48,3 %. Hyväksytyistä oli ekonomin tutkintoa opiskelevia 341, niistä miehiä 255 ja naisia 86, sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa opiskelevia 165 (kaikki naisia). Lisäksi hyväksyttiin, kuulustelun jälkeen, ekonomin tutkintoa suorittamaan 2 merkonomia, jotka eivät olleet suorittaneet ylioppilastutkintoa. Hyväksytyistä aloitti opiskelun 434 henkilöä. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 1355, edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 1258.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 132 henkilöä, joista ekonomeja 103, kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneita 15, dipl.insinöörejä 6, metsänhoitajia 2, fil.kandidaatteja 4, agronomeja 1 ja proviisoreja 1. Ekonomin, kirjeenvaihtajan ja kauppat.kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden lopussa yhteensä 1699. Lukuvuoden päättyessä oli kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia 344, edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 293.

Ylimääräiseksi tai kuuntelijaoppilaaksi on hyväksytty 25 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 180 opiskelijaa, kirjeenvaihtajan tutkinnon 89 opiskelijaa, kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon 13 henkilöä.

VI Oppiarvot ja tutkinnot

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon ovat suorittaneet kauppatieteiden kandidaatit:

Martti Sakari Särkisilta, * 12. 5. 28, KTL 11. 9. 64, Ltt II: "Vähittäiskaupan myymälälukumäärään vaikuttavista tiheystekijöistä pienissä ja keskisuurissa taajamissa"; KTK 1956, Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi; ekonomi 1953.

Veikko Sakari Jääskeläinen, * 1.12. 31, KTL 11. 3. 65, Ltt I: "Integroiduista suunnittelulaskelmista yrityksessä erityisesti likviditeetin ja aikatekijän huomioonottaen"; KTK 1956, Kansantaloustiede; ekonomi 1955.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

S y s l u k u k a u d e l l a :

- ekon. *Kauppo Honka*, *19. 2. 32, KTK 19. 12. 64, Ltt II, ekon. tutk. 1956;
ekon. *Raimo Kalevi Kujanpää*, *21. 6. 36, KTK 11. 6. 64, Ltt II, ekon. tutk. 1959;
ekon. *Reijo Tuomas Ruuhela*, *20. 1. 35, KTK 25. 9. 64, Ltt I, ekon. tutk. 1959;
ekon. *Antti Ylmeri Huhdanmäki*, *7. 12. 38, KTK 28. 12. 64, Ltt I, ekon. tutk. 1961;
ekon. *Seppo Pentti Salo*, *26. 11. 33, KTK 5. 6. 64, Ltt I, ekon. tutk. 1957.

K e v ä t l u k u k a u d e l l a :

- ekon. *Jaakko Kalevi Heikkinen*, *28. 2. 30, KTK 29. 3. 65, Ltt II, ekon. tutk. 1953;
ekon. *Heikki Raimo Juhani Kirma*, *20. 11. 35, KTK 10. 2. 65, Kauppaoikeus, ekon. tutk. Turun KK:ssa 1959;
ekon. *Juhani Wilhelm Korhonen*, *8. 3. 40, KTK 26. 3. 65, Kauppaoikeus, ekon. tutk. 1963;

ekon. *Raimo Lennart Lappalainen*, *4. 7. 35, KTK 31. 5. 65, Kauppaoikeus, ekon. tutk. 1960;
 dipl.ins. *Esko Jalmari Rantanen*, *8. 6. 23, KTK 1. 4. 65, Ltt I, (dipl.ins. tutk. 1949);
 dipl.ins. *Reijo Martti Sakari Sirola*, *13. 7. 29, KTK 28. 5. 65, Kemia ja tavaraoppi, (dipl.
 ins. tutk. 1954);
 ekon. *Erkki Antero Tölö*, *14. 9. 32, KTK 20. 2. 65, Ltt I, ekon. tutk. 1956;
 ekon. *Aino Leena-Kaarina Yrjölä*, *26. 9. 23, KTK 31. 5. 65, Kemia ja tavaraoppi, ekon.tutk.
 1945.

Kauppätieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista vihkimistä saaneet kauppat.kandidaatit *Esko T. Hupli*, *Pentti E. Kallio*, *Urho Makkonen*, *Matti A. Paulin* ja *Erkki A. Tölö*.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1964—1965 suorittaneet seuraavat kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet allamainittuja aiheita:

Liiketaloustiede I:ssä

Ekon. *Erkki Asiala*, Kauppaliikkeen aikaansaama arvonnäistä ja sen laskeminen taseista;
 dipl. ins. *Esko Rantanen*, Yrityksen tuottoprosenttien merkitsevyydestä ja määräytymisestä.

Liiketaloustiede II:ssä

Ekon. *Jaakko Heikkinen*, Liikkeenhoito- ja myyntiopin opetuksesta kauppaoppilaitoksissa sekä valtionapua nauttivissa liikealan erikoiskouluissa; ekon. *Iiro Jahnukainen*, Yrityspelit opetus- ja tutkimusmenetelmänä; ekon. *Paavo Lindholm*, Vähittäismyymälöiden aukioloajat; ekon. *Timo Mannermaa*, ATK-systeemin dokumentointi tarkasteltuna lähinnä standardoinnin kannalta; ekon. *Jorma Partinen*, Matemaattisten mallien käyttö myynninennakointivälineenä; ekon. *Salme Raustia*, Asennetutkimuksista ja niiden käytöstä ennakoitaessa kulutuskysyntää.

Kansantaloustieteessä

Ekon. *Pentti Koivisto*, Totalitaarinen suunnitelmatalous — Neuvostoliiton talousjärjestelmä;
 ekon. *Jouko Sivander*, Ulkomaankaupan substituoitujousten teoriasta ja mittaamisesta, esimerkki kysyntäanalyyseistä.

Kauppaoikeudessa

Ekon. *Raimo Lappalainen*, Keskusverolautakunnan ennakkopäätöksistä erityisesti silmälläpitäen ammattimaista kiinteistön myyntiä ja satunnaista myyntivoittoa; *Juhani Korhonen*, Rek-lamaatio irtaimen kaupassa.

Kemiassa ja tavaraopissa

Dipl.ins. *Reijo Sirola*, Maassamme puolikemiallisesta koivuselluloosasta valmistettavan aallo-tuskartongin (flutingin) laadulliset kilpailuedellytykset.

Ekonomin tutkinto

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1964—65 suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 180.

Syyslukukaudella 23. 10. 1964:

U. J. Ahtiainen	25. 12. 1939	R. M. V. Muinonen	23. 3. 1941
E. K. Arjola	7. 6. 1939	R. V. Mustonen	2. 7. 1938
Päivi Pihla Marjatta		Tuula-Marja Aulikki	
Capomaccio s. Caselius	21. 2. 1942	Mäkinen	12. 9. 1942
J. I. Eronen	27. 2. 1943	H. O. Niemi	25. 11. 1939
M. J. Etola	26. 5. 1942	A. E. U. Oksanen	24. 3. 1939
H. H. J. Hahla	11. 7. 1941	Alli Tellervo Olin	1. 6. 1932
H. J. Heikkilä	21. 1. 1942	J. I. Otila	2. 9. 1941
Helena Heikkilä s.		J. K. A. Paasio	7. 11. 1935 kansak.- op. tutk.
Holmi	2. 11. 1939	Raili Orvokki Ritala	2. 10. 1932 merk.t.
Irma Esteri Heikkilä	28. 7. 1941	E. T. Räsänen	21. 9. 1938
T. S. Heinämäki	5. 5. 1939	K. A. Rättö	10. 7. 1934
M. J. Hiltunen	9. 8. 1937	R. O. Saarinen	27. 6. 1936 merk.t.
O. J. Hytti	13. 4. 1940	P. A. A. Saarivirta	28. 9. 1937
Ritva Anneli Ilo	20. 6. 1939	J. J. Salmi	5. 10. 1937
Marja-Liisa Ingerthilä s.		Anja Anelma Silvenius	
Vartiainen	1. 6. 1934 farm. tutk.	s. Eskolin	11. 2. 1940 merk.t.
Riitta Helena Jokinen	12. 6. 1940	P. J. Silventoinen	20. 9. 1934
S. A. J. Kalsta	30. 3. 1941	P. S. Snäll	10. 8. 1942
Ritva Marja-Liisa Kanner s. Sirva	20. 1. 1943	Ritva Airi Annikki	
Anna Elina Kapanen	26. 8. 1927	Suominen	20. 4. 1934
J. H. Kentala	11. 7. 1938	P. J. Suomu	21. 11. 1940
K. T. Korhonen	6. 1. 1941	S. I. Särkkä	20. 9. 1943
H. E. Koskula	9. 10. 1939	Ulla Helena Tikka s.	
H. M. K. Kähäri	10. 9. 1940	Rintala	18. 2. 1933 farm. tutk.
Ulla Maija Laattala	23. 2. 1941	M. J. Torppi	19. 12. 1939
M. J. Mare	27. 6. 1940	Marja-Leena Waldén	17. 12. 1941
H. T. Matikainen	2. 2. 1939	V-P. T. Vasama	24. 12. 1939
H. P. Maunula	19. 3. 1939		

Kevätlukukaudella 26. 2. 1965:

A. S. Salo	15. 9. 1933 varat.	K. A. Aro	28. 12. 1935 merk. t.
J. J. Salonen	7. 8. 1932 varat.	S. A. Arvola	12. 10. 1936
sekä seuraavat ylioppilaat:		Maija Vappu Brummer-	
K. T. J. Aaltola	20. 12. 1939	Korvenkontio s. Suo-	
Asta Helena Ahola	15. 4. 1941	malainen	26. 1. 1941
P. J. Almi	10. 7. 1938	M. O. Hakala	25. 11. 1938
		K. I. Heikkilä	22. 9. 1940

R. J. Herrala 18. 12. 1938
 T. A. Herrala 24. 9. 1939
 Mirja Annikki Junna 10. 3. 1940
 P. E. Järvinen 23. 9. 1941
 M. A. J. Keskiäsaari 13. 5. 1939
 M. R. J. Kinnunen 12. 3. 1940
 Anja Seija Tuulikki
 Kivinen 5. 5. 1940
 M. R. Kotilainen 26. 10. 1941
 P. O. Laakso 9. 4. 1932
 O. F. Laine 29. 10. 1938
 S. I. Lampila 6. 2. 1940
 A. A. Lehtikainen 10. 7. 1937
 Kaija Anneli Leino 24. 4. 1942
 R. A. Lintuniemi 12. 4. 1934
 E. I. Luoma 8. 3. 1935
 M. S. Majuri 1. 7. 1939
 Raisa Anneli Montin 21. 10. 1938

T. E. A. Mäenpää 31. 12. 1934 merk. t.
 U. V. Nevasoja 2. 1. 1930
 M. M. Nikkilä 18. 7. 1935
 Sirkka Liisa Niskanen 13. 12. 1942
 Kaija Marjatta Näre-
 vaara s. Akela 22. 12. 1936 kirj.v.t.
 E. P. Pohjanpalo 7. 10. 1941
 A. O. Salmi 22. 2. 1942
 R. J. Suni 25. 8. 1938
 T. M. Tervo 16. 7. 1938
 Raija Kyllikki Tiippa
 s. Järvinen 8. 5. 1940
 I. A. Törni 18. 11. 1933 farm.t.
 K. R. Walden 17. 2. 1941
 P. U. Vilo 19. 2. 1936
 E. J. Vinberg 12. 5. 1938
 I. M. I. Virkkunen 6. 9. 1939

23. 4. 1965:

J. J. Harjula 27. 1. 1941
 Pirkko Kaarina Pauk-
 konen 9. 8. 1941

J. A. I. Salonoja 19. 2. 1933

31. 5. 1965:

J. E. A. Suurnäkki 1. 9. 1937 agr.
 sekä seuraavat ylioppilaat:
 M. J. Aalto 20. 8. 1941
 Ulla Maija Akkanen 9. 7. 1943
 Kerttu Leena Ilona
 Angervo 23. 1. 1944
 O. I. Dahlström 8. 12. 1941
 S. E. Eriksson 7. 10. 1940
 S. E. Forsman 2. 7. 1941
 K. Haavisto 26. 4. 1941
 L. J. Hakola 26. 7. 1941
 J. J. Hammarén 25. 10. 1940
 E. O. Hautaniemi 23. 3. 1940
 Seija Inkeri Helin 8. 10. 1942
 K. A. Helomaa 18. 5. 1943
 M. J. Hietanen 12. 10. 1942
 Leena Tellervo Hok-
 kanen 15. 1. 1943
 M. H. J. Hokkanen 30. 12. 1937 merk.t.
 M. Huurinainen 1. 2. 1936 merk.t.
 H. O. Hyvärinen 17. 4. 1942

Marianna Hämeen-
 Anttila s. Viherjuuri 16. 9. 1942
 L. J. Jouhki 21. 2. 1944
 M. J. Juutilainen 4. 4. 1941
 M. S. Jänkälä 31. 3. 1935
 S. H. Järvinen 14. 8. 1942
 R. H. Kaivonen 17. 11. 1941 merk.t.
 Helmi Tyttö Etelka
 Kajanoja s. Vihma 12. 9. 1943
 E. L. J. Keinänen 2. 10. 1938
 E.-J. Kiuas 23. 5. 1941
 K. J. Kiviluoma 13. 3. 1939
 Ritva Marjatta Kol-
 lanus 22. 4. 1943
 Pirkko Helena Korpela 7. 10. 1937 farm.t.
 K. O. O. Koskinen 2. 3. 1942
 K. L. O. Kuoppala 27. 6. 1940
 R. J. K. Könönen 28. 6. 1942
 K. A. Laaksonen 4. 3. 1943
 S. V. Lammi 19. 4. 1941 merk.t.
 E. K. Lampén 6. 8. 1943
 K. B. Laurén 25. 3. 1941

A. K. Leinonen	10. 2. 1942	J. J. Rajamaa	18. 2. 1941
P. V. Lintula	16. 6. 1938 kan- sak.op.tutk.	Eva Anita Ramstedt	30. 4. 1943
K. J. Lyyränen	22. 1. 1941	Liisa Marjatta Rasi- lainen	14. 3. 1942
P. I. Malin	14. 11. 1941	J. O. Saarinen	9. 4. 1940
M. K. K. Mannermaa	2. 1. 1942	Kirsti Salme Saario	31. 1. 1941
M. H. Manu	2. 3. 1942	P. O. Salonen	6. 7. 1941
Aila Kaarina Meren- lahti s. Kalke	2. 7. 1942	J. V. Simula	9. 6. 1940
P. J. Merenlahti	15. 1. 1941	H. O. Sinerma	6. 10. 1941
P. T. Mäkelä	26. 12. 1932	P. O. Sistonen	15. 5. 1939
Varpu Anneli Mäki	15. 12. 1938 merk.t.	Pirkko-Liisa Annikki	15. 5. 1943
Leena Tuulikki Ottela	1. 9. 1938 merk.t.	R. O. Sten	22. 8. 1941
M. H. Paalanen	5. 11. 1941 merk.t.	K. O. V. Stjernvall	23. 3. 1936
J. U. Paavola	29. 10. 1941	K. M. K. A. Strömberg	7. 4. 1941
K. O. Paavolainen	8. 3. 1941	T. A. Sulonen	7. 4. 1942
Riitta Mirjami Pajari	6. 12. 1941	A. J. Sääskilahti	8. 3. 1944
J. K. Pajunen	15. 2. 1941	E. V. Tammisto	16. 3. 1940
Riitta Helena Parpola	26. 8. 1942	H. M. J. Tirkkola	4. 8. 1938 merk.t.
N. N. Pellonmaa	7. 3. 1941	R. K. Tuomala	13. 3. 1941
H. Petterson	5. 1. 1941	S. K. Tuominen	10. 2. 1941
E. E. J. Pihlström	19. 5. 1940	P. O. Valkama	16. 1. 1941
R. J. Porkka	30. 11. 1941	L. H. Winter	8. 10. 1938
Kirsti Marjatta Puras- maa	21. 9. 1943	M. T. Visapää	15. 5. 1941
Onerva Orvokki Pyykkö		J. T. Vuoksio	18. 12. 1938 merk.t.
s. Hauru	5. 10. 1932 farm.t.	sekä merkonomi	
Pirkko Anneli Rajala	28. 8. 1942	A. R. Keronen	22. 12. 1934

Kirjeenvaihtajan tutkinto

Kirjeenvaihtajan tutkinnon ovat suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 89.

Syyslukukaudella 23. 10. 1964:

Anja Inkeri Borg s. Ikonen	18. 11. 1938	Marjatta Elina Läh- teenmäki	3. 11. 1941
Rauni Sylvia Carlson s. Toikkanen	12. 5. 1941 merk.t.	Marja-Leena Kaarina Mauno	16. 8. 1942
Marja-Liisa Järvinen s. Määttänen	12. 4. 1941	Hilkka Tuulikki Olli- kainen s. Raustola	5. 8. 1937
Marja Helena Kaasinen	9. 8. 1939	Ilmi Maria Pesonen s. Peltonen	17. 12. 1938
Taru Kaarina Kettu- nen s. Kokki	8. 5. 1942	Eeva Helena Pietiläi- nen	16. 10. 1938
Mirja Anneli Koskinen	5. 7. 1938 merk.t.	Eeva Kaarina Piironen	21. 3. 1940 merk.t.
Paula Kaija Laitila	15. 4. 1943	Terttu Tuulikki Repo- nen	7. 4. 1941
Marjatta Kaarina Leh- tovuori	30. 6. 1941		

Marja Riitta Anneli
 Saario s. Laitinen 3. 7. 1939
 Marja-Leena Salmelin 13. 7. 1941
 Kirsti Kaarina Sampila 17. 1. 1942
 Pirjo Tuulikki Sariola 19. 3. 1942
 Aino Helena Seppi 6. 2. 1940 merk.t.
 Anja Kaarina Seppälä 23. 3. 1940

Outi Inkeri Seppälä s.
 Lakio 11. 7. 1941
 Lea Tuulikki Tammenn-
 pää 24. 2. 1941
 Terttu Leila Irmeli
 Vauhkonen 16. 3. 1940 merk.t.
 Irma Kirsti Tuulikki
 Wikholm s. Palander 1. 8. 1941

26. 2. 1965:

Kirsti Marjatta Alho-
 mäki 14. 3. 1939
 Ulla Kerttuli Hagman 13. 8. 1942
 Aili Sinikka Kautto s.
 Salonen 3. 9. 1942
 Saimi Anneli Kuusi-
 vaara s. Putkuri 7. 3. 1939
 Maija Liisa Lartio 14. 7. 1935
 Maini Sinikka Manner-
 koski 18. 6. 1942
 Airi Anneli Miettinen 28. 5. 1939

Anja Kaarina Pietari-
 nen s. Torniainen 28. 11. 1941
 Terttu Anneli Pitkänen 15. 1. 1938
 Ulla Maija Rytsölä s.
 Juhola 1. 2. 1941
 Anja Kyllikki Uotila s.
 Yli-Kovanen 11. 11. 1940
 Kaarina Maria
 Wathén 7. 10. 1939
 Maija Tellervo Vulli 18. 3. 1943

23. 4. 1965:

Tuula Marja Kaarina
 Bergström s. Peltola 24. 1. 1941

Tuovi Nieminen 4. 5. 1940
 Mirja Margit Yläsaari 21. 1. 1938

31. 5. 1965:

Lea Sinikka Aaltonen 24. 5. 1943
 Virpi Marjatta Aherma 20. 3. 1941
 Leena Kyllikki Becker 20. 2. 1944
 Sirpa Maria Eriksson 24. 3. 1941
 Hanna Kaija Marjatta
 Forsgrén s. Malmivaara 1. 11. 1942
 Tuula Kaarina Gran-
 qvist s. Rokkanen 25. 7. 1941
 Arja Helena Grönqvist 15. 3. 1943
 Ritva Maria Heikkilä 28. 11. 1943
 Tuula Anneli Hilamo 23. 4. 1943
 Ritva Maija-Liisa
 Huhtakallio 27. 11. 1943
 Ritva Marja-Leena
 Jaakkola 26. 7. 1943
 Liisa Katriina Järven-
 pää 17. 12. 1942
 Kirsti Helena Kajanne 24. 7. 1942

Leila Ritva Karhapää
 s. Hakkarainen 13. 5. 1943
 Aune Inkeri Kari s.
 Karilainen 13. 1. 1942
 Irene Tellervo Kautiala 10. 7. 1943
 Sirkka Marjatta Keski-
 nen 16. 6. 1941
 Marja-Leena Kiviniemi 6. 7. 1942
 Laura Kyllikki Kormano 3. 12. 1941
 Anna-Liisa Lampio s.
 Hongisto 12. 9. 1935 merk.t.
 Ulla-Maija Leskinen s.
 Ranta 7. 4. 1938 merk.t.
 Liisa Annikki Mehto 19. 3. 1943
 Nina Margaretha
 Motaleff 24. 11. 1942
 Aune Katariina
 Nyman 18. 7. 1941

Tuula Kaarina Palomäki s. Pennanen	15. 9. 1941	Pirkko Sinikka Saijonmaa	28. 1. 1941
Anna Riitta Peritalo s. Pajala	8. 2. 1943	Raija Helena Sarén	17. 1. 1942
Riitta Leena Pietiäinen	22. 5. 1940	Maire Marjatta Seppälä	3. 9. 1940
Leena Kyllikki Pitenius	5. 4. 1943	Irma Esteri Simula s. Taura	22. 7. 1941 merk.t.
Laura Kaarina Puolakka	23. 5. 1941	Maire Kyllikki Tanninen s. Hakonen	16. 8. 1941
Anneli Marja-Leena Puranen	5. 4. 1941 merk.t.	Anja Helena Tapani	26. 6. 1941
Anna-Maija Raanamo	29. 4. 1943	Pirkko Marjatta Tuominen	22. 6. 1941
Aira Maija-Riitta Ristola s. Vesala	30. 9. 1940	Tuula Tellervo Uosukainen	25. 4. 1943
Lydia Liisa Ristolainen	5. 2. 1941	Kaisu Tellervo Urala s. Tuisku	3. 2. 1941
Paula Aulikki Roihu	2. 5. 1941	Paula Kaarina Uronen s. Ylänné	12. 1. 1940
Enja Inkeri Ruokanen s. Kiiveri	11. 2. 1940	Arja Sinikka Österholm	19. 6. 1943
Sisko Linnea Ruokonen s. Lehtinen	13. 3. 1938		
Eija Marja Anneli Sahlstein	18. 2. 1938 merk.t.		

VII Stipendit

Valtion ylioppilasstipendit

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähävaraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1965 53 kokostipendiä määrältään 890 mk, 53 puolistipendiä määrältään 570 mk, 52 opiskeluvälinestipendiä määrältään 170 mk ja 11 vieraspaikkakuntalaisen lisää määrältään 220 mk eli yhteensä 88.640:—.

Korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtajana on toiminut professori *Martti Saario*, varapuheenjohtajana professori *K. A. Telaranta* ja kolmantena jäsenenä vt. lehtori *Sirkka-Liisa Norko-Turja*. Kauppa-korkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina stipendilautakunnassa ovat lukuvuonna 1964—65 olleet kauppat.ylioppilaat *Antti Wuorenjuuri* ja *Pekka Niini*. Sihteerinä on ollut varatuomari *Jaakko Koskimies*.

Stipendilautakunta julkisti maaliskuun 13 p:nä stipendit haettaviksi, jolloin määrääjän kuluessa niitä haki 6 kauppat.kand. tutkintoa opiskelevaa sekä 12 III vuosikurssin, 125 II vuosikurssin ja 85 I vuosikurssin oppilasta.

Kokouksessaan huhtikuun 24 p:nä lautakunta päätti jakaa lukuvuoden 1965—1966 opiskelijastipendit seuraavasti:

a) kokostipendin, vieraspaikkakuntalaisen lisän ja opiskeluvälinestipendin saivat:

Marja-Liisa Kotakorpi ja Eero Antti Prepula.

b) kokostipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

Timo Uolevi Hallamaa, Raimo Ensio Inkiläinen, Ossi Juhani Koivunen, Kaste-Helmi Kaukonen, Anni Helena Paananen ja Annikki Saarimäki.

c) kokostipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

Eeva-Marja Hokka, Matti Heikki Kangasharju, Tuula Irmeli Pellonperä ja Marja-Liisa Kyllikki Pitkänen.

d) kokostipendin saivat:

Jorma Salomon Alanko, Reino Aukusti Alanko, Ritva Maria Heikkilä, Leena Marjatta Hirvonen, Leena Helka Hupli, Eeva-Liisa Karhunen, Tuula Kaarina Karila, Aino Orvokki Kinnunen, Marja-Leena Kokko, Lauri Aapeli Koskinen, Mervi Marita Kuivalainen, Leila Sinikka Kurto, Kauko Seppo Laakkonen, Marita Inkeri Laurén, Leena Inkeri Lismola, Erkki Tapio Manninen, Esa Pertti Nieminen, Aila Hellevi Nurhonen, Reijo Ragnar Nyberg, Eila Annikki Nyyssönen, Hilikka Anneli Oikarinen, Riitta Leena Anneli Olkkonen, Kirsti Kaarina Pekkarinen, Aatto Eero Prihti, Airi Kaarina Prusi, Ritva Kyllikki Pulkkinen, Marja-Liisa Kyllikki Rantanen, Reino Tapani Rouhiainen, Eini Liisa Ruotsalainen, Leena-Maija Räikkönen, Raili Marjatta Räikkönen, Marja-Liisa Siimestö, Orvo Kalervo Siimestö, Paavo Kalervo Siltanen, Pertti Valdemar Strömberg, Maijaleena Irmeli Tikkanen, Tuire Marja Toivanen, Esa Iivari Ventonen, Eeva-Maija Vilander, Leena Väisänen ja Jouko Aatos Ylä-Liedenpohja.

e) puolistipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

Kari Veikko Antero Kallio, Laila Kyllikki Kujala ja Kaisu Sinikka Visuri.

f) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

Ritva Kyllikki Eloranta, Anja Inger Margareta Juvonen, Ilse Anneli Juvonen, Tuula Orvokki Kuusisto, Paula Helinä Nieminen, Onerva Orvokki Pyykkö, Pauli Antero Reijonen, Jussi Matti Saarikoski, Osmo Olavi Saarinen, Taisto Arvo Sulonen, Kaija-Leena Anneli Tapanainen, ja Matti Wilhelm Juhani Tattari.

g) puolistipendin saivat:

Seppo Ilmari Granroth, Pirkko Maria Liisa Hahto-Reini, Kirsti Hanste, Heikki Harri Juhani Harjunkoski, Liisa Kaarina Hartikainen, Sirkka Tuulikki Heinonen, Laila Irmeli Hyytiäinen, Eero Väinö Juhani Iisaho, Maija Engelin, Heli Marjatta Järvinen, Kalle Juhani Karjalainen, Rauno Päiviö Kauria, Seppo Matti Johannes Korvola, Marja Tuulikki Kupias, Sirkka Anneli Kytöhonka, Rauno Juhani Kärkkäinen, Eeva Marjatta Laaksonen, Ritva Heleena Lehtinen, Timo Kurt Lindy, Tuula Anneli Louhi, Helena Maria Hannele Lähteenmäki, Marja-Liisa Mäkinen, Olavi Juhani Pihlajaniemi, Sirkka-Liisa Pitkänen, Olavi Juhani Punakivi, Mirja Marjatta Ruuth, Anja Anna-Maija Sallinen, Marja-Leena Orvokki Sarenti, Mauri Kaleva Savinainen, Hilikka Tellervo Sivula, Laila Kyllikki Suominen, Seppo Olavi Söderlund, Markku Johannes Tilus, Marja-Elina Uhrman, Reijo Henrik Vartiainen, Pauli Viljo Viklund, Aira Irmeli Synnöve Virta ja Jaakko Tapio Vuorinen.

h) opiskeluvälinestipendin saivat:

Ulla Maija Aittoniemi, Sirkka Taina Tellervo Halminen, Kauko Juhani Honkanen, Riitta Marja Kaarina Huttunen, Eira Irmeli Judén, Teppo Juhani Jänis, Arto Veikko Juhani Kajanto, Eeva Annikki Kiiskinen, Hilikka Anneli Koho, Jouko Jalmari Komulainen, Jarmo Aulis Korhonen, Marja-Liisa Kovanen, Pirkko Marjatta Kuronen, Reijo Kalevi Laine, Marja-Leena Lehti, Raimo Leppäharju, Väinö Ilmari Meriläinen, Marja Leena Niemi, Lea Katri Marketta Näränen, Martti Jaakko Ojares, Tauno Antti Juhani Palmroos, Alpo Antero Reinikka, Liisa Tuulikki Ritvanen, Seppo Juhani Salonvaara, Raili Tellervo Sistonen, Marja-Liisa Ester Stigell, Reijo Leo Juhani Tavaststjerna, Veikko Ensio Timberg, Reijo Hannu Kalervo Tuunanen, Pertti Einari Vaarre, Pekka Mikko Vanhanen, Matti Tapani Varjonen, Urpo Esko Uolevi Viitala ja Sirpa Tuulikki Irmeli Vuontela.

Korkeakoulun omat stipendit

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun Hallituksen Kanslerin käytettäväksi myöntämistä varoista lehtori Leo Ahlstedtille 400 mk, lehtori Martta Homille 500 mk, kanslisti Helka Kainulaiselle 500 mk, laboratorio-mestari Yrjö Kainulaiselle 700 mk, professori Pertti Muukkoselle 500 mk, fil.tri F. Nikolowskille 700 mk, lehtori Sirkka-Liisa Norko-Turjalle 700 mk, assistentti Raimo Pekkaselle 700 mk, ylim.op. Eija Salolle 700 mk, fil.maist. Hilka Sariolle 700 mk, amanuenssi Kaisa Tammiselle 400 mk, amanuenssi Pirkko Wegeliukselle 400 mk, lehtori Erkki Vierikolle 600 mk ja vt.lehtori C.-A. von Willebrandille 500 mk.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta lehtori Leo Ahlstedtille 300 mk, lehtori Eero Artolle 900 mk, assistentti Kari Castrénille 700 mk, professori Sakari Mattilalle 500 mk ja lehtori Martti Särkisillalle 900 mk.

Rudolf Geselliuksen stipendirahastosta assistentti Jaakko Koskimiehelle 130 mk.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahastosta assistentti Jaakko Koskimiehelle 175 mk.

Kauppakorkeakoulun Opettajien stipendirahastosta assistentti Jaakko Koskimiehelle 90 mk.

Stipendien ja matka-apurahojen saajain on aikanaan tehtävä ilmoitus apurahojen käytöstä kirjallisesti Kanslerille osoitettuna.

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Prof. W. Bonsdorffin rahasto: Sirola, Reijo 300:—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto: Heikkala, Pertti 300:—, Ingelin, Maija-Sisko 250:—, Kallioniemi, Kari 300:—, Kemppainen, Erkki 600:—, Lappi, Arja 500:—, Lindy, Timo 250:—, Luostarinen, Reijo 500:—, Saviaho, Asko 600:—, Sivander Jouko 500:—, Swanljung, Ritva 500:—, Tirkkonen, Sonja 500:—.

Opintoyhtiö Mainos-Juniorin palkinto: Vahvelainen, Tarmo 100:—.

Osuusliike Elannon käytettäväksi antamat kolme palkintoa Ltt. I:n tai Ltt. II:n alalta laadi-tuista ansiokkaista vähittäiskauppa-alan kysymyksiä käsittelevistä seminaaritutkielmista on annettu seuraaville: Karvonen, Seppo 200:—, Mannermaa, Kari 200:—, Sierla, Antti 200:—.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahasto: Pystö, Riitta 120:—.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahasto: Ahti, Alvar 500:—, Heinonen, Erkki 300:—, Jaakkola, Ritva 250:—, Juvonen, Ilse 300:—, Kallio, Eero 400:—, Kautiala, Irene 500:—, Keronen, Ahti 350:—, Kivi, Ulla 500:—, Kiviniemi, Marja-Leena 500:—, Könönen, Reino 350:—, Leinonen, Antti 600:—, Merenlahti, Paavo 300:—, Mäkelä, Esko 400:—, Nyberg, Reijo 300:—, Pesälä, Juhani 300:—, Petterson, Harri 500:—, Rajala, Pirkko 350:—, Saarinen, Jussi 600:—, Sierla, Antti 500:—, Sulonen, Taisto 300:—, Sääskilähti, Antti 350:—, Walkama, Pentti 350:—, Viitala, Urpo 300:—, Wuorenjuuri, Antti 500:—, Vuori, Pirkko 200:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto: Pyykkö, Onerva 85:—.

Kalle Kaupin muistorahasto: Huurinainen, Matti 600:—, Laaksonen, Eeva 300:—, Lappalainen, Raimo 500:—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahasto: Kalliomäki, Asta 300:—, Karjalainen, Kalle 300:—, Korhonen, Jarmo 300:—, Näränen, Lea 300:—, Ravantti, Anna-Liisa 200:—, Ritvanen, Liisa 300:—, Saarikoski, Jussi 400:—, Toivonen, Hilikka 400:—, Tuomikoski, Anna 400:—, Ylä-Liedenpohja, Jouko 400:—.

Kauppakorkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto: Nyman, Aune 680:—, Seppälä, Raija 750:—, Tiainen, Anja 750:—.

Kauppateiden Kandidaattiyhdistys ry:n rahasto: Puumanen, Kari 310:—.

Kilpiä Oy:n rahasto: Hämäläinen, Sirkka 750:—, Sampila, Kirsti 100:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahasto: Pyykkö, Onerva 95:—.

Alfred Kordelinin stipendirahasto: Laakkonen, Kauko 240:—.

Juho Lallukan muistorahasto: Halminen, Sirkka 80:—.

K. H. Lehtisen rahasto: Helin, Seija 350:—.

Ivar Lindforsin stipendirahasto: Hammarén, Jaakko 800:—, Kaivonen, Raija 600:—, Rajamaa, Jouko 770:—.

P. A. Luostarisen stipendirahasto: Kollanus, Ritva 430:—.

Oy Mars Ab:n stipendirahasto: Heikkala, Pertti 220:—.

Tukkukauppia S. Mäntysen rahasto: Hakala, Heikki 330:— ja Sointu, Pirkko 600:—.

Naisekonomien Kerhon palkinto: Kaivonen, Raija 100:—.

Neli Oy:n rahasto: Hilamo, Tuula 500:—, Karhapää, Leila 500:—, Palomäki, Tuula 500:—, Pellonmaa, Niilo 500:—.

V. P. Nurmilahden muistorahasto: Isojunno, Antti 600:— ja Puumanen, Kari 270:—.

Anni ja Samuli Pajarisen stipendirahasto: Pystö, Riitta 150:—.

Gustav Pauligin stipendirahasto: Siniharju, Hannu 500:— ja Takala, Liisa 400:—.

Pohjolan stipendirahasto: Halminen, Sirkka 200:—.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahasto: Kallioniemi, Kari 55:—.

Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahasto: Pyykkö, Onerva 130:—.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahasto: Hukkataival, Tarja 260:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahasto: Airikkala, Reino 500:—, Asiala, Erkki 500:—, Kähäri, Heikki 500:—, Laaksonen, Ulpu 500:—, Sampila, Kirsti 400:—.

Tabous-Osakekaupan stipendirahasto: Holopainen, Veli-Pekka 310:—.

Birger Wegeliuksen stipendirahasto: Kallioniemi, Kari 75:—.

Professori Henrik Virkkusen muistorahasto: Keloharju, Raimo 1.000:— ja Virtanen, Kalervo 500:—.

Palkintona seminaarikirjoituksesta ovat allamainituissa aineissa saaneet:

Liiketaloustiede I: Akkanen, Ulla 30:—, Collanus, Ritva 30:—, Haavisto, Kari 20:—, Hakala, Heikki 30:—, Hammarén, Jaakko 40:—, Hautaniemi, Erkki 30:—, Hokkanen, Leena 40:—, Huurinainen, Matti 40:—, Kaivonen, Raija 40:—, Leinonen, Antti 40:—, Lintula, Paavo 40:—, Oksa, Kimmo 20:—, Paalanen, Martti 30:—, Pollari, Veikko 30:—, Rautio, Marja 20:—, Saarinen, Jussi 30:—, Sauna-aho, Jussi 40:—, Taukojärvi, Jouko 40:—, Toivola, Olavi 40:—, Viljanen, Juhana 20:—, Winter, Lars 30:—.

Liiketaloustiede II: Auer, Altti 50:—, Auvinen, Eero 60:—, Elovaara, Seija 40:—, Eriksson, Seppo 60:—, Forsman, Erik 60:—, Hanste, Kirsti 60:—, Helin, Seija 60:—, Hietakari, Marja 60:—, Hovi, Hellevi 60:—, Jähkola, Leena 60:—, Jalkanen, Kalle 60:—, Kajanoja, Etelkä

60:—, Kari, Risto 60:—, Kiuas, Jussi 50:—, Kukkonen, Tapio 60:—, Kunnaala, Eeva 60:—, Laaksonen, Eeva 60:—, Lehmuskallio, Jorma 60:—, Liikkanen, Anna-Liisa 30:—, Malin, Pertti 30:—, Merenlahti, Paavo 60:—, Nietosvaara, Veikko 60:—, Puputti, Lauri 60:—, Rajamaa, Juhani 60:—, Ramstedt, Eva 50:—, Saarinen, Jaakko 60:—, Salonen, Raili 60:—, Seppälä, Reijo 60:—, Sinermä, Hannu 60:—, Sippola, Yrjö 40:—, Tavi, Juha 60:—, Tikkanen, Aila 60:—, Törhönen, Jarmo 60:—, Vuoksio, Jouko 60:—, Winter, Lars 60:—.

Kansantaloustiede: Alanne, Ermo 60:—, Hammarén, Jaakko 60:—, Heporauta, Eva 60:—, Kajanoja, Jouko 60:—, Koivisto, Pentti 90:—, Könönen, Juhani 60:—, Lampen, Erkki 60:—, Lintula, Paavo 60:—, Larjavaara, Tuomas 60:—, Manu, Martti 60:—, Merenlahti, Aila 60:—, Paalanen, Martti 60:—, Raatikainen, Heli 60:—, Rajamaa, Juhani 60:—, Saarinen, Jussi 60:—, Sierla, Antti 60:—, Toivola, Olavi 60:—, Vahvelainen, Tarmo 60:—.

Kauppaopikeus: Harala, Pentti 50:—, Huhtala, Tauno 50:—, Jauhki, Juhani 60:—, Niku-Paavola, Matti 50:—, Seppä, Jussi-Pekka 50:—, Sulonen, Taisto 50:—.

Kemia ja tavaraoppi: Helin, Seija 50:—, Hietakymi, Jukka 40:—, Kaivonen, Raija 50:—, Kalliola, Matti 40:—, Pyykkö, Onerva 40:—, Tiainen, Tuttu 40:—, Vanhanen, Pekka 50:—, Virta, Irmeli 50:—.

Talousmaantiede: Auer, Altti 50:—, Fonsén, Riitta 40:—, Hanste, Kirsti 40:—, Lindgren, Göran 50:—, Lintula, Paavo 50:—, Paavola, Juhani 40:—, Salonen, Raili 40:—, Simula, Jukka 40:—, Tavi, Juha 50:—, Tolvanen, Kari-Pekka 40:—, Tuominen, Seppo 40:—, Uro, Ritva 50:—, Visapää, Markku 50:—.

Talousmatematiikka: Purasmaa, Kirsti 50:—.

Tilastotiede: Järvinen, Sirkka 50:—, Nissilä, Rauno 50:—.

Englannin kieli: Haapaniemi, Tuula 60:—, Hermansen, Raili 50:—, Lounavaara, Pirkko-Merja 55:—, Roihu, Paula 45:—, Wessman, Sirkka 60:—.

Espanjan kieli: Nyman, Aune 50:—.

Ranskan kieli: Paaso, Marja 50:—.

Saksan kieli: Forsgård, Sirkka-Liisa 25:—, Kostiainen, Pirkko 25:—, Mallon, Raija 25:—, Laakso, Annikki 25:—, Lammila, A-L. 25:—, Mehto, Liisa 50:—, Pietiäinen, P. 15:—, Pikkarainen, Laila 25:—, Saharinen, Pirkko 25:—, Sihtola, Raisa 50:—.

Helsingissä, kesäkuussa 1965.

Pekka Heinänen

Puhe,

*jonka rehtori, professori Pekka Heinänen piti Kauppakorkeakoulun lukuvuoden
avajaisissa 12. 9. 1964*

Puoli vuosisataa sitten Kauppakorkeakoulun silloinen rehtori *Kyösti Järvinen* lausui lukuvuoden avajaispuheessaan mm. seuraavaa: ”Voi-nemme sanoa, että *kauppakorkeakouluilla*, joita oikeastaan vasta tämän 20. vuosisadan ajalla on eri kansojen keskuuteen perustettu, on ollut *kahtalainen tarkoitusperä*. Toisaalta niiden piti olla *ammattikouluja* toisten ammattikoulujen, kauppakoulujen ja kauppaopistojen, ohella, kouluja, jotka antaisivat ylioppilassivistyksen hankkineelle nuorisolle taloudellisessa elämässä, nimenomaan liike-elämässä, tarpeelliset tiedot ja taidot. Tällaisinakin niiden piti olla ylempiä oppilaitoksia, — erityisesti niiden kunniakas tehtävä piti olla kasvattaa ne henkilöt, jotka koke-muksen koulussa vartuttuaan kykeneisivät kohoamaan aina johtaviin asemiin asti nykyaikaisessa liike-elämässä, missä ei enää kokemuseräinen oppi yksin riitä, vaan vaaditaan systemaattiseen ajatteluun ja toimintaan tottumista, aikansa sivistyksen täydellä tasolla olemista. Mutta toisaalta kauppakorkeakoulut myös tahtoivat olla *korkeakouluja*, yliopistojen ja teknillisten y.m. korkeakoulujen rinnalla, tieteellisiä laitoksia, joissa opiskelun piti kehittää kykyä tieteelliseen ajatteluun ja arvosteluun, laitoksia, jotka tieteellisen tutkimustyön soihdulla loisivat valoa talou-dellisen elämän ilmiöihin ja liike-elämän syntyihin syviin.”

Näin siis tämän laitoksen ensimmäinen rehtori käsitti korkeakoulun tehtävän, käsitti sen ihmeteltävässä määrin samankaltaisena kuin me tänä päivänä. Uuden opinahjon päämäärä oli asetettu korkealle. On ymmärrettävää, että eteneminen tällaisia tavoitteita kohti on ollut sekä hidasta että vaikeata, ja on ymmärrettävää, että nuoren korkeakoulun täytyi pitkään taistella ennakkoluuloja ja väärinkäsityksiä vastaan valla-takseen itselleen paikan akateemisen auringon loisteeseen.

Rehtorin korkeakoulun tehtävästä esittämä näkemys on syytä arvoistaa sitäkin korkeammalle, kun noihin aikoihin kauppakorkeakoulujen tavoitteet eivät olleet edes asianomaisten omassa piirissä ehtineet selkiintyä. Niinpä 16 vuotta aikaisemmin Itävallan Export-Akademie'n perustamisvaiheessa laitoksen päätehtäväksi katsottiin — ministeriaali-neuvos *Rösslerin* ajatuksia lainatakseni — ”huolehtiminen kaupallisen tietouden käytännöllisestä puolesta eikä kenties teoreettisesti koulutettujen henkilöiden esiin marssittaminen.” Kauppakorkeakoulujen kehityksessä ilmenevä ristiveto käytännön ja teorian välillä, opetusta hallitsevat Januksen kasvot, esittäytyvät siis jo korkeakoulujen alkuvaiheessa, emmekä ole vielä kukaan vapautuneet noiden kasvojen tuikeasta katseesta.

Kauppakorkeakoulun, samoin kuin muunkin korkeakoulun tai yliopiston aksiomaattisena tehtävänä on palvella sitä yhteiskuntaa, joka sen on pystyttänyt. Sen tulee kouluttaa sellaisia yksilöitä, joita yhteiskunta kulloinkin tarvitsee tai tulee tarvitsemaan vuosien tai vuosikymmenienkin kuluttua. Tämä vaatii korkeakoululta jatkuvaa valppautta, sen tulee kuunnella yhteiskunnan ääntä, siltä vaaditaan oikeata tehtävän asettelua, opetuksen ja tutkimuksen suunnan toistuvaa tarkkailua, muutoksia ja jälleen muutoksia. Korkeakoulu on ja sen tulee aina olla alati muuttuva instituutio: *muuttuva korkeakoulu*.

On mielenkiintoista tutkistella sitä jatkuvien muutosten prosessia, joka yliopistoissa ja korkeakouluissa on vuosikymmenien, jopa vuosisatojen kuluessa tapahtunut. Yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset heijastuvat yliopistoihin ja korkeakouluihin, mutta myös kääntäen viimeksi mainituilla on ollut yhteiskuntaa, jopa koko ihmiskuntaa voimakkaasti muokkaava vaikutus. Kun yliopistot syntyivät — vanhimmat jo 12. vuosisadalla — ne olivat ja pysyivät pitkään yhtenäisinä kokonaisuuksina. Tavallisesti neljästä tiedekunnasta, jumaluusopillisesta, oikeustieteellisestä, lääketieteellisestä ja filosofisesta, muodostui tämä kokonaisuus, universitas. Toisaalta yliopisto oli myös opettajien ja ylioppilaitten muodostama korporaatio, jota nyt tekisi mieli verrata mestarin ja oppipoikien vastaavanlaiseen kokonaisuuteen. Yhteiskuntaa palvellakseen yliopisto pyrki valmistamaan sille pappeja, tuomareita, lääkäreitä ja opettajia, mutta yhteiskunnan etua ajattelematta sen suojissa harjoitettiin myös tiedettä. Täytyi kulkea pitkä taival, ennenkuin yhteiskunnassa tieteenharjoittaminen oivallettiin korkeakoulun olemassaolon perusedellytykseksi. Epäilemättä tähän kehitykseen ovat voimallisimmin vaikuttaneet ne tieteen saavutukset, joita yhteiskunta on voinut välittömästi käyttää hyväkseen ja jotka ovat vieneet sitä kevyempiä elinehtoja kohti.

Teollisen vallankumouksen lähtölaukauksena voidaan perustellusti pitää *James Wattin*, Glasgow'n yliopiston mekaanikon, tekemää kek-

sintöä, jolle myönnettiin patentti lähes 200 vuotta sitten. Tämän keksinnön kautta näet ensi kerran onnistuttiin todella tehokkaasti muuttamaan hiilen kemiallinen energia kineettiseksi energiaksi, kansanomaisesti sanoen hiili pantiin tekemään ihmisen työtä. Ajatus sinänsä oli vallankumouksellinen ja se ikäänkuin katalysoi eräänlaisen ketjureaktion. Teollisuus lähti lumivyöryn tavoin liikkeelle. Sen valtava ekspansio aiheutti teknikoitten ja insinöörien kysynnän voimakkaan lisäyksen. Kun tätä kysyntää yliopistot eivät pystyneet tyydyttämään, syntyi Euroopan eri puolille erityiskorkeakouluja yhteiskuntaan ilmestyneen uuden opillisen vajauksen peittämiseksi. Sysäys teknillisten korkeakoulujen kehitykselle oli annettu.

1800-luvun loppuun mennessä tuo ketjureaktio oli joutunut taas uuteen purkautumisvaiheeseen. Euroopan ja Pohjois-Amerikan teollisuuden tuotanto oli siihen mennessä saavuttanut mahtavat mittasuhteet; teollisuusmaissa oli syntynyt yrityksiä, jotka suurina sarjoina syytivät mitä erilaisimpia hyödykkeitä ostavan yleisön käsiin, jopa siinä määrin, että niiden markkinointi vaikeutui ja vaati erikoistoimenpiteitä. Sanalla sanoen talous kokonaisuudessaan oli kokenut voimakkaan kasvuvaiheen. Kaikki tämä aiheutti yhteiskuntaan jälleen uudenlaisen koulutetun työvoiman kysynnän, jonka tyydyttämiseksi syntyi toinen erityiskorkeakoulujen tyyppi, kauppa- ja korkeakoulut. Niiden tehtäväksi tuli oppineiden kouluttaminen yhteiskuntaa, lähinnä talouselämää varten. Mutta ennen pitkää niidenkin piirissä oivallettiin tieteenharjoittamisen fundamentaalinen merkitys. Kauppa- ja korkeakouluissa suoritettu talouselämän tapahtumien tieteellinen tutkimus lähti omalta osaltaan viemään yhteiskunnan kehitystä eteenpäin.

Jos vertaamme tämänpäivän yliopistoa vuosisatojen takaiseen, toteamme valtavan muutoksen. Mestarin ja oppipoikien työpajasta on kehkeytynyt mahtava teollisuuslaitos, joka oppilasmassasta muokkaa tiettyjen kaavojen mukaisia tuotteita yhteiskunnan eri paikkoihin ja portaille sijoitettavaksi. Opiskelijan yksilöllisyys ja persoonallisuus näyttävät jäävän kokonaan massan muodostaman hahmon varjoon. Kun tuo massa kasvamistaan kasvaa, on vaikea enää edes kuvitella, että jokainen opiskelija voisi saada yksilöllisen, hänen olemustaan parhaiten muokkaavan opetuksen. Pitkälle on jo edetty niistä ajoista, jolloin kukin sai opiskella mitä halusi ja milloin halusi. Tuntuu kuin *alma mater* olisi kätkenyt äidillisen hellyytensä ja ottanut suojakseen kilven, johon on suurin kirjaimin tekstattuna sanat: *numerus clausus*.

Tämä kilpi ei kuitenkaan ole kyennyt estämään useitten yliopistojen paisumista jättiläismäisiksi laitoksiksi. Vai mitä on sanottava siitä, että esim. jossakin Calcuttan yliopistossa ja sen collegeissa on opiskelijoita

114 000 tai kunnianarvoisan Sorbonnen yliopistossa 3 000 opettajaa yrittää parastaan selviytyäkseen 74 000 ylioppilaan opetuksesta. Pohjoismaiden suurimmassa korkeakoulussa, Helsingin yliopistossa, opiskeli viime vuonna lähes 17 000 ylioppilasta. Vain vajaat kaksi vuosikymmentä aikaisemmin heitä oli puolet ja puoli vuosisataa sitten kymmenes osa tästä määrästä. Kehityksen käyrä on pelottavan jyrkästi nouseva.

Oikeutetusti voidaan esittää kysymys, miten tällaisissa olosuhteissa säilyy yliopiston yhtenäisyys ja kokonaisuus. Tämä kysymys sisältyi yhtenä monista v. 1960 julkaistuun Saksan yliopistojen probleemoja koskeneen kiertohaastattelun selvittelyyn. Vastaajiksi oli valittu seitsemäsosa neljän yliopiston professori- ja dosenttikunnasta. Suurin osa eli n. 76 % vastaajista piti yliopiston yhtenäisyyttä menetettynä, kyseenalaisena tai uhattuna. Heidän käsityksensä mukaan tiedekunnat ovat kulkeutuneet siinä määrin erilleen toisistaan, että niiden väliset yhteydet ovat käytännöllisesti katsoen katkenneet, eri tiedekuntien opettajat eivät tunne toisiaan, opiskelijat näkevät professorinsa ensi kertaa vasta loppukuulustelussa. Useimmat vastaajat (57%) pitävät tällaista asiantilaa, tiedekuntien ammattikoulutendenssiä, hyljättävänä negatiivisena piirteenä, toiset (15 %) ottavat sen vastaan väistämättömänä tosiasiana ja vain pieni vähemmistö (9 %) arvostaa sen positiivisena ilmiönä. Näyttää siis siltä kuin universitas olisi pirstoutunut erillisiksi yksiköiksi, joita vain yhteinen hallinto enää sitoo toisiinsa.

Yliopistojen yhtenäisyyden löyhtymisestä huolimatta ajallemme on ominaista uusien korkeakoulujen synty vähintään kahden tiedekunnan kokonaisuutena, jo toiminnassa olevan erityiskorkeakoulun laajentuminen yliopistoksi tai korkeakoulun sulautuminen yliopistoon tiedekuntana.

Saksassa tällainen kehitys on kauppakorkeakoulujen kohdalla selvästi havaittavissa. Eräät niistä ovat lopettaneet toimintansa, toiset taas kuten Frankfurtin ja Kölnin korkeakoulut laajentuneet täydellisiksi yliopistoiksi. Münchenin, Nürnbergin ja Leipzigin korkeakoulut ovat yhtyneet tiedekuntina yliopistoihin, Berliinin kauppakorkeakoulu vastaavasti teknilliseen korkeakouluun. Täten maan yhdeksästä kauppakorkeakoulusta enää vain Wirtschaftshochschule Mannheim jatkaa itsenäisenä laitoksesta toimintaansa. Lisäksi on syytä tähdentää, että useihin muihinkin Saksan yliopistoihin ja teknillisiin korkeakouluihin kuuluu taloustieteellinen tiedekunta.

Pohjoismaiden kaikki yhdeksän kauppakorkeakoulua ovat säilyttäneet itsenäisyytensä. Näistä nuorin on Århusin, se kun on perustettu vasta kahdeksan vuotta sitten; vanhimman nimeäminen taas riippuu laskuperusteista. Ruotsissa ei vuoden 1920 jälkeen ole syntynyt uusia kauppakorkeakouluja, vaan ekonomien kysynnän lisäys pyritään tyydyttämään yliopistojen voimin.

Englannissa on oikeastaan vain yksi kauppakorkeakoulu, The London School of Economics and Political Science, joka sekin jo v. 1900 eli viisi vuotta perustamisensa jälkeen liitettiin Lontoon yliopiston osaksi. Se on tullut kuuluisaksi ennen kaikkea kansantaloustieteen — ei siis kauppakorkeakoulujen keskeisimmän oppiaineen, liiketaloustieteen — opetuksen ja tutkimuksen tyyssijana. Useissa muissakin Englannin yliopistoissa on yhteiskunta- ja taloustieteellisiä tiedekuntia, mutta niihinkin on vasta viime aikoina perustettu liiketaloustieteen oppituoleja.

Ranskan osalta tilanne on edellisestä sikäli poikkeava, että taloustieteiden opetus maan yliopistoissa on useimmiten yhdistetty oikeustieteelliseen tiedekuntaan ja vasta muutamia vuosia sitten liiketaloustieteelliset opinnot tehtiin mahdollisiksi lainopin tai kansantaloustieteen opiskelun täydennykseksi. Pariisin kauppakorkeakoulu, L'école des hautes études commerciales, joka on perustettu jo v. 1881, on jäänyt maan ainoaksi tämän alan varsinaiseksi korkeakouluksi. Hämmästykseni sain aivan äskettäin kuulla, että sen opiskelijat ovat kaikki miespuolisia ja että naisylioppilaita varten on perustettu toinen kauppakorkeakoulu.

Yhdysvalloissa ja Kanadassa taloudellisten korkeakoulujen kehitys on kulkenut monessa suhteessa eri teitä kuin vanhalla mantereella. Useimmat korkeakoulut — erään arvion mukaan noin 400 — antavat vain undergraduate-tason opetusta bachelor-asteelle ja noin 200 graduate-asteista opetusta master-asteelle saakka. Opiskelijamäärät sikäläisissä yliopistoissa ja korkeakouluissa ovat valtavat ja siitä johtuen myös tutkinnon suorittaneita on paljon; äsken mainitun arvion mukaan Yhdysvalloissa noin 50 000 ylioppilasta suorittaa vuosittain Bachelor of Business Administration-tutkinnon, 5 000 Master-tutkinnon ja 100—200 tohtorin arvoon oikeuttavat opinnot.

Viime kevään kuluessa lähetettiin toimestani Euroopan tärkeimpiin kauppakorkeakouluihin kyselylomake, jossa tiedusteltiin mm. opettajakunnan rakenteen ja oppilasmäärien muutoksia. Vastauksia sain kaikkiaan 18 korkeakoulusta tai taloustieteellisestä tiedekunnasta. Niistä käy ilmi, että eri korkeakoulut poikkeavat siinä määrin toisistaan, että täsmällisten vertailujen tekeminen materiaalin pohjalta osoittautui mahdottomaksi. Tästä huolimatta vastauksiin sisältyy paljon mielenkiintoista tietoutta.

Mitä nimenomaan opiskelijamääriin tulee, se on kaikissa kauppakorkeakouluissa lisääntynyt 1950-luvulla, jota ajanjaksoa tiedustelu lähinnä koski. Suhteellisesti suurin lisäys on tapahtunut Antwerpenin, maailman vanhimman kauppakorkeakoulun kohdalla. Keskimääräinen kasvuprosentti on 78. Tätä laskettaessa ei ole otettu huomioon oman

maamme kauppakorkeakouluja, joissa kevätlukukaudella vuonna 1951 opiskeli yhteensä 1 471 henkilöä ja 12 v. myöhemmin 3 128, joten lisäys on 113 %. Emme ole täysin kyenneet seuraamaan uusien ylioppilaitten kasvuvauhtia, heidän lukumääränsä kun on lisääntynyt samassa ajassa 145 %. Suomen väkiluvun lisäys on tähän verrattuna sangen vaatimaton, vain 12 %.

Vastauksista paljastuu myös eräitä mielenkiintoisia yksityiskohtia. Suurin opiskelijamäärä 7 762 oli viime lukuvuonna Kölnin yliopiston talous- ja yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa. Pohjoismaiden suurin on Kööpenhaminan kauppakorkeakoulu, jossa samaan aikaan oli 3 300 opiskelijaa, eli likipitään yhtä paljon kuin Suomen neljässä kauppakorkeakoulussa yhteensä. Hämmästyttävän yksityiskohta on Norjan ainoan — Bergenin — kauppakorkeakoulun sangen vähäinen opiskelijamäärä 299. Ankara numerus clausus on pakottanut huomattavan määrän norjalaisia ylioppilaita hakeutumaan ulkomaisiin kauppakorkeakouluihin. Mm. niinkin kaukana kuin Sveitsissä, St. Gallenin korkeakoulun ylioppilaskunnassa norjalaiset — luvultaan 114 — olivat viimeksi kuluneen lukukauden aikana suurin ulkomaalaisryhmä.

Opettajien lukumäärässä tapahtuneita muutoksia heterogeenisen tilastomateriaalini perusteella ei saa selvitettyksi. Heidän tämänhetkinen kokonaislukumääränsä nousee vähän yli 2 000 ja jokaista opettajaa kohti tulee keskimäärin 20 opiskelijaa, omassa korkeakoulussamme keskimäärin 21. 50 vuodessa tämä suhdeluku on korkeakoulussamme nelinkertaistunut. Ilmeisesti kehitys on muuallakin kulkenut samaan suuntaan: Opiskelijain määrä on kasvanut selvästi nopeammin kuin opettajien.

Yleisesti tajutaan, että tässä kehityskäyrien erilaisuudessa piilee vakava vaara. Mm. ylioppilaat, pohtiessaan tämän vuosikymmenen korkeakoulupolitiikkaamme, törmäsivät tähän kysymykseen. Suomen ylioppilaskuntien liiton julkaisemassa muistiossa sanotaan sangen kursailemattomaan tyyliin mm. ”Opiskelijan perusoikeuksiin voidaankin katsoa kuuluvan säännöllinen henkilökohtainen kosketus pääaineen professoriin viimeistään opintojen loppuvaiheessa sekä kiinteä yhteistyö yhden alemman opettajan kanssa opintojen alusta alkaen”. Ja pari sivua myöhemmin todetaan kategorisesti: ”Koska korkeakoulujen opettajamäärä nykyisin on useimmilla aloilla täysin rittämätön, on opettajavoimaa kiireellisesti lisättävä”. Myönnän kernaasti, että näin todella pitäisi tapahtua, mutta opettajavoiman kiireellinen lisääminen ei valitettavasti ole noin vain toteutettavissa. Opiskelijain ja opettajien lukumäärien muuttumista kuvaavia käyriä ei mahtikäskyllä voida yhdensuuntaistaa, ei edes rahan mahdollilla. Kysymys on opettajavoimien jälkikas-

vusta, siis probleemasta, johon kiinnitin huomiota vuosi sitten. En halua-kaan puuttua siihen nyt tämän enemmälti. Sallittakoon kuitenkin vielä lyhyt siteeraus St. Gallenin korkeakoulun nykyisen rehtorin *O. K. Kauffmannin* eräästä viime vuonna julkaistusta kirjoituksesta. Suomen-nettuna se kuuluu näin: ”Tämänhetkistä opiskelijamäärää kohti profes-sorien nykyinen luku on liian vähäinen, etenkin kun otetaan huomioon, että korkeakouluprofessori ei voi olla vain ylioppilaita varten, vaan hänen täytyy siinä ohessa säästää aikaansa tieteelliselle työlle ja hänellä on vel-vollisuuksia asiantuntijana valtiota ja talouselämää kohtaan”. Ja kui-tenkin hänen korkeakoulussaan oli mainittuna aikana keskimäärin ”vain” 43 opiskelijaa professoria kohti, meillä 152.

Edellä esitetty on kohdistunut pääasiassa korkeakoulun näkyvimpään osaan, sen elävään materiaaliin. Sen sisäinen olemus, sen henki onkin jo vaikeasti kuvattavissa ja kullekin korkeakoululle ominainen. Monessa tapauksessa tätä pyritään vaalimaan mahdollisimman *m u u t t u m a t -t o m a n a*, pyritään säilyttämään esim. tietyt seremoniat sellaisina, kuin ne olivat jo vuosikymmeniä tai vuosisatoja sitten. Jonkin kirjoittamatto-man lain mukaan rehtorin tulee pitää avajaispuheensa frakkiin, mustiin liiveihin ja viittaan sonnustautuneena. Promootiot noudattelevat vuosi-sataisia traditioita ja jossakin Keski-Euroopassa yliopistollinen juhla-kulkue on kuin keskiaikainen kavalkadi. Kaikkea tätä akateemista tapa-kulttuuria vaalitaan pieteetinomaisesti. Sekään ei sentään ratkaise kor-keakoulun henkeä. Meistä itse kukin on osa korkeakouluamme, meistä riippuu tämän instituutin henki.

Vaikka emme siis kykenekään seuraamaan muuttuvaa korkeakoulua tässä sen sisäisimmässä mielessä, me voimme tarkkailla sen puitteissa tapahtuvaa toimintaa, sen opetus- ja tutkimustyön kehityskulkua. Kor-keakoulun arvo punnitaan usein viimeksi mainitun, siis tutkimustyön tulosten perusteella. Ne luovat kirkkaamman tai himmeämmän loisteen korkeakoulun ylle ja suotuisissa tapauksissa kiidättävät sen maineen pit-kälti yli oman maan rajojen. Tästä huolimatta opetustyö on katsottava yhtä olennaiseksi korkeakoulun tehtäväksi, etenkin kauppakorkeakoulun kaltaisessa erityiskorkeakoulussa.

Saadaksemme summittaisen yleiskuvan opetuksessa tapahtuneista vir-tauksista tarkkaillaamme aluksi eräiden professuurien opetusalojen muuttumisia. Kauppakorkeakouluissa, joihin tarkastelumme nyt rajoi-tamme, opetuksen rungon ovat aina muodostaneet taloustieteet. Mutta kansantalous- ja liiketaloustieteen oppituolien kulloisetkin lukumäärät eivät ilmeisesti noiden alojen merkitystä arvioitaessa tee täyttä oikeutta jälkimmäiselle, eivät varsinkaan korkeakoulujen perustamisvaiheissa, koska silloin on täytynyt tärkeysjärjestyksen ohella ottaa huomioon myös

virkojen täyttämismahdollisuudet. Tämä ilmenee esim. Tukholman kauppakorkeakoulun professuurien perustamisjärjestyksestä. Ensimmäisenä perustettiin kansantaloustieteen, vuotta myöhemmin liiketaloustieteen oppituoli, 8 vuoden kuluttua toinen kansantaloustieteen, mutta vasta 25 vuoden kuluttua toinen liiketaloustieteen professuuri jne. Tällä hetkellä sanotussa korkeakoulussa on neljä kummankin aineen professuuria. Näiden pääaineiden oppituolien lukumäärät ovat useissa muissakin kauppakorkeakouluissa ja yliopistojen taloustieteellisissä tiedekunnissa suunnilleen samansuuruiset.

Mielenkiintoista on tarkastella, missä järjestyksessä professuurien perustaminen tapahtuu aivan uusissa taloustieteellisissä tiedekunnissa. Berlinin Freie Universität'issä, joka perustettiin 16 vuotta sitten, on ko. tiedekunnassa tällä hetkellä 20 professoria, joista seitsemän kansantalous- ja kuusi liiketaloustieteessä. Lundin yliopiston kolme vuotta sitten perustetun taloustieteellisen tiedekunnan viidestä prosessorista kolme on liiketalousmiestä, kansantaloustieteen ainoa professuuri on vielä avoinna.

Oikeustieteen asema eri kauppakorkeakouluissa on ja on ollut hyvin erilainen. Yleensä se on joko yhden tai useamman professuurin voimalla edustettuna ja tavallisimmin korkeakoulun perustamisesta lähtien. Sellaiset tieteenhaarat, kuin maantiede, teknologia, tilastotiede, matematiikka ja kielet katsotaan yleensä koulutusta täydentäviksi oppiaineiksi.

Viimeksi kuluneiden 10—15 vuoden aikana ovat eräät yhteiskuntatieteet rynnistäneet kauppakorkeakouluihin ja taloustieteellisiin tiedekuntiin. Tämä koskee erityisesti sosiologiaa, talous- ja sosiaalipsykologiaa, jopa sosiaaliantropologiaakin. Esim. Pariisin korkeakoulussa on professuuri erikseen ”Mustan Afrikan”, teollisen yhteiskunnan ja nykyajan yhteiskunnan sosiologiaa varten. Myös valtiotiede erilaisin lisämäärein (*Wirtschaftliche Staatswissenschaft*, *Wissenschaft der Politik*, *La vie politique*, *La vie administrative* jne.) on saanut sijansa opetusohjelmiin. Uusi suuntaus ilmenee myös yliopistojen asianomaisten tiedekuntien nimestä, johon useimmiten sisältyvät käsitteet talous ja yhteiskunta. Ei liene salaisuus, että omankin korkeakoulumme nimenmuutto on ollut keskustelun alaisena, mutta pieteettisyystäkö vai mistä johtuen, se on säilynyt jo yli 53 vuotta muuttumattomana.

Eri alojen opetusaineksessa on runsaan puolen vuosisadan kuluessa tapahtunut melkoisia muutoksia. Opetus on pyrkinyt — ainakin parhaimmillaan ollessaan — seuraamaan tiiviisti tutkimuksen kehitystä. Vuosisatamme alussa esim. liiketaloustiede oli vielä selvästi deskriptiivistä, kuvailevaa tai teknillisiin seikkoihin pitäytynyttä. Tätä osoittavat mm. sellaiset ko. aineen nimitykset, kuten kauppa- ja liikkeenhoito-oppi, *Handelstechnik*, *Handelskunde* jne. Mutta ennen pitkää opetus siirtyy

teoreettisen järjestelmän luomiskauteen, se saa eksaktimman luonteen ja yhä enemmän matemaattisia piirteitä. Opetus differentioituu talouselämän eri aloja tai eri funktioita selvitteleväksi. Aikaisemmin voimakkaasti korostetun laskentatoimen rinnalla organisaation, tuotannon ja menekin probleemoihin aletaan kiinnittää yhä runsaammin huomiota. Sellaiset liikkeenjohdon funktionaaliset toimenpiteet, kuten päätöksenteko, suunnittelu ja tarkkailu, tunkeutuvat etualalle.

Näyttää siltä, että tällaisten kohteiden opetuksessa eivät enää vanha klassillinen luento ja seminaari ole riittäviä, vaan on täytynyt luoda uusia menetelmiä, jotka ovat voimallisesti aktivoineet opiskelijain oma-toimisuutta. Ryhmätyöskentely, case-harjoitukset ja liikepelit ovat tämän päivän opetuksessa valtteja niin meillä kuin muuallakin.

Myös perifeerisemmissä aineissa on tapahtunut muutoksia. Mainitsen esimerkkinä vain matematiikan. Korkeakoulumme ensimmäisten sääntöjen mukainen kauppa- ja finanssilaskento sekä kalkulationsioppi on muuttunut nykyaikaiseksi talousmatematiikaksi. Tästä vakuuttautuakseen ei tarvitse muuta kuin luoda silmäys tämän vuoden opetusohjelmaan, jossa vilahtelevat sellaiset käsitteet kuin lineaarisen suunnittelun teoria, lineaarinen algebra, differenssi- ja differentiaaliyhtälöiden teoria ja näiden taloustieteelliset sovellutukset. Myös automaattisen tietojenkäsittelyn perusteista on ohjelman mukaan ylimääräinen luentosarja. Kun tätä kaikkea vertaa esim. 50 vuoden takaisessa vuosikertomuksessa kauppa- ja finanssilaskennosta esitettyyn selostukseen, jonka mukaan opetus on keskittynyt pääasiassa aritmetiikkaan prosentti-, korko- ja ketjulaskuineen, lyhennettyine laskutapoineen jne. on ero todella tuntuva.

Eräs kaikille kauppakorkeakouluille yhteinen muutos on tapahtunut opiskeluajan pidentymisen muodossa. Aikaisemmin 2-vuotisen ekonomin- tai sitä vastaavan tutkinnon suorittaminen kestää nyt yleensä 3 vuotta, mutta esim. Länsi-Saksassa, Belgiassa ja Kreikassa 4 vuotta. Meillä muutos pantiin toimeen v. 1946, muualla yleensä aikaisemmin. Opiskeluajan edelleen pidentämistä koskevia ehdotuksia on silloin tällöin tehty, useimmiten opiskelijain itsensä taholta. Ehdotusta on perusteltu mm. sillä, että todellinen opiskelu-aika yleensä venyy kolmea vuotta huomattavasti pitemmäksi. Vain vajaat 19 % opiskelijoista on viime vuosina kyennyt saattamaan ekonomin tutkintoon tähtäävät opintonsa päätökseen minimiajassa. Tänä vuonna, jolloin ensimmäiset v. 1961 uusittujen järjestyssääntöjen mukaan opiskelevat valmistuvat ekonomiksi, heidän lukumääränsä on selvästi suurempi, minimiajassa valmistuneita kun näet on yli 31 % koko määrästä. Onko järjestyssääntöjen muutos vaikuttanut tähän suuntaan, niinkuin kolme vuotta sitten arveltiin tapahtuvan, se tullaan näkemään sitten kun tilastomateriaalia on

runsaammin käytettävissä. Toistaiseksi ei opiskeluajan pidentämistä koskevia yksityisluontoisia ehdotuksia ole lähetetty korkeakoulumme hallintoelinten käsiteltäväksi.

Oman korkeakoulumme kohdalla on syytä palata vielä eräisiin opetusta ja tutkimusta koskeviin seikkoihin. Voidaan oikeutetusti sanoa, että tämä oppilaitos sai korkeakoulun ”ulkonäön” yhdeksän vuotta perustamisensa jälkeen eli v. 1920, jolloin ensimmäiset professorit perustettiin. Ja mihin aineisiin ne perustettiin? Vastaus on oikeastaan yllättävä, sillä nuo aineet ovat juuri samat, joissa nykyisinkin on professori tai professoreita, nykyisiä nimityksiä käyttäen siis kansantaloustiede, liiketaloustiede, kauppaoikeus, kemia ja tavaraoppi, talousmaantiede ja talousmatematiikka. Vaikka virkojen lukumäärä on runsaasti kaksinkertaistunut, ei v. 1929 jälkeen mikään uusi oppiaine ole saanut edustajaansa opettajaneuvostoon. Tämä voitaisiin tulkita johtuvan joko siitä, että aikanaan Kauppakorkeakoulun päättävillä hallintoelimillä on ollut tavallista terävämpi katse näkemään vastaisen kehityksen linjat ja oivaltamaan niiden aiheuttamat, opetusta koskevat vaatimukset, tai siitä, että olemme pysähtyneet polkemaan paikallamme. Käsitykseni mukaan totuus lienee löydettävissä jostakin molempien vaihtoehtojen välimailta.

On ilmeistä, että Kauppakorkeakoulu — maamme talouselämää, sen eri sektoreita, sen kokonaisuutta palvellessaan — on onnistunut tehtävänsä tähän mennessä tyydyttävästi täyttämään. Mutta yhteiskunnan rakenne ja tarpeet muuttuvat; ne on inventoitava riittävän usein ja tuloksista tehtävä oikeat, tulevaakin kehitystä ennakoivat johtopäätökset.

Prof. *Fougstedtin* ekonomien tarvetta koskeva tutkimus on tämän-suuntaisena selvityksenä saavuttanut melkoista huomiota. Sen alkuperäistä versiota on myöhemmin tarkennettu, mutta ilmeisesti se kaipaa jatkuvaa tutkimista. Ekonomi- ja kirjeenvaihtajakoulutuksen kvantitatiivisen selvittelyn ohella olisi tärkeätä kiinnittää huomiota myös kysymyksen kvalitatiiviseen puoleen, jotta yhteiskunnan tarpeet tältä osin kohtuudella voitaisiin jatkuvasti tyydyttää. Tätä varten on välttämätöntä, että yhteiskunta ja korkeakoulu hyvin tuntevat toisensa. Sangen yleinen lienee sellainen käsitys, että Kauppakorkeakoululla on hyvät suhteet maamme talouselämään. Mutta vaikka näin onkin asianlaita, noiden hyvien suhteiden taakse saattaa silti kätkeytyä puolin ja toisin melkoinen määrä informaation puutetta. Olemme itse täysin tietoisia siitä, että tilillemme on kirjattava tässä suhteessa monia laiminlyöntejä, mutta yksityisissä keskusteluissa olen pannut merkille, että myös vastapuoli on valmis tunnustamaan ”syntinsä” ja tekemään tarvittavat johtopäätökset, so. lisäämään korkeakouluun kohdistuvaa tiedotustoimintaa. Näkisin mielelläni, että tämä ei tapahtuisi vain vuosikertomuksia, juhla-

julkaisuja, uutuustiedotuksia tai muita vastaavia, sinänsä hyödyllisiä, jopa välttämättömiäkin kirjallisia tuotteita lähettämällä, vaan myös henkilökohtaisen yhteydenpidon muodossa. Puhuttu sana antaa tälle kontaktille oikeata elävää voimaa. Miltähän tuntuisi jokin studia generalia-tyyliin suunniteltu luentosarja, jonka otsikkona olisi esim. ”Suomen suuryritykset esittäytyvät.”

Odotellessamme tällaista informaatioaineistoa, meidän on uusia suunnitelmia laatiessamme tyydyttävä siihen tietomateriaaliin, joka nyt on käytettävissämme. Julkisen sanan palstoilla on silloin tällöin — itse asiassa verraten harvoin — kiinnitetty huomiota kauppakorkeakoulujen opetus- ja vieläkin harvemmin niiden tutkimustyöhön. Jokin aikakauslehti katsoo aiheelliseksi suositella kauppakorkeakouluillemme realistisempaa otetta määrittelemättä kuitenkaan, mitä se tällä sanonnalla tarkoittaa, ja toinen arvostelee ankarin sanoin vieraitten kielten opetusta. Viimeksi mainittu tuntuu sitäkin yllättävämmältä, kun korkeakoulusamme on opetusta juuri tällä sektorilla pyritty viime vuosina voimakkaasti tehostamaan, kuten vuosi sitten saatoin osoittaa. Kirjoittaja ei — monista asiantuntemusta osoittavista seikoista huolimatta — tunne olojamme riittävän hyvin. Tämä tapaus antaakin aiheen todeta, että oma tiedotustoimintamme ei ole ollut tarpeeksi tehokasta.

Informaatioaineistoa ovat kartuttaneet myös eräät keskustelutilaisuudet, joissa on käsitelty ekonomikoulutusta, ekonomien tarvetta ja eräitä muitakin kysymyksiä. Eräässä tällaisessa tilaisuudessa selviteltiin tukku- ja vähittäiskaupan ekonomitarvetta. Sen pöytäkirjasta poimittakoon pari lausumaa: ”Keskusliikkeisiin ekonomit tuntevat mielenkiintoa, mutta eivät vähittäiskauppaan. Sitä ei toistaiseksi katsota ekonomien tehtäväksi. Asennoitumisessa olisi saatava aikaan muutos.” Ja edelleen: ”Korkeakoulukasvatus ja käytännön tehtävät kaupan alalla eivät ole löytäneet vielä toisiaan.” Mielestäni nämä lainaukset osoittavat selvästi, että jälleen informaatiota tarvittaisiin puolin ja toisin. Jos kaupan johtavilla paikoilla tunnetaan ekonomikoulutuksen tavoitteet ja ne tunnustetaan oikein asetetuiksi ja jos tämän jälkeen voidaan vähittäiskaupan piiristä löytää noita tavoitteita vastaavia tehtäviä, ei pitäisi olla vaikeuksia ekonomien palvelukseen saannilla edellyttäen, että tarjotut palkat ovat kilpailukykyisiä.

Mutta ei vain kauppa, vaan talouselämän muutkin sektorit ovat yhä kasvavin määrin lisäämässä taloudellisen tai taloustieteellisen koulutuksen saaneen työvoiman kysyntää. Teollisuus asettaa sille omat kvalifikaatiovaatimuksensa, julkinen sektori omansa, samoin järjestötoiminta jne. Tähän saakka ekonomikoulutus on pyrkinyt tyydyttämään tuon kysynnän kokonaisuudessaan koulutuksen puolesta — sanoisinko — standardi-

soidun työvoiman avulla. On lähdetty siitä ajatuksesta, että jokaiselle ekonomiksi valmistuvalle on annettava peruskoulutus, joka takaa ainakin jonkinlaisen menestyksen talouselämän kaikilla eri sektoreilla. Tämä lienee ollutkin aikanaan oikeaan osunut ratkaisu, mutta käsitykseni mukaan se kaippaa jo kiireesti korjausta. Miten tämä olisi suoritettava, on kysymys, jota korkeakoulussamme on viime aikoina eri tilaisuuksissa pohdittu. Virallisesti — jos näin voisi sanoa — se on opettajaneuvoston asettaman ns. pitkän tähtäyksen komitean tutkittavana ja valmisteltavana. Komitean työ on vielä keskeneräinen, joten siitä ei ole aiheellista liialti puhua.

Sen verran saanen kuitenkin omana henkilökohtaisena mielipiteenäni lausua, että ekonomin tutkintoa jälleen kerran korjatesamme me tuskin voimme välttää erikoistumisen jyrkennykseltä. Tämä puolestaan merkitsee opetuksen suurempaa differentioitumista. ”Kaikille kaikkea”-aatteen asemesta annettakoon ”jokaiselle jotakin”, jotakin sellaista, joka tekee hänestä ekonomin, jo opiskelussaan erikoistuneen ekonomin, jos emme vielä tohdikaan käyttää hänestä nimitystä spesialisti. Olkoon hän kaupan, teollisuuden tai julkisen talouden ekonomi, laskentapuolen, markkinoinnin tai tarkkailun ekonomi, joka tapauksessa hän on ekonomi, jolla koulutuksen runko on sama kuin hänen toiseen suuntaan orientoituneella kollegallaankin. Rungon katteena on erilaista tietoutta, jollaiseksi mielestäni pitäisi voida valita nykyiseen ohjelmaan kuulumatontakin ainesta, psykologiaa, sosiologiaa, poliittisia ja muita yhteiskuntatieteitä. Olisikohan jo aika perustaa uusiinkin aineisiin oppituolet voidaksemme nykyistä paremmin palvella maamme talouselämän kaikkia sektoreita. Mutta kuten sanottu, pitkän tähtäyksen komitea selvittelee näitä kysymyksiä, näitä ja monia muita. Opettajaneuvosto odottaa sen työn tuloksia, opettajat ja opiskelijat vuorostaan opettajaneuvoston ja kanslerin päätöksiä.

Edellä sanotulla erikoistumisella on, kuten erikoistumisella yleensä, luonnollisesti myös omat haittavaikutuksensa. Talouselämän johtopai-koilla tulee — ja tulee useinkin — eteen tilanteita, joiden selvittelyyn ei riitä kapean opiskelusektorin antama koulutus, vaan tarvitaan laajempaa taloudellista, jopa muutakin yleissivistystä. Opiskelijan olisi tämäkin jostakin hankittava, mutta milloin ja miten. Kysymys on aktuaali, ei vain oman opinahjomme kaltaisessa erityiskorkeakoulussa, vaan yliopistoissa-kin, joihin sentään on koottuna tieteiden universitas, mutta jotka, kuten edellä olen maininnut, ovat ajautuneet pitkään ammattikoululinjalle. Parannuksen aikaansaamiseksi ja yliopistojen yhtenäisyyden palauttamiseksi on ehdotettu mm. pakollisia kursseja filosofiassa ja poliittisissa tieteissä, *studium generalea* kaikille ylioppilaille tiedekunnasta riippu-

matta. Mielestäni pakollisuus ei sovi yhteen tavoitteena olevan, laajassa merkityksessä käsitetyn humanistisen yleissivistyksen aatteen kanssa. Tämä on jätettävä itse kunkin vapaaehtoisesti etsittäväksi oman henkisen minänsä ja luontaisen tiedonjanon aktivoimaksi tapahtumaksi.

Tämän päivän ylioppilaalle tarjotaankin mitä erilaisimpien alojen tietoutta, hänen henkeänsä, ajatusmaailmaansa, kenties hänen tahtoansaakin pyritään muokkaamaan, parhaassa tapauksessa jalostamaan. Tällaisessa ristiaallokossa opiskelijan itsensä on etsittävä oikea kurssi, valittava tie yleissivistyksen lähteille. Tie saattaa kulkea luentosalien, ylioppilaskunnan, julkisen sanan, kirjallisuuden, kenties myös teatterin tai konserttisalin kautta. Sen vaeltaminen on alettava heti ja se jatkuu kautta koko elinajan. Korkeakoulu ei nykyaikana enää voi paljonkaan tarjota apuaan opiskelijan etsiessä omaa tietään. Se oli mahdollista vielä joskus professorien *Kyösti Järvisen* ja *Wäinö Bonsdorffin* rehtorikaudella ja, sikäli kuin olen kuullut kerrottavan, he ohjasivatkin oppilaitaan ei vain koulua, vaan myös elämää varten.

Mutta korkeakoulu on muuttunut. Se ei ole enää pieni idyllinen opinahjo, kuten 50 vuotta sitten, jolloin sen rehtori lausui aluksi siteeraamani ajatukset korkeakoulun tehtävistä. Yhteiskunta — koko ihmiskunta — on kokenut tuona aikana valtavan muodonmuutoksen. Noita rehtorin ajatuksia säestivät ensimmäisen maailmansodan sinfonian alkuakordit ja neljännesvuosisataa myöhemmin maailmaa järisytti toinen, edellistä hirvittävämpi sota. Se toi mukanaan tuhoa, se toi hävitystä, mutta ihmiskunta on siitä noussut. Tekniikka on luonut sille uuden ihmeen toisensa jälkeen. Ihminen suunnittelee matkaa kuuhun, kenties kauemmaksikin avaruuteen. Elintaso on teollistuvassa yhteiskunnassa kohonnut uusiin ennätyksiin. Elämme hyvinvointivaltiossa. Koulu, jopa korkeakoulukin on käytännöllisesti katsoen kenen tahansa opinnoissaan menestyvän nuoren ihmisen saavutettavissa. Hänelle korkeakoulu, tuo alati muuttuva instituutio, pyrkii antamaan uusia ja yhä parempia hengen aseita, jotta hän vuorostaan kykenisi yhä paremmin palvelemaan sitä yhteiskuntaa, joka hänen opinahjonsa pystytti.

LYHENNYKSIÄ

BA	Bachelor of Arts
DBA	Doctor of Business Administration
ekon.	ekonomi
FK, FL	filosofian kandidaatti, lisensiaatti
FM, FT	filosofian maisteri, tohtori
h.c.	honoris causa
HOK	hallinto-opin kandidaatti
HTK	Humanististen tieteiden kandidaatti
HTM	Kauppakamarin hyväksymä tilimies
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
KTK, KTL	kauppatieteiden kandidaatti, lisensiaatti
KTM, KTT	kauppatieteiden maisteri, tohtori
LaL, LaT	lakitieteen lisensiaatti, tohtori
LF	Licenciada en Filosofia y Letras
LOK	lainopin kandidaatti
LTK	luonnontieteiden kandidaatti
MA	Master of Arts
MH	metsänhoitaja
OTT	oikeustieteen tohtori
VT	varatuomari
VTM, VTT	valtiotieteen maisteri, tohtori

SISÄLLYS

I HALLINTO, OPETTAJAT SEKÄ VIRAN-JA TOIMEN HALTIJAT 31. 5. 1965 .....

5

Hallinto

Kansleri, valtuuskunta	5
Hallitus	7
Rehtori, vararehtori	8

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö

Johtokunta	8
------------------	---

Opettajakunta

Varsinaiset professorit	8
Vieraileva professori	9
Apulaisprofessorit ja dosentit	9
Lehtorit ja opettajat	10
Assistentit	11
Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat	12

Viran- ja toimenhaltijat

Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja	12
Apulaissihteeri, tiedotussihteeri	12
Kanslerin sihteeri	12
Kanslia	13
Kirjasto	13
Laboratorio	13
Vahtimestarit	13
Puhelinkeskus	13
Konemestari ja talonmies	13

II YLEISIÄ TIETOJA

<i>Kanslerin ja rehtorin toimet</i>	14
<i>Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia</i>	14
<i>Virat ja toimet</i>	16
<i>Kauppakorkeakoulun kehittämissuunnitelma</i>	22
<i>Valtion apurahat tieteenharjoittajille</i>	24
<i>Valtion opintolainarahasto ja opintotakauslautakunta</i>	24
<i>ATK-kurssit</i>	24
<i>Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien neuvottelukokous</i> ..	25

<i>Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous</i>	26
<i>Pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous</i>	26
<i>Ulkomaisia luennoitsijoita</i>	27
<i>Lahjoitukset</i>	28
<i>Stipendivarat</i>	28
<i>Kirjasto</i>	31

III	LUENNOT JA HARJOITUKSET KERTOMUS- KAUTENA 1964—1965	33
A.	<i>Kauppätieteiden lisensiaatin ja kandidaatin tutkintoja varten opiskeleville pidetyt luennot ja harjoitukset</i>	33
	Liiketaloustiede II ja kansantaloustiede	33
	Kauppaoikeus, talousmatematiikka	34
	Kieliopinnot yleensä, englannin kieli, espanjan kieli ja ranskan kieli	34
	Saksan kieli, ruotsin kieli, suomen kieli ja tyylioppi. .	35
B.	<i>Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoja varten opiskeleville pidetyt luennot ja harjoitukset</i>	35
	Liiketaloustiede I	35
	Liiketaloustiede II	37
	Kansantaloustiede	41
	Kauppaoikeus, talousmatematiikka	43
	Tilastotiede, kemia ja tavaraoppi sekä talous- maantiede	44
C.	<i>Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus</i>	45
D.	<i>Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos (LTT)</i>	46
IV	OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUOTANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKOPUOLELLA	48
V	TILASTOLLISIA TIETOJA OPPILAISTA	67
	Opiskelijain lukumäärä	71
VI	OPPIARVOT JA TUTKINNOT	72
	<i>Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto</i>	72
	<i>Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto</i>	72

	<i>Ekonomin tutkinto</i>	74
	<i>Kirjeenvaihtajan tutkinto</i>	76
VII	STIPENDIT	79
	<i>Valtion ylioppilasstipendit</i>	79
	<i>Korkeakoulun omat stipendit</i>	81
	PUHE, jonka rehtori professori Pekka Heinänen piti Kaup- pakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1964....	84
	<i>Lyhennykset</i>	97
	<i>Sisällys</i>	98

